



Cărți poștale cu marcă pagina 12 ✓
fixă dreptunghiulară (1890-1914)

Retragerea Armatei Mackensen pagina 2 ✓
din România, noiembrie-decembrie 1918



Plic scris de feldmareșalul Mackensen soției sale Leonie, la Gross Jannewitz (azi Janowice în Polonia)
Envelope written by field marshal Mackensen to his wife Leonie at Gross Jannewitz (today Janow in Poland)

inEDITORIAL

**Sclavii de pe
plantația
Romfilatelia**



László KÁLLAI

De un deceniu filateliștii duc o luptă inegală împotriva unei dictaturi bizare creată odată cu înființarea Romfilatelia. Au fost semnalate nenumăratele abateri și ilegalități săvârșite de managementul firmei editoare de mărci poștale în România. Nu s-a întâmplat nimic, dovezile flagrante au fost ignorate de toți (parlamentari, comisari ai Curții de Conturi, organele de cercetare penală etc.) la care filateliștii au apelat.

continuare la pag. 1

Din nou despre unele erori de culoare

pagina 10 ✓



România, 5 BANI
emisiunea București II
(1879), cea mai rară marcă
poștală românească,
roz în loc de verde



Austria, 3 Kreuzer roșu
(1867), faimoasa eroare de
culoare, roșu în loc de verde

**Sticla, între mărgică
și fibra optică (XI)**

pagina 18-21 ✓

**Marca poștală
și noile tehnologii**

pagina 28-32 ✓

**Ziua mărcii poștale
la Sibiu - 75 de ani**

pagina 34-36 ✓

**Subcentrele de cartare-
distribuire poștală militară**

pagina 38-39 ✓

**Maria Tănase -
pasărea măiastră**

pagina 40-43 ✓

**Mărci poștale
personalizate și dreptul
de folosință logo și imagini**

pagina 44-46 ✓

Ziua Culturii Naționale

Pagină realizată de ing. Coriolan CHIRICHEȘ



Ziua Culturii Naționale: Mihai Eminescu, Nicolae Iorga, George Enescu.

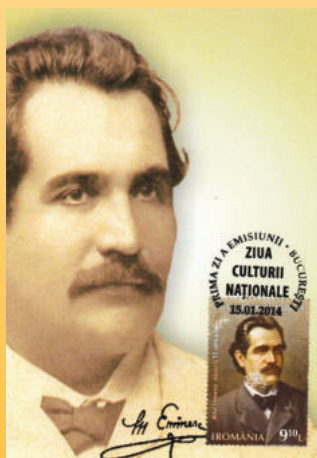
Realizare: Asociația Filateliștilor din județul Botoșani. Obliterare: ștampila ocazională Ziua Culturii Naționale, 15.01.2014 710410 BOTOȘANI 1. Machetă suport și ștampilă ocazională: dr. Ioan Daniliuc.

realizări personale

László KÁLLAI



Blue Binary Code
Jigsaw Puzzle. C.p.i. -
Editura AXA, Botoșani.
QR-code: László KÁLLAI
Editor-in-chief
philatelica.ro
e-Mail: office@stam-
pland.net
+40 722 714 394
Yahoo ID: kallai_laszlo
Skype ID: laszlo_kallai



MIHAI EMINESCU.
Realizare: Grupa de maximafilie
a AFB. C.p.i. - FULL COLOR
București. Obliterare: ștampilă
P.Z. Ziua culturii naționale,
15.01.2014 BUCUREȘTI

Obliterare:
ștampilă de zi
014700 BUCUREȘTI 1
08.01.14



Al șaselea an

Începe al șaselea an de când a apărut această publicație, am terminat clasa pregătitoare, mergem la școală.

Am beneficiat de contribuția a peste o sută de autori, de pe trei continente, cărora le aducem mulțumirile noastre. Unii dintre ei au trecut în lumea celor veșnice și ne înclinăm în fața mormintelor acestora.

Devenită un forum mondial de cercetare revista s-a răspândit pe toate continentele cu predilecție în Europa și cele două Americi.

Revista a fost ancorată în actualitatea cotidiană, relatând despre cea mai onorantă distincție primită de o lucrare de istoria filateliei și anume unul din premiile Academiei Române. Îi mulțumim dlui Cristian - Andrei Scăiceanu care ne-a oferit prilejul de a relata despre acest eveniment.

Momentele care mă domină și mă fac să nu-mi pară rău de efortul intelectual și material pe care l-am făcut în acești ani, le-am relatat în editorialele pe care le-am semnat. Aș menționa totuși medalia de Vermeil obținută de revistă la expoziția filatelică IPHLA 2012 aflată sub patronaj FEPA.

În numele meu și al co-fondatorului revistei, dl László Kállai, le mulțumim, încă odată, celor care ne-au sprijinit în acest demers, domnilor Coriolan Chiriches, Florin Patapie-Raicu, Dumitru F. Dumitru, dr. Ioan Daniliuc, și nu în ultimul rând doamnelor Gilda Roșca și Dana-Ileana Ursea.



Dan N. DOBRESCU, ALJP

The sixth year

We enter the sixth year since this publication appeared, and, just like a child, we finished prep classe and we're now going to school.

We benefited from the contribution of more than 100 authors from three continents, to whom we bring our thanks. Some of them are now with God and we bow to their graves.

Becoming a global forum for research, the magazine has spread on all continents, mainly in Europe and the two Americas.

The magazine was also anchored in daily news, reporting on the most honorable distinction a philatelic history study has ever received, namely one of the Romanian Academy Awards. We bring our thanks to Mr. Cristian - Andrei Scăiceanu who gave us the opportunity to write about this event.

The moments that dominate me and make me not regret the intellectual and material effort I made over the past years, I have already reported in the editorials I've signed. However, I would like to mention again the Vermeil medal got by the magazine at IPHLA 2012 philatelic exhibition under FEPA patronage.

On behalf of myself and the co-founder of the magazine, Mr. László Kallai, we thank once again the gentlemen who have supported us in this enterprise: Mr. Coriolan Chiriches, Mr. Florin Patapie - Raicu, Mr. Dumitru F. Dumitru, Mr. Ioan Daniliuc and, last but not least, the ladies: Mrs. Gilda Rosca and Mrs. Dana - Ileana Ursea.

Sclavii de pe plantația Romfilatelia

urmare de pe coperta 1

Ca un făcut totul a continuat și continuă și în aceste zile.

Se încălcă reglementările din Convenția UPU la aproape fiecare emisiune, iar despre faptul că *Romfilatelia* nu este o entitate recunoscută de UPU, deci nu are drept de emitere de mărci poștale, nici nu mai e cazul să vorbim.

Tirajele fantasmagorice ale emisiunilor puse în circulație de *Romfilatelia* (în unele cazuri fără ca mărcile respective să aibă o utilizare efectivă în circuitul poștal) nu fac altceva decât să distrugă ce a mai rămas din filatelia românească. Consultând statisticile Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații reiese că traficul poștal este în declin, iar puținele trimiteri care mai sunt prelucrate de Poșta Română din sfera

serviciului universal sunt preponderent din gama trimiterilor interne. Dacă avem în vedere că statisticile vorbesc despre un flux de 396.667.699 trimiteri poștale interne, nu înțeleg de ce se emit mărci poștale în tiraje de milioane de exemplare? Iată câteva date privind producția *Romfilatelia*: doar din marca cu valoare nominală 1 leu, emisă cu ocazie sărbătorilor Pascale din 2011 au fost tipărite peste 1,6 milioane de timbre, iar în anul respectiv au apărut 31 de emisiuni. Pentru ce? Unde au fost ele folosite? La aceste emisiuni se mai pun și tirajele enorme existente pe piață în 2011 (abia de la 01.01.2012 au fost retrase prin Decizia nr. 110/21/11/2011 sute de milioane de mărci poștale emise în perioada 2005-2009).

O altă dată statistică grăitoare:

În cazul emisiunii formată din patru valori denumită *Reptile din România* în uzul poștei au fost trimise 1.600 de serii complete, iar cu scop filatelic au fost aruncate pe piață 32.400 de serii complete. Oare în acest caz mai putem vorbi despre respectarea reglementărilor UPU? Cu siguranță NU! Ori... e știu... se repetă cazul emisiunii *50 de ani de la primele emisiuni de timbre Europa*, când tirajul integral a fost vândut unui comerciant din Anglia, la un preț sub 10% din valoarea nominală.

Autoritățile poștale emitente nu trebuie să producă mărci poștale sau produse filatelice care sunt destinate în vederea exploatarei clienților - spune codul etic UPU. România este semnatară a acestui act, dar *Romfilatelia* refuză în continuare respectarea documentelor UPU, iar noi, filateliștii, rămânem sclavi ai acestui sistem găunos.

Retragerea Armatei Mackensen din România, noiembrie-decembrie 1918

Dr. Dan Simion GRECU, AEP

Istoria poștală a prezenței militare și administrative germane în România între anii 1916-1918 a făcut obiectul a numeroase studii specializate, care au lămurit caracteristicile esențiale ale corespondenței civile și militare din zonele de ocupație. Paradoxal, nimeni nu s-a ocupat de ultimele zile ale prezenței germane în România și de soarta ulterioară - o armată de 110-170.000 militari nu se putea volatiliza, trebuia să urmeze un traseu fizic care să lase în urmă dovezi istorico-poștale. Timpul scurt și precipitarea cu care s-a făcut retragerea din România, ca și condițiile istorice tulburi, revoluționare, care au însoțit-o pe drumul său, puteau induce ideea că practic nu există corespondențe revelatoare, și astfel subiectul este o zonă albă, imposibil de acoperit prin piese de colecție. Și, totuși, acestea există, doar că sunt mai greu de depistat, de aceea este util să aruncăm o privire asupra situației istorice din acele zile, ca și asupra elementelor istorico-poștale caracteristice ultimelor zile dinaintea plecării din România, respectiv perioadei retragerii spre Germania.

Date istorice generale

Încă din august 1918 germanii se retrag pe toate fronturile și mințile lucide înțeleg că războiul lor nu mai poate fi câștigat. La 29 septembrie 1918 Bulgaria semnează armistițiul și se retrage din luptă, lăsând loc avansului trupelor aliate conduse de Franchet d'Espérey din Macedonia spre Dunăre. Germanii din Bulgaria se retrag pe un aliniament de apărare la nord de Dunăre, alăturându-se trupelor de ocupație din România, aflate sub comanda feldmareșalului Anton Ludwig August von Mackensen, instalat la hotelul Athénée Palace (Fig. 1). La 3 noiembrie 1918, Austro-Ungaria semnează la rândul ei armistițiul, una din prevedereri fiind importantă ▶▶▶

The retreat of the Mackensen army from Romania, November-December 1918

The postal history of the German military and administrative presence in Romania between 1916-1918 has been the subject of many specialized studies which have clarified the essential characteristics of civil and military correspondence of zones of occupation. Paradoxically, nobody took care of the last days of the German presence in Romania and the subsequent fate - an army of soldiers 110-170,000 could not volatilize, they had to follow a route that left behind physical evidence of postal history. The short time and the haste that came with the withdrawal from Romania and the imbroglia historical conditions, revolutionary, that accompanied it on its way, could induce the idea that there is virtually no revealing correspondence, and so the subject is a white area, impossible to cover by collection pieces. And yet they still exist, but they are harder to find, so it is useful to look at the historical situation of those days, and also to the postal history items characteristic of the last days before departing Romania, the period of withdrawal to Germany.

General historical dates

As early as August 1918 the Germans are retreating on all fronts and lucid minds understand that their war can not be won. On September 29th, 1918 Bulgaria signed an armistice and withdraw from the battle, leaving room for the advance of Allied troops led by Franchet d'Esperey of Macedonia to the Danube. The Germans from Bulgaria withdrew a line of defense north of the Danube, joining the troops of occupation from Romania, under the command of Field Marshal August von Mackensen Anton Ludwig installed at Athenee Palace (Fig. 1). On November 3rd 1918, ▶▶▶



Fig. 1: Plic (cu monograma M embosată pe verso) scris de Generalfeldmarschall Mackensen, comandantul întregii armate de ocupație din România, adresat celei de-a doua soții a sa, Leonie von der Osten, la Danzig (azi Gdansk în Polonia). Plicul este ștampilat cu cașetul (Briefstempel) **Oberkommando des Besatzungsheeres in Rumänien**, și cartat cu ștampila neutră FELDPOST cu data de 4.11.1918 (data târzie pentru oficiul poștal militar DFP 753, o zi înainte de începerea retragerii programate din România).

Fig. 1: Envelope (M monogram embossed on the back) written by Generalfeldmarschall Mackensen, commander of the entire army of occupation of Romania, addressed to his second wife, Leonie von der Osten, from Danzig (now Gdansk in Poland). The envelope is canceled with the cachet (Briefstempel) **Oberkommando des Besatzungsheeres in Rumänien** and sorted by FELDPOST neutral cancellation with the date 11/04/1918 (late date for DFP 753 military post office, a day before the start of the scheduled withdrawal of Romania).

pentru subiectul nostru: „În 15 zile toate trupele germane care se găesc pe teritoriul ei /Austro-Ungaria - n. ns./ se vor retrage. Cele care nu se vor retrage până la această dată vor fi declarate prizoniere și vor fi internate”. Sub amenințarea atacului de la sud de Dunăre, ca și a iminentei remobilizării românești, și în dorința de a profita de cele 15 zile de tranzit liber garantat prin Austro-Ungaria (termenul expirând la 19 noiembrie, ora 15.00), Mackensen cere și primește aprobarea de începere a retragerii trupelor sale: din 5 noiembrie urmau să înceapă transporturile materiale, iar trupele din 12 noiembrie. Concomitent, solicită autorităților române (guvernul Marghiloman, care va demisiona la 6 noiembrie) ca retragerea din Muntenia și Dobrogea să nu fie stăjenită, în caz contrar amenințând cu distrugerile masive ale infrastructurii. La 10 noiembrie, Regele Ferdinand ordonă remobilizarea armatei și trimite un ultimatum lui Mackensen, solicitând evacuarea totală și imediată (în 24 ore) a teritoriului românesc. Ca urmare, retragerea germană, ce începuse în ritmul programat încă de prin 5 (sau 8) noiembrie, se va transforma într-un exod precipitat și (după părerea unor martori oculari) dezordonat. Concomitent, Armata de Dunăre a generalului Berthelot trece Dunărea între Giurgiu și Zimnicea îndreptându-se spre București. La 11 noiembrie este semnat armistițiul cu Germania (care intră în vigoare a doua zi la amiază), încetând astfel orice risc de conflict direct cu românii, aceștia limitându-se la supravegherea retragerii și reocuparea teritoriului la un interval de 24 ore (comisii mixte româno-franceze de supraveghere vor fi înființate în punctele de frontieră Bumbăști, Căineni, Dragoslavele, Sinaia, Văleni și Buzău). Mackensen pleacă în noaptea de 11 noiembrie (ajungând în 14 la Brașov, iar a doua zi la Sibiu), iar până în dimineața de 13 noiembrie toți militarii germani părăsesc Bucureștiul (printre ultimii fiind și generalul Koch, comandantul *Festung Bukarest*). La 1 decembrie 1918 nu mai existau militari germani pe teritoriul Vechiului Regat.

Retragerea Armatei Mackensen spre Germania nu putea avea loc decât prin Ungaria și Austria, pe linia principală de comunicație Budapesta - Viena. Prima etapă va fi traversarea Transilvaniei, aflată în acele zile în agitația revoluționară pe fondul vidului de putere. Trupele au fost împărțite pe două coloane care au avansat pe jos (Ungaria interzicând germanilor folosirea căilor ferate):

- Grupul de Est (format din *Comandamentul 63* al generalului Schoch, cu trupele retrase de pe frontul Siretului, la care se adăuga generalul Koch cu trupele de ocupație din București) se retrăgea spre pasurile Buzău, Predeal și Bran. După ce grupul, cu 20.000 militari, a staționat 10 zile la Brașov și în jur, s-a îndreptat spre Sighișoara (mai puțin 4.000 militari care au fost făcuți prizonieri de români).

- Grupul principal (comandat de generalul Scholz, cu trupele retrase de o lună în urmă din Bulgaria și Macedonia) se retrăgea de-a lungul văilor Olt, Jiu și Cerna, spre Sibiu / Simeria / Lugoj.

La 1 decembrie 1918 Mackensen (afla



Austria-Hungary signed an armistice in return, one of the provisions being important to our subject: „In 15 days all German troops who are on the territory /Austria-Hungary/ will withdraw. Those who will not withdraw by this date will be declared prisoners and will be incarcerated”. Under threat of attack from the south of the Danube and the impending Romanian remobilization and the desire to take advantage of the 15 days of free transit guaranteed by Austria-Hungary (term expiring on November 19th, 15.00). Mackensen requested and received approval to start withdrawing its troops: on 5th of November they were to begin material shipments and the troops on 12th of November. Simultaneously he requested Romanian authorities (government Marghiloman who will resign on 6th of November) that the withdrawal from Wallachia and Dobrogea not be impeded, otherwise threatening massive destruction of infrastructure. On November 10th, King Ferdinand ordered remobilization of the army and sent Mackensen an ultimatum, requiring total and immediate evacuation (within 24 hours) of the Romanian territory. As a result, the German withdrawal, which began in the early programmed rate from the 5th (or 8th) of November, it will turn into a exode and (according to eyewitnesses) messy exodus. Simultaneously, General Berthelot Danube Army crossed the Danube between Giurgiu and Zimnicea heading for Bucharest. On the 11th of November an armistice with Germany was signed (which takes effect the next day at noon), and thus stops any risk of direct conflict with the Romanians, they limited to supervising the withdrawal from territory and reoccupying it within 24 hours (Romanian-French Joint Commission surveillance will be set up on border posts in Bumbăști, Căineni, Dragoslavele, Sinaia, Văleni and Buzău). Mackensen left on the night of November 11th (reaching on the 14th Brașov and Sibiu the next day), and by the morning of the 13th of November all German soldiers left Bucharest (among the last being the General Koch, commander of *Festung Bukarest*). On December 1st 1918, there were no German troops on the territory of the Romanian Old Kingdom.

The Mackensen Army withdrawal to Germany could take place only through Hungary and Austria, on the main line of communication Budapest - Vienna. The first step will be crossing Transylvania, which in those days was full of revolutionary excitement due to the power vacuum. The troops were divided into two columns advancing on foot (Hungary prohibiting the Germans the use of railways):

- The Eastern Group (consisting of Commandment 63 of General Schoch, troops withdrawn from the Siret front, plus General Koch occupation troops in Bucharest), that withdrew to Buzău and around, they went to Sighișoara (all but 4,000 soldiers who were taken prisoners by Romanians).

- The Main Group (controlled by General Scholz, troops withdrawn a month ago from Bulgaria

la Oarda) ordonă oprirea pentru 24 ore a retragerii trupelor, pentru a nu interfera cu adunarea de la Alba Iulia. Totuși, au existat frecvente ciocniri cu Gărzile Naționale Românești din Transilvania (organe ale puterii locale provizorii), unele procedând la dezarmarea trupelor germane, până pe la jumătatea lunii decembrie fiind consemnate astfel de conflicte la Sebeș, Avrig, Agnita, Proștea Mare (azi Târnavă, lângă Mediaș), Ineu, Caransebeș, Hațeg.

Ajuns la Budapesta la 16 decembrie 1918 (din alte surse: 6 decembrie), mareșalul Mackensen va fi arestat de ofițeri unguri republicani (împreună cu statul său major, în total peste 100 persoane), la ordinele Misiunii Franceze Vyx. Va fi internat în regim de semi-libertate lângă Budapesta, în castelul contelui László Károlyi din Fót (acolo unde s-a născut și Mihály Károlyi, prim-ministru, apoi președinte al Republicii în acele zile, care va fi ulterior aspru criticat de conaționalii săi pentru arestarea fostului său aliat, acțiune ce ar fi facilitat avansul militar românesc în Transilvania). În jurul datei de 4 (sau 6) ianuarie 1919 mareșalul va fi preluat de francezi, în ciuda protestelor Ungariei, și transferat la castelul contelui Chotek din Futak, azi Futog în Serbia (lângă Novi Sad, vezi Fig. 2 - coperta 1), împreună cu alte 30 persoane din comandament, beneficiind tot de un regim de libertate de mișcare. Dar la sfârșitul lunii iulie 1919, în urma descoperirii unui plan de evadare, mareșalul va fi trecut la regim de pază strictă (supravegheat permanent de 200 oameni din Batalionul 4 Malgaș al Armatei Coloniale Franceze). Ca urmare, la 10/11 septembrie 1919 va fi mutat la Salonic, în *Villa des aviateurs* (fosta reședință a sultanului Abdul ▶▶▶



Fig. 2: Plic (cu vinieta adezivă personalizată pe verso) scris de același feldmareșal Mackensen soției sale Leonie, la Gross Jannowitz (azi Janowice în Polonia, sat aflat până în 1945 în posesia unei ramuri a familiei Osten), dar dintr-o postură radical schimbată: aceea de prizonier, internat în paza francezilor la Futak. Cășețul este același *Oberkommando des Besatzungsheeres*, evident fără valoare poștală sau administrativă în noile condiții, ceea ce sugerează că plicurile mareșalului erau pre-ștampilate (aplicarea Briefstempel nu cădea în sarcina expeditorului ci a șefului biroului poștal al comandamentului, care putea pre-ștampila pentru șeful suprem un stoc de plicuri pentru operativitate). Cartarea se face la 21 august 1919 printr-un oficiu militar francez (aproape sigur este numărul 520, aflat la acea dată în Szeged), care aplică ștampila **TRESOR ET POSTES * 520** pe francatură franceză (rezultă că înaltul prizonier nu avea dreptul la gratuitatea corespondenței). Sub francatură se mai află o ștampilă **TRESOR ET POSTES**, completarea tarifului de la 15 la 25 centimes fiind făcută astfel după prima ștampilare.

Fig. 2: Envelope (with personalized adhesive vignette on the back) written by same field marshal Mackensen to his wife Leonie at Gross Jannowitz (today Janow in Poland, village that until 1945 was in the possession of a branch of the family Osten), but from a position radically changed: that of a prisoner, captive in the French guard at Futak. The cachet is the same *Oberkommando des Besatzungsheeres*, obviously worthless of postal or administrative value in the new conditions, suggesting that Marshal's envelopes were pre-canceled (the application of the Briefstempel was not to be the responsibility of the sender but that of the head office of the command post, which could pre-cancel stock of envelopes for the highest in command for supreme efficiency). Sorting is done on August 21st, 1919 by a French military office (almost certainly is the number 520, at the time in Szeged), which applies the **TRESOR ET POSTES * 520** cachet on the French franking (resulting that the important prisoner was not entitled to gratuity mail). Under the franking there is another **TRESOR ET POSTES** postmark, up-rates from 15 to 25 centimes being made thus after the first cancellation.

Hamid), însoțit de un staf de 47 persoane. Decizia de eliberare va fi luată doar la 11 noiembrie 1919 (dată simbolică, un an după semnarea armistițiului de la Compiègne), Mackensen va părăsi Salonicul în 26 pentru a ajunge la 2 decembrie 1919 la Kassel, în Germania.

Nici restul trupelor nu au avut parte de mai multă liniște: situația politică, lipsa mijloacelor de transport, pătrunderea ideilor bolșevice și vremea nefavorabilă au făcut ca retragerea prin fosta Monarhie Austro-Ungară să se prelungească mult peste termenul stabilit inițial de 15 zile. Dacă Ungaria se va arăta neinteresată de a aplica prevederile armistițiului și îi va lăsa pe germani să tranziteze teritoriul și după 19 noiembrie¹, întârzierii care vor rămâne în zonele ocupate de trupele române în Transilvania vor fi arestați, adăugându-se celor deja internați în Vechiul Regat; zeci de mii de militari germani se vor aduna în lagărele din România și în Transilvania, astfel doar în centrul din Brașov se găseau 4.000 prizonieri. Ei vor rămâne în lagăre un timp variabil, până la triere și repatriere; de exemplu la 2 februarie 1919 un tren cu foști internați germani eliberați pentru repatriere, trecea prin gara Arad spre Budapesta. Din păcate, nu știm încă data eliberării ultimului internat sau prizonier aparținând fostei Armate Mackensen din România; știm doar că cea mai târzie corespondență a unui german din prizonieratul românesc poartă data de 26 martie 1919 (vezi Fig. 14 din articolul autorului în philatelica.ro nr. 4(27)/2013, vezi și Fig. 6 pentru un alt exemplu timpuriu).

Ultimele zile ale ocupației militare germane în România (1-12 noiembrie 1918)

În general corespondențele militare germane (*Feldpost*) cu date din luna noiembrie 1918 sunt destul de dificil de găsit, fără a fi neapărat mari rarități. În plus, lectura textelor poate aduce elemente documentare inedite corelate cu tema dezbătută aici (vezi Fig. 3).

Pentru a cunoaște de la care militari germani putem întâlni corespondențe din ultimele zile de staționare în România, iar apoi eventual de pe drumul dificil de repatriere, este necesară detalierea situației marilor unități germane care se mai găseau în România la 1 noiembrie 1918, numărul oficiului poștal militar arondat (DFP), ca și soarta ulterioară:

1. *Besatzungsheer in Rumänien* (*Armata de ocupație în România*), fostul Heeresgruppe Mackensen (DFP 753, București): este dizolvat la 10 noiembrie 1918 (însă Mackensen cu suita sa își vor stabili cartierul general la Sibiu în 15 noiembrie, apoi la Oarda).

2. *Generalkommando z.b.V. 63* (DFP 132, comandat de gen. Albert von Schoch). Între 11 noiembrie - 8 decembrie 1918 efectuează marșul de repatriere prin Ungaria (staționează 10 zile în Brașov), pentru

Abdul Hamid) accompanied by a Staff of 47 people. The decision to release him will be taken only from November 11th, 1919 (symbolic date one year after the signing of Compiègne), Mackensen will leave Thessaloniki on the 26th to arrive on December 2nd 1919 in Kassel, Germany.

The rest of the troops have enjoyed more peace: the political situation, lack of transport, the insight into Bolshevik ideas and bad weather caused the withdrawal of the former Austro-Hungarian Monarchy to extend far beyond the original deadline of 15 days. If Hungary seemed uninterested to follow up the provisions of the ceasefire and would leave the Germans to transit territories after November 19th, those late which will remain in areas occupied by Romanian troops in Transylvania will be arrested, adding to those already interned in camps in the Romanian Old Kingdom; tens of thousands of German soldiers will gather in camps in Romania and Transylvania, so that just in the center of Brasov there were 4,000 prisoners. They will remain in the camps for a variable time for screening and repatriation, for example on February 2nd, 1919 a train with former German internees who were now released for repatriation, were passing through the station Arad going to Budapest. Unfortunately, we do not know the release or boarding date of the last former prisoner belonging to the Mackensen Army in Romania, we only know that the latest correspondence of a German Romanian prisoner is dated March 26th, 1919 (see Fig. 14 of article author philatelica.ro No. 4(27)/2013, see also Fig. 6 for another earlier example).

The last days of the German military occupation in Romania (November 1st - 11th, 1918)

Generally German military correspondence (*Feldpost*) with the date since November 1918 are difficult to find, without necessarily being great rarities. In addition, reading these texts can bring unique items correlated with the documentation of the topic discussed here (see Fig. 3).

In order to know from which German soldiers we can find correspondences from the last days of residence in Romania, and then possibly from the difficult route to repatriation, it is necessary to detail the situation of large German units which were still in Romania on November 1st, 1918, the number of post office military ascribed (DFP), as well as the subsequent fate:

1. *Besatzungsheer in Rumänien* (*army of occupation in Romania*), former Heeresgruppe Mackensen (DFP 753, Bucharest) is dissolved on November 10th, 1918 (but Mackensen's suite will set its headquarters in Sibiu on November 15th, then in Oarda).

2. *Generalkommando z.b.V. 63* (DFP 132, commanded by gen. Albert von Schoch). ▶▶▶

¹ Un oficial francez relatează că la sfârșitul lunii decembrie 1918, trecând prin Viena spre Germania, trenuri întregi cu trupe germane nedezaminate. În general, până la începutul lunii ianuarie 1919, toate trupele retrase din România și scăpate de internare au ajuns în Germania.

¹ A vexed French official reports seeing at the end of December 1918, while passing through Vienna going to Germany, trains full of German troops that were still armed. In general, until the beginning of January 1919, all troops withdrawn from Romania and which escaped internment arrived in Germany.

ca din 9 decembrie 1918 și până la 23 iulie 1919 comandamentul să fie internat în Ungaria și Serbia. Conform altor surse, de fapt 4.000 oameni sunt făcuți prizonieri de către români în Brașov la începutul lunii decembrie (inclusiv generalii Schoch și Koch).

3. *Oberkommando Scholtz* (DFP 654, București), începe deplasarea spre Ungaria la

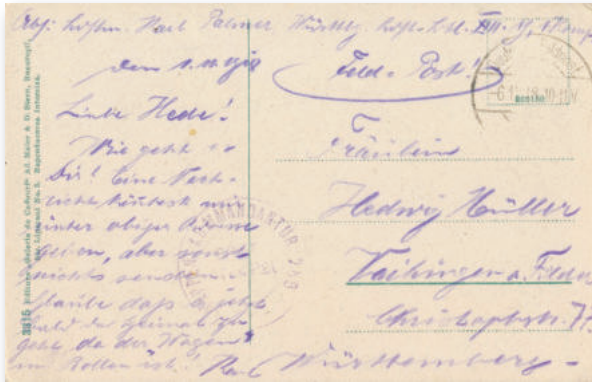


Fig. 3: Carte poștală ilustrată românească cu o vedere din Craiova, scrisă la 1 noiembrie 1918 de un militar german din Batalionul XIII/19 Miliții Württemberg (Württemberg. Ldst. Btl. XIII.19, aceste batalioane erau folosite ca unități de etape și exploatare). Ștampilată cu un cachet aparținând comandamentului local Etappen kommandantur 269, cartată de FpSt 309 din Craiova doar la 6 noiembrie (data târzie pentru acest oficiu poștal militar). Chiar dacă ștampilele nu sunt perfect imprimate, textul e deosebit în contextul subiectului de față: „Ai putea să-mi dai o veste pe adresa de mai sus, dar altceva să nu trimiți nimic. Cred că acum vom pleca curând spre patrie.” Așadar la 1 noiembrie, existau deja zvonuri consistente privind repatrierea; e observat și întârzierea neobișnuită, dar sugestivă, de 5 zile între data scrierii și cea a cartării corespondenței.

Fig. 3: Romanian postcard with a view of Craiova, written on November 1st, 1918 by a German military from the Battalion XIII/19 Militii Württemberg (Württemberg. Ldst. Btl. XIII.19, these battalions were used as stage and operation units). Canceled with a cachet belonging to local command Etappen Kommandantur 269, sorted by FpSt 309, Craiova, only in November 6th (late date for this military post office). Even if the postmarks are not perfectly printed, the text is special in the context of the present topic: „You can send me a word to the address above, but do not send anything else. I think we will leave for the motherland soon.” Thus on November 1st there were consistent rumors regarding repatriation, noticed the unusual but suggestive delay of five days between the date of writing and the correspondence sorting.

11 noiembrie 1918, împreună cu diviziile 218, 226 și 16 *Landwehr*.

4. *Divizia 89 Infanterie* (DFP 789): efectuează marșul de repatriere în Germania prin Ungaria în intervalul 2 (12[?]) noiembrie 1918 - 4 ianuarie 1919.

5. *Divizia 218 Infanterie* (DFP 992), se retrage cu OK Scholtz până în Germania în intervalul 12 noiembrie - 27 decembrie 1918.

6. *Divizia 226 Infanterie* (DFP 506), se retrage cu OK Scholtz până în Germania în intervalul 12 noiembrie - 29 decembrie 1918.

7. *Divizia 303 Infanterie* (DFP 505), pleacă la 12 noiembrie 1918 spre patrie, prin Ungaria (împreună cu GenKdo 63 ?).

8. *Divizia 16 Landwehr* (DFP 673), pleacă la 11 noiembrie 1918 prin Ungaria (cu OK Scholtz), până în Germania.

Trebuie remarcat că din lista oficiilor poștale arondate unităților militare de mai sus doar de la trei sunt cunoscute corespondențe cartate în luna noiembrie, și anume: DFP 753 (4 noiembrie 1918, vezi Fig. 1), DFP 505 (2 noiembrie) și DFP 673 (5 noiembrie).

În schimb, mult mai numeroase sunt corespondențele expediate de la micile unități de etape, ▶▶▶▶

as Romanian prisoners in early December (including generals Schoch and Koch).

3. *Oberkommando Scholtz* (DFP 654, Bucharest), begin moving towards Hungary on November 11th 1918, together with that of 218, 226 and 16 *Landwehr* Divisions.

4. *89 Infantry Division* (DFP 789): performs repatriation march through Hungary to Germany between 2nd (12th ?) of November 1918 - 4th of January 1919.

5. *Division 218 Infantry* (DFP 992), withdraws OK Scholtz to Germany between November 12th to December 27th, 1918.

6. *Division 226 Infantry* (DFP 506), withdraws OK Scholtz to Germany between November 12th to December 29th, 1918.

7. *Division 303 Infantry* (DFP 505), goes home on November 12th 1918, through Hungary (together with GenKdo 63?).

8. *16 Landwehr Division* (DFP 673), leave on November 11th, 1918 through Hungary (OK Scholtz), to Germany.

Note that from the list of post offices subordinated to military units above only three are known correspondences sorted in November, namely: ▶▶▶▶

ază sau exploatare din teritoriul ocupat, prin intermediul oficiilor poștale militare fixe (așa-numite *Feldpoststationen*, FpSt). De la FpSt 295 Strehaia este consemnată data de 10 noiembrie 1918 (cea mai târzie din teritoriul românesc), dar alte date târzii sunt cunoscute și de la FpSt 190 București (8 noiembrie), FpSt 308 București (7 noiembrie), FpSt 309 Craiova (6 noiembrie, vezi Fig. 3), FpSt 299 Rm. Vâlcea (3 noiembrie), FpSt 502 Buzău (2 noiembrie), FpSt 311 Pitești și FpSt 526 Sinaia (ambele 1 noiembrie). Alte oficii poștale fixe de la care ne putem aștepta să găsim corespondențe circulate în ultimele 10 zile de funcționare a poștei militare germane în România sunt: 57, 145, 231, 259, 276, 312, 326, 327, 328, 329 (dar până în prezent se cunosc numai date de circulație din octombrie 1918).

Putem afla din literatură (F. J. Mutter) faptul că ziua de 7 noiembrie ar fi însemnat sfârșitul Administrației Militare și a poștei germane civile din România (*Landespost*), ultimul transport poștal plecând din București la Brăila, apoi prin Odesa, Kiev, Wilna până în Breslau. Nu este însă clar care a fost calea de transmitere ulterioară a corespondenței militare din România, care se cunoaște cel puțin pentru zilele de 8-10 noiembrie.

Germanii au înființat *Feldpoststationen* și în teritoriile adiacente, de interes pentru noi sunt cele din Banat și Transilvania, și de aici provine și cea mai târzie corespondență militară germană cunoscută până în prezent, expediată prin FpSt 302 Alba Iulia la 17.11.1918 (ceea ce este de înțeles, localitatea fiind pe traseul de retragere a trupelor germane).

Corespondențe ale militarilor germani aflați în curs de retragere spre țară (noiembrie - decembrie 1918), sau internați

Corespondențe importante pentru noi și identificabile sunt acelea expediate de militari germani în cursul tranzitării Transilvaniei (atunci când au folosit oficiile poștale civile ungare, în lipsa celor de campanie germane, care mai funcționau doar în mod excepțional, după cum am văzut mai sus exemplul FpSt 302), sau de la militari internați / prizonieri, atunci când apartenența la armata germană de ocupație este indubitabilă. Și nimic nu poate fi mai relevant în acest context decât două corespondențe scrise și expediate de însuși mareșalul Mackensen, la scurt timp înainte de evacuare (vezi Fig. 1), respectiv în cursul captivității franceze (vezi Fig. 2).

Pentru exemple de situații mai puțin evidente, în care sub aspectul unor corespondențe banale se ascund de fapt mesaje trimse acasă de către militari germani în cursul retragerii sau internării, ne limităm la comentariile de la Fig. 4 și Fig. 5.

Pe baza acestor piese putem delimita caracteristicile corespondențelor legate de repatrierea armatei de ocupație și expediate prin poșta civilă ungară:

- corespondențe scrise de germani (eventual cu referiri cazone în text sau adrese);
- expediate în lunile noiembrie (mai ales în ►►►)

DFP 753 (November 4th 1918, see Fig. 1), DFP 505 (November 2nd) and DFP 673 (November 5th).

Instead, there are more numerous correspondences sent from small units of stage, guards or exploitation from the occupied territory through fixed military post offices (so called *Feldpoststationen*, FpSt). From FpSt 295 Strehaia there is the recorded date of November 10th, 1918 (the latter of Romanian territory), but other late dates are known from FpSt 190 Bucharest (November 8th) FpSt 308 Bucharest (November 7th), 309 FpSt Craiova (November 6th, see Fig. 3) FpSt Rm 299 (November 3rd), 502 FpSt Buzău (November 2nd), FpSt 311 Pitești and FpSt 526 Sinaia (both November 1st). Other fixed post offices where we can expect to find correspondences circulated in the last 10 days of operation of the German military post in Romania are: 57, 145, 231, 259, 276, 312, 326, 327, 328, 329 (but to this day there are known only data of circulation from October 1918).

We can find out from the literature (F.J. Mutter) that November 7th would have meant the end of German military administration and civil post in Romania (*Landespost*), the last postal transport leaving from Bucharest to Brăila, then Odessa, Kiev, Wilna up in Breslau. It is not clear which was the subsequent route of transmission for military correspondence in Romania, which is known for at least the days of November 8th-10th.

The Germans set up *Feldpoststationen* also in adjacent territories, of interest to us are the Banat and Transylvania ones, and thus also the latter German military correspondence known to date, sent by FpSt 302 Alba Iulia on 11/17/1918 (which is understandable, the town is on the withdrawal route of German troops).

Correspondences of German soldiers who were undergoing withdrawal towards their country (November-December 1918), or internees

Correspondence important to us and identifiable are those sent by German soldiers during transit Transylvania (when they used civilian post offices in Hungary, in the absence of the German campaign, which functioned only exceptionally, as we saw above example FpSt 302), or military internees / prisoners, where membership in the German army of occupation is undeniable. And nothing could be more relevant in this context than two written correspondence sent by Marshal Mackensen himself, shortly before withdrawal (see Fig. 1), respectively during the French captivity (see Fig. 2).

For less obvious examples of situations in which, under the aspect mundane correspondences there are in fact hidden messages sent home by German soldiers during withdrawal or internment, we limit ourselves to the comments from Fig. 4 and Fig. 5.

Based on these pieces we can delimit the characteristics of correspondences regarding repatriation occupation army and sent by Hungarian civilian post:

- correspondence written by Germans (possibly with soldierly references in the text or address);

a doua jumătate a lunii) sau decembrie 1918 dintr-una din localitățile transilvane pe unde au trecut coloanele diviziilor germane (în principiu din zona extinsă a localităților Brașov - Mediaș - Sibiu - Sebeș - Simeria - Arad, sau Caransebeș - Lugoj);

- adresate în Germania (identitatea numelui de familie între expeditor și destinatar este concludentă, dar nu obligatorie, corespondența putând fiind expediate către cunoștințe din afara familiei sau în numele camarazilor).



Fig. 4: Carte poștală germană de ocupație supratipărită

Rumänien 10 Bani, suprafrancată cu o marcă ungară de 10 Fillér (alcătuind astfel o pseudo-francatură mixtă cu totul aparte, cu mențiunea că evident, întregul postal nu mai avea nicio putere de francare încă din 14 noiembrie, dată la care ordonanța generalului Berthelot scoate

din circulație efectele poștale germane). Scrisă în germană din Brașov spre soția unui maior din Mainz, este cartată cu ștampila maghiară BRASSÓ în noiembrie 1918 (ziua ilizibilă, oricum înainte de intrarea trupelor române în oraș).

Expeditor este un ofițer german din armata de ocupație (**Generalkommando 63**, despre care știm că a staționat 10 zile în Brașov la sfârșitul lunii noiembrie), care folosește o carte poștală adusă între efectele personale cu care a părăsit România.



Fig. 4: German occupation Postcard overprint

Rumänien 10 Bani, overfranked with a Hungarian stamp of 10 Fillér (thus forming a pseudo-mixed franking, very special, except that obviously the postal stationary had no franking power since November 14th, the date when by the

order of General Berthelot it disables German postal effects). Written in German in Brașov for the wife of a Major in Mainz, it is sorted by a Hungarian cancellation, BRASSÓ, in November 1918 (illegible day, anyway before Romanian troops enter the city). The sender is a German officer in the occupation army (**Generalkommando 63**, which we

know was stationed for 10 days in Brașov in late November), which uses a postcard brought with his personal effects that he left Romania.

Prima marcă poștală românească cu tematica marina

Pusă sub obroc jumătate de veac de către regimul comunist, frumoasa emisiune de mărci poștale SILISTRA (decembrie, 1913) conține printre cele 6 imagini diferite ale ei și prima navă românească înfățișată pe o marcă poștală. Astfel marca cu valoarea de 10 Bani, în culori portocaliu și sepia (CMPR '84, #236) prezintă o vedetă torpiloare fluvială navigând pe Dunare în fața portului Silistra (Catalogul Michel #230-bf descrie greșit că nava se află în rada portului Constanța).

Numele acestei vedete torpiloare nu este indicat pe marcă sau în catalog, dar Marina Regală Română a deținut din această clasă următoarele vedete: *Maior Ene*, *Maior Șonțu*, *Căpitan L. Bogdan*, *Căpitan Romano*, *Maior Gr. Ioan*, *Maior Giurăscu*, *Lt. Călinescu*, *Căpitan V. Mărăcineanu*.

Aceste nave fluviale cu un deplasament de 45 tone fiecare, au fost construite în perioada 1906 - 1908 în Anglia și aveau următoarele caracteristici: 30 m lun-

gime, 4 m lățime, 0,80 m pescaj, 550 CP, viteza 18 Noduri, un tun Škoda de 47 mm, o mitralieră Maxim de 6,5 mm, 2 tuburi lans-torpile în borduri și 2 torpile scndru la prova.

Marinel CHIRIAC



Fig. 5: Carte poștală civilă ungară 10 Fillér scrisă în Kronstadt (Brașov) la 26 decembrie 1918 de un ofițer german din fosta armată de pe Siret (Comandamentul 63) aflat, alături de alți camarazi germani, într-un spital din Brașov (fiind de fapt unul dintre cei 4.000 prizonieri surprinși de intrarea Regimentului 6 Vânători în oraș la 10 decembrie).

Cartare cu ștampila maghiară BRASSÓ în aceeași zi, dată la care orașul se găsea de două săptămâni sub ocupație română. Adresare spre Danzig, cu cenzură germană în tranzit la Königsberg, Prusia Orientală (azi Kaliningrad în Rusia, 170 km Est de Gdansk), care folosește ștampilele *Geprüft und freigegeben / Überwachungsstelle / Königsberg i. P.*, și *M.P.k.*



Fig. 5: Hungarian 10 Fillér civil postcard written in Kronstadt (Brașov) on December 26th 1918 by a German officer from the former army of the Siret (Command 63) found, along with other German comrades in a hospital in Brașov (which is actually one of 4,000 prisoners surprised by the entry of the 6th Hunters Regiment in the city on the 10th of December). Sorted by

Hungarian cancellation: BRASSÓ, the same day, a day when the city had already been for two weeks under Romanian occupation. Addressing to Danzig, with German censorship in transit at Königsberg, East Prussia (now Kaliningrad in Russia, 170 km east of Gdansk), which uses the cachets *Geprüft und freigegeben / Überwachungsstelle / Königsberg i. P.*, and *M. P. k.*



Fig. 6: Plic expediat de un prizonier german din spitalul militar 128R de la Școala Evanghelică de Fete: Kriegsgefangenen Wilhelm Schmid, Kriegslazarett 128.R, Evangelische Madchenschule, Bukarest către familia din Hausen a.d. Murr, Germania (de remarcat că denumirea spitalului este aceeași din timpul administrației germane). Serisoara este datată 20.1.1919, și în ea este scris „Dragi părinți, Vă fac cunoscut pe scurt că din luna noiembrie sunt în prizonierat românesc, îmi merge foarte bine.”, ceea ce confirmă faptul că este unul dintre militarii Armatei Mackensen făcut prizonier după 10 noiembrie. Pe plic se mai află cașetul (german !) al spitalului, ștampila Crucii Roșii **CRI** și cenzura Ministerului de Război cu ștampila **MR-2E** (pentru detalii asupra acestora vezi articolul autorului din philatelica.ro nr. 4(27)/2013). La sosire în Germania este aplicată ștampila Crucii Roșii din Berlin, cu textul **Abteilung fur Gefangenenfürsorge / des / Central Comitees vom Roten Kreuz / Berlin S.W.II (Abgeordnetenhaus)**. **Fig. 6:** Envelope sent by a German prisoner from the 128R military hospital at Evangelical School for Girls: Kriegsgefangenen Wilhelm Schmid, Kriegslazarett 128.R, Evangelische Madchenschule, Bukarest to the family of Hausen a.d. Murr, Germany (note that the name of the hospital is the same from the German administration period). Letter dated 1/20/1919, and it writes „Dear parents, I briefly bring to your knowledge that starting with November I am a Romanian prisoner, it's going very well.”, which confirms that it is one of the Mackensen Army prisoner taken after November 10th. On the envelope there is also the cancellation (German!) of the hospital, the Red Cross postmark **CRI** and the censorship cancellation of the Ministry of War **MR- 2E** (for details on these see the article author of philatelica.ro no. 4(27)/2013). Upon arrival in Germany it receives the Red Cross cancellation in Berlin, **Abteilung fur Gefangenenfürsorge / des / Central Comitees vom Roten Kreuz / Berlin S.W.II (Abgeordnetenhaus)**.

Din nou despre unele erori de culoare

ing. Emanoil SĂVOIU, engineer

În cele ce urmează o să ne referim la două faimoase erori de culoare, una din România (5 BANI roz, emisiunea *București II*, uzată) - Mi #50F și cealaltă din Austria (3 Kreuzer roșu) - Mi #36F.

Despre eroarea de culoare românească, în stare uzată, s-a scris^{1,2} și se va mai scrie deoarece după părerea mea este cea mai rară marcă poștală românească, exemplarele indubitabile atât din punct de vedere al originalității mărcii poștale cât și a ștampilei putându-se număra pe degetele unei mâini.

Prezint o astfel de eroare de culoare obliterată BUCURESCI 30 JUL 80, aflată pe un fragment de scrisoare (Fig. 1 - *coperta 1*), împreună cu un certificat eliberat de expertul filatelic Ionel Schiffer la data de 23 iunie 1917 (Fig. 2).

Deoarece o problemă a acestor erori aflate în stare uzată o reprezintă originalitatea ștampilei aplicate pe marca poștală, posesorul ei a obținut un *Atestat*, eliberat la 14 martie 1958, de la reputatul specialist în stampilografie Grigore Racoviceanu (Fig. 3).

Menționez că pe verso (Fig. 4) piesei evocate mai sus se află poansonul L PAȘCANU și semnătura lui R. Zoszczak.

În ciuda mării rarități a acestei mărci poștale, cota ei în catalogul Michel (#50F) este infimă raportată la raritate.

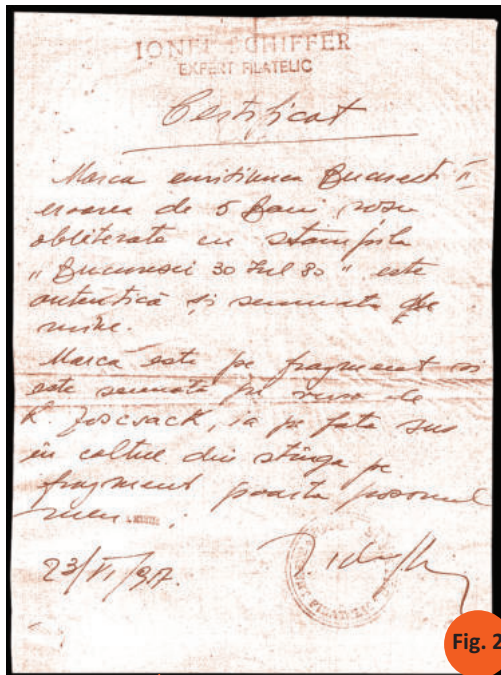


Fig. 2

About some color errors again

In the following lines we'll refer to two famous color errors, one from Romania (5 BANI, pink, *Bucharest II* issue, used) - Mi #50F and the other from Austria (3 Kreuzer, red) - Mi #36F.

It was written^{1,2} and will continue to write about the Romanian color error, on used stamp, because on my opinion this is the rarest Romanian stamp, the items without doubts regarding the stamp originality as well as the cancellation originality being counted on the fingers from one hand.

I show such a color error cancelled BUCURESCI 30 JUL 80, which is on a fragment of a letter (Fig. 1 - cover 1) together with a certificate issued by the philatelic expert Ionel Schiffer on June 23rd, 1917 (Fig. 2).

Because a problem of these circulated errors is represented by the originality of the cachet applied on the postage stamp, the owner got a *Certificate*, issued on March 14th, 1958, from the reputable specialist in cancellations Grigore Racoviceanu (Fig. 3).

I must say that on reverse (Fig. 4) of the mentioned item there is the seal of L PAȘCANU and the signature of R. Zoszczak.

In spite of the great rarity of this stamp, its



Fig. 3



Fig. 4

Prezint o altă eroare de culoare, ce s-a aflat în colecția Regelui Carol al II-lea al României, tot la fel de rară, dar la altă țară (Austria) - Fig. 5, coperta 1.

Catalogul celei de a 25-a licitații Christoph Gärtner din 3-7 iunie 2013 (vol 2 - Europa, p. 298) ne descrie această piesă după cum urmează:

„3 Kreuzer roșu, faimoasa EROARE DE CULOARE roșu în loc de verde, marcat ideal cu un singur cerc «BRUKENAU 24/9» și de aceea cu valoarea nominală vizibilă (în mod) clar. Din greșeală un clișeu al unui timbru «3 Kr» a fost inserat în placa de tipărire a timbrului «5 Kr» (tipul Ia). Această eroare a fost imediat recunoscută, însă oricum unele piese au fost folosite fără a fi observate. Per total sunt cunoscute numai trei timbre pierdute din această RARITATE MONDIALĂ, unul pe un mic fragment și două plăci care, toate, au fost folosite în zona poștală unghurescă. În conformitate cu certificatul Prof. Dr. Ferchenbauer aceasta este cel mai bun exemplar al acestei rarități mondiale și are o imprimare excelentă. Timbrul e menționat și arătat de mai multe ori în literatură, cum ar fi în «Austro-Ungaria, Emisiunea 1867, Monografia francaturilor», scrisă de Dr. Jerger și în catalogul specializat al Prof. Dr. Ferchenbauer. Proveniență: Colecția Regelui Carol al României. Semnat Rudolf Friedl cu certificat foto, semnat Herbert Bloch (F-Comitet de Experți) și un nou certificat foto Prof. Dr. Ulrich Ferchenbauer.”

Prețul de pornire a fost de 150.000 €, fiind adjudicat cu 175.000 € fără comision și TVA.

Diferențele de preț între piese de raritate similare din România și Austria nu mai lasă locul nici unui comentariu.

¹ Emanoil Săvoiu - *Erorile de culoare de 5 BANI albastru și 5 BANI roz-carmin din anul 1879 ale emisiunilor „BUCUREȘTI”*, Filatelia, 6(277), 1979, p. 5, 15

² dr. ing. Marcel Șapira - *Primele mărci postclasice românești tipărite în țară, „Emisiunile BUCUREȘTI” 1876-1885*, Ed. Sigma Primex, București 1997, p. 54-57

quotation in Michel Catalogue (#50F) is insignificant comparing with its rarity.

I present another color error, which was in the collection of King Carol II of Romania, so rare, but from other country (Austria) - Fig. 5, cover 1.

The catalogue of Christoph Gärtner 25th Auction from June 3rd - 7th 2013 (volume 2 - Europe, page 298) describes this item as follows:

„3 Kreuzer red, the famous COLOR ERROR red instead of green, ideal tied by single circle «BRUKENAU 24/9» thereby the face value clearly visible. Erroneously one cliché of the «3 Kr» stamp was inserted in the printing plate of the «5 Kr» stamp (type Ia). This error was soon recognized, however, some pieces were used unnoticed. Overall, only three loose stamps, one on small piece and two covers are known of this WORLD RARITY which were all used in the Hungarian postal area. According to the certificate of Prof. Dr. Ferchenbauer is this the finest copy of this world rarity and has an excellent impression. The stamp is mentioned and shown several times in the literature as in Österreich-Ungarn, 1867 issue, Monograph of Frankings, written by Dr. Jerger and in the specialized catalogue of Prof. Dr. Ferchenbauer. Provenance: Collection King Carol of Romania. Signed Rudolf Friedl with photo certificate, signed Herbert Bloch (F-Expert Committee) and new photo certificate Prof. Dr. Ulrich Ferchenbauer.”

The starting price was 150,000 €, being adjudicated at 175,000 € without commission and VAT.

The price differences between the items of similar rarities from Romania and Austria do not leave room for comments.

Emanoil SĂVOIU, born on June 4, 1951, in Craiova, Romania, graduated of *The Oil and Gas Institute* (1975). FIP juror for traditional philately. Specialities: traditional philately, postal stationery. FIP *Large Gold* medal for the exhibit *Romania 1872-1879*. Contact: manu_rod2307@yahoo.com.

Reflecții

Articolul dlui Emanoil Săvoiu - *Din nou despre unele erori de culoare* l-am primit la redacție cu aproape șase luni în urmă.

Inițial am ezitat să-l public solicitând autorului să aprofundeze problema, având în vedere că despre acest subiect autorul se pronunțase în revista *Filatelia* în urma cu peste 30 de ani. Chiar i-am facilitat autorului accesul la textul articolului publicat în legătură cu problema pusă în discuție de H. Fraenkel în ianuarie 1898, în *Deutsche Briefmarken-Zeitung*. Cu toate că H. Fraenkel scrisese articolul la puțină ani după apariția acestei erori, acesta nu solu-

ționează în mod indubitabil care sunt semnele caracteristice ale erorii în comparație cu reimpresiunea ulterioară. Cum nu se cunoaște exact nici data la care a fost tipărită reimpresiunea, data poștei pentru cele circulare nu poate constitui un criteriu de recunoaștere a erorii. De menționat că nici Marcel Șapira în lucrarea sa privind emisiunile *BUCUREȘTI*, citată mai sus, nu dă un răspuns univoc problemei.

De ce-l publicăm acum? Pentru a-l stimula pe autor să treacă la o etapă superioară de aprofundare pe baza tehnologiilor informatice ce le avem azi la dispoziție. Considerăm că autorul este singurul dintre cei ce s-au aplecat asupra subiectului,

care poate da un răspuns științific problemei.

Fără un răspuns științific, nici evaluarea acestei erori în cataloagele internaționale nu va fi la nivelul unor erori similare din epocă.

Totodată vreau să observăți că certificatul emis de Ionel Schiffer în 1917 nu motivează în niciun fel concluzia, iar cei care ulterior și-au pus poansonul sau semnătura pe această piesă nu au emis niciun document.

În plus privind acest fragment ne punem întrebarea de ce poansonul aplicat de Ionel Schiffer este incomplet?

Februarie 2014, Scottsdale, AZ
Dan N. DOBRESCU, AIJP

Considerații generale privind cărțile poștale românești (II) Cărți poștale cu marcă fixă dreptunghiulară (1890-1914)

Emanoil SĂVOIU
Dan N. DOBRESCU

3. Structura cărților poștale cu marcă fixă dreptunghiulară

Cărțile poștale din perioada analizată pot fi structurate în 5 zone⁸, similar cu cele cu marcă fixă octogonală.

3.1. Stema

Față de tipurile de stemă menționate în prima parte a articolului⁹ au mai fost utilizate următoarele tipuri de stemă:

- Tip V (Fig. 30), lată de 18,5 mm, înaltă de 22mm, având în partea de jos, fie o Cruce malteză cu patru raze (Fig. 30a), fie o Cruce cu tălpi cu patru raze (Fig. 30 b).

3.2. Titlul

În continuarea celor semnalate în prima parte a articolului¹⁰ sunt de menționat următoarele formate pentru titlu:

- Tip VIII, „CARTA POSTALA” fără ornament.

- Tip IX, identic cu tipul precedent urmat de cuvântul RESPUNS în litere mari de tipar (lungime - 23,5 mm, înălțime - 2,5 mm), utilizând o fontă nouă (Fig. 31), plasat cu începutul și sfârșitul cuvântului exact sub cei doi T din CARTA POSTALA.

- Tip IXa, similar cu tipul VIII unde cuvântul RESPUNS în litere mari (lungime - 15 mm, înălțime - 2,5 mm), subliniat (18 mm) - Fig. 32.

- Tip IXb, similar cu tipul VIII unde cuvântul RĂSPUNS în litere mari (lungime - 16 mm, înălțime - 2 ¼ mm) este situat la 5 ½ mm sub cuvintele „CARTA POSTALA” (Fig. 33).

- Tip IXc, similar cu tipul IV¹⁰ unde cuvântul RĂSPUNS în litere mari (lungime - 16 mm, înălțime - 2 ¼ mm) este situat la 3 ¼ mm sub cuvintele „CARTĂ POSTALĂ” (Fig. 34).

- Tip X, „CARTA POSTALA”, urmată de o linie ornamentală dreptunghiulară (Fig. 35).

- Tip XI, structurat pe 3 linii: prima linie - „UNION POSTALE UNIVERSELLE” (lungime - 55,5 mm, înălțime - 2 ¼ mm), subliniat cu o linie subțire în lungime de 13,5 mm; linia a doua - ROMANIA (lungime - 24,5 mm, înălțime - 2,5 mm); linia a treia - „CARTA POSTALA” (lungime - 44,5 mm, înălțime - 4 mm).

- Tip XIa, structurat pe 3 linii: prima linie - „UNION POSTALE UNIVERSELLE” (lungime - 54 mm, înălțime - 2,5 mm), subliniat cu o linie subțire în lungime de 13 mm; linia a doua - ROMANIA (lungime - 20,5 mm, înălțime - 2 mm); linia a treia - „CARTA POSTALA” (lungime - 47,5 mm, înălțime - 4,5 mm).

⁸ Emanoil Săvoiu, Dan N. Dobrescu - *Considerații generale privind cărțile poștale românești (I), Cărți poștale cu marcă fixă octogonală (1873-1885)*, philatelica.ro, V, nr. 5(28), septembrie-octombrie 2013, p. 2 - Fig. 1.

⁹ Ibidem, p. 2 - Fig. 2 ... Fig. 8. ¹⁰ Ibidem, p. 3



Fig. 30a - Detaliu - Cruce malteză cu patru stele

Fig. 30b - Detaliu - Cruce cu tălpi cu patru raze



- Tip XIb, structurat pe 3 linii: prima linie - „UNION POSTALE UNIVERSELLE” (lungime - 43,5 - 44,5 mm, înălțime - 2 mm), subliniat cu o linie subțire în lungime de 13 ¼ mm; linia a doua - ROMANIA (lungime - 19 mm, înălțime - 2 mm); linia a treia - „CARTĂ POSTALĂ” (lungime - 40 - 40,5 mm, înălțime - 4 mm), litera S din POSTALĂ are întotdeauna o creastă în mijloc.

- Tip XIba, similar cu tipul precedent, dar litera S din POSTALĂ nu are creastă în mijloc.

- Tip XII, similar cu tip XI unde cuvântul RÉPONSE în litere mari - Fig. 36 (lungime - 17 ¼ mm sau 18 ¼ mm, înălțime - 1 ¼ mm), italic, situat la 3 ¼ mm sub cuvintele „CARTA POSTALA”, având în partea stângă și dreaptă două linii în lungime fiecare de 2 ¼ mm.

- Tip XIIa, similar cu tipul precedent unde cuvântul RÉPONSE în litere mari - Fig. 36 (lungime - 17 ¼ mm, lungime cu liniile decorative - 25,5 mm or lungime - 18 - 18,5 mm, lungime cu liniile decorative - 26,5 - 27 mm; înălțime - 1 ¼ mm), italic.

- Tip XIIb, similar cu tipul XIba unde cuvintele RĂSPUNS (Réponse) - Fig. 37 (lungime - 27 - 27,5 mm, înălțime - 2 mm, litera mică - 1 mm), situat la 4 - 4,5 mm sub cuvintele „CARTĂ POSTALĂ”, literă dreaptă și italic, în cele două bucle ale lui R se află un punct clar vizibil.

- Tip XIII, structurat pe 3 linii: prima linie - ROMÂNIA (lungime - 21,5-22 mm, înălțime - 2,5 mm); linia a doua - linie scurtă dreaptă; linia a treia - „Cartă Postală” (lungime - 49,5-50,5 mm).

- Tip XIIIa, similar cu tipul XIII unde cuvântul RĂSPUNS (Fig. 34) este sub cuvintele „Cartă Postală”.

- Tip XIIIab, similar cu tipul XIII unde cuvântul „Răspuns” - Fig. 38 (lungime - 16 ¼ mm) este la 3 mm sub cuvintele „Cartă Postală”.





Fig. 39



Fig. 42

Fig. 43



Fig. 40



Fig. 41



Fig. 45



Fig. 44

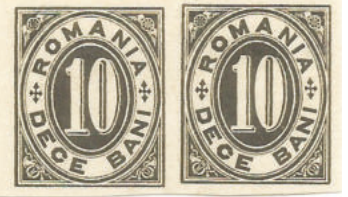


Fig. 46



Fig. 47



Fig. 48

- Tip XIIIaba, similar cu tipul XIII unde cuvântul „RĂSPUNS” - Fig. 34 (lungime - 16 mm, înălțime - 2¼ mm) este la 3 mm sub cuvintele „Cartă Postală”

- Tip XIIIb, similar cu tipul XIII unde în loc de ROMÂNIA este ROMANIA.

- Tip XIIIba, similar cu tipul XIIIb unde cuvântul „Răspuns” (Fig. 38) este la 3 mm sub cuvintele „Cartă Postală”.

- Tip XIIIbaa, similar cu tipul XIIIb unde cuvântul „RĂSPUNS” (Fig. 34) este la 3 mm sub cuvintele „Cartă Postală”.

- Tip XIV, structurat pe două linii: prima linie - ROMANIA (lungime - 21 mm, înălțime - 5 mm); linia a doua - CARTA POSTALA (lungime - 46 mm, înălțime - 6.5 mm).

- Tip XV, structurat pe 3 linii: prima linie - „Union Postale Universelle” (lungime - 40 mm, înălțime - 2 mm / 1½ mm); linia a doua - ROMÂNIA (lungime - 20¼ mm, înălțime - 2,5 mm); linia a treia - „Cartă

Postală” (lungime - 53,5 mm, înălțime - 5 mm / 3,5 mm).

- Tip XVa, similar cu tipul XV unde în loc de ROMÂNIA este ROMANIA.

- Tip XVI, similar cu tipul XV unde cuvintele RĂSPUNS (Réponse) - Fig. 37 (lungime - 32 mm, înălțime - 2 mm, litera mică - 1,5 mm), situat la 3¼ mm sub cuvintele „Cartă Postală”.

- Tip XVIa, similar cu tipul XVa unde cuvintele RĂSPUNS (Réponse) au caracteristici similare cu cele de la tipul XVI.

- Tip XVII, structurat pe 4 linii: „Union Postale Universelle” / ROMÂNIA / „Cartă Postală” / „Carte Postale”.

- Tip XVIII, structurat pe 6 linii: „Union Postale Universelle” / ROMÂNIA / „Cartă Postală” / „cu răspuns plătit” / „Carte Postale” / „avec réponse payée”.

- Tip XIX, structurat pe 4 linii: „Union Postale Universelle” / ROMÂNIA / „Cartă Postală (Răspuns)”

/ „Carte Postale (Réponse)”.

3.3. Marcă fixă rectangulară

În continuarea celor semnalate în prima parte a articolului ¹⁰ sunt de menționat următoarele tipuri:

- Tip VI, 5 BANI negru (Fig. 39), dimensiune 18,5 x 22,5, cifra 5 în ovalul negru din mijloc, înconjurată de o bandă ovală cu inscripționarea ROMANIA și CINCI BANI, cele două inscripționări fiind separate printr-o cruciuliță; în cele patru colțuri delimitate de oval se găsesc, în partea superioară - două roți înaripate, iar în partea inferioară - goarna poștală. Se cunosc eseri 5 BANI negru și 5 BANI roșu pe hârtie (Fig. 40).

- Tip VIa, 5 BANI verde (Fig. 41), similar cu tipul precedent.

- Tip VII, 5 BANI negru, dimensiune 18,5 x 22,5 mm, efigia Regelui Carol I în oval, înconjurată de un text comemorativ (Fig. 42).

- Tip VIII, 10 BANI roșu ▶▶▶



Fig. 43



Fig. 50



Fig. 51



Fig. 52

(Fig. 43), similar cu tipul VI dar în mijloc este cifra 10 în loc de 5. Se cunosc esuri 10 BANI negru și 10 BANI roșu pe hârtie (Fig. 44).

- Tip IX, 5 BANI albastru - „Spic de grâu” (Fig. 45), dimensiune 20x25 mm, efigia Regelui Carol I în oval, deasupra capului scrie ROMANIA, jos, în mijloc pe un fond eliptic alb, cifra 5. Pe ambele părți, pe bandă ondulată scrie BANI. În colțurile superioare se află goarne postale și totul este înconjurat de o ramă simplă. În plus, dreptunghiul din partea stângă prezintă linii verticale (a se vedea detaliul marcat cu o săgeată).

- Tip IXa, 5 BANI albastru - „Spic de grâu” (Fig. 46), similar cu tipul precedent dar în dreptunghiul din partea stângă nu mai apar liniile verticale (a se vedea detaliul marcat cu o săgeată);

- Tip X, 5 BANI verde - „Spic de grâu” (Fig. 47), similar cu tipul precedent.

- Tip XI, 10 BANI roșu - „Spic de grâu” (Fig. 48), dimensiune 19½ x 24¼ mm, efigia Regelui Carol I în oval hașurat, deasupra capului pe placa albă scrie ROMANIA. În colțuri atingând placa, câte un cerc. Jos pe fond hașurat cu litere mari de tipar BANI, în colțuri cifra 10 colorată pe fond alb. Ovalul din mijloc înconjurat de o ramă decorativă simplă.

- Tip XII, 5 B bicolor - „Legănul Sf. Ecaterina” (Fig. 49), dimensiune 25¼ x 19¼ mm, are în desenul negru din mijloc un înger cu un crin în mână, ocrotind un prunc în leagăn. Chenarul prezintă sus în dreapta și în stânga cifra 5b, jos bordură liniară cu inscripția „LEAGĂNUL S-TA ECATERINA”.

- Tip XIII, 5 BANI verde - „Tipografiate” (Fig. 50), dimensiune 19 x 24¼ mm, efigia Regelui Carol I spre stânga în profil într-un oval al cărui fundal nu este hașurat de aceea este mai pregnant portretul. Ovalul poartă coroana regală română, iar colțurile în stânga și dreapta sunt umplute cu lauri respectiv crengi de stejar. În colțul din stânga jos se află cifra de valoare, dedesubt BANI, iar sub capul regelui scrie ROMANIA. Un decor simplu din linii în stil românesc împrejmuiește jumătatea inferioară a marginii mărcii fixe întrerupt în stânga și în dreapta prin cuvintele scrise vertical POȘTA. Toate inscripțiile sunt executate cu litere vechi românești. Liniile ovalului care înconjoară efigia regelui trec într-un ornament care este întrerupt de inscripție și margine.

- Tip XIV, 15 BANI verde - „Tipografiate” (Fig. 51), similar cu tipul precedent.

- Tip XV, 10 BANI roșu - „Tipografiate” (Fig. 52), similar cu tipul precedent.

3.4. Adresa

Au fost identificate următoarele formate pentru partea de adresă:

- Format Y, pe patru linii punctate (două lungi și două scurte), prima precedată de litera D - fontă de mână (dimensiune 7x7 mm) și a treia de cuvântul „la” - fontă manuală, subliniată cu o linie, și ultima linie în lungime de 69 mm sau 72 mm.

- Format Z, pe trei linii punctate, prima precedată de D.

- Format WX, pe trei linii punctate, prima (lungime - 90 mm) precedată de D (fontă de mână, înălțime 3¼ mm); a doua linie punctată (lungime - 99 mm) și a treia linie formată din două jumătăți: cea din stânga o linie punctată cu lungimea de 36 mm și cea din dreapta cu o lungime de 45 mm subliniată cu o linie groasă în lungime de 54 mm. Distanța între CARTA POSTALA și prima linie este de 12,5 mm, distanța între prima și a doua linie este de 10 mm, iar distanța între a doua și a treia linie este de 13 mm.

- Format WY, pe trei linii continue, prima (lungime - 85 mm) precedată de D (fontă de mână, înălțime - 6,5 mm), a doua linie (lungime - 99 mm), și a treia linie formată din două jumătăți: cea din stânga o linie cu lungimea de 36 mm și cea din dreapta cu o lungime de 43 mm subliniată cu o linie groasă în lungime de 54 mm. Distanța între CARTA POSTALA și prima linie este de 14 mm, distanța între prima și a doua linie este de 10 mm, iar distanța între a doua și a treia linie este de 13 mm.

- Format WZ, pe trei linii punctate, prima (lungime - 87 mm) precedată de D (fontă de mână, înălțime 5¼ mm); a doua linie punctată (lungime - 98¼ mm) formată din două bucăți (lungime 8¼ mm și 90 mm) în care prima porțiune este mereu mai groasă decât linia propriu-zisă, iar aceasta din urmă este în capătul ei stâng unde atinge porțiunea inițială, slab tipărită, făcând contrastul mai vizibil; și a treia linie formată din două jumătăți: cea din stânga cu lungimea de 36 mm și cea din dreapta cu o lungime de 45 mm subliniată cu o linie groasă în lungime de 53.5 mm. Distanța între CARTA POSTALĂ și prima linie este de 15 mm, distanța între prima și a doua linie este de 10 mm, iar distanța între a doua și a treia linie este de 13 mm.

- Format XY, pe patru linii punctate, prima (lungime - 72,5 mm) precedată de D, a doua și a treia (lungime - 90 mm) și a patra linie, deplasată spre dreapta (lungime - 55 mm) fiind subliniată cu o linie groasă.

- Format XZ, pe patru linii continue, prima (lungime - 72,5 mm), precedată de D, a doua și a ▶▶▶

Această față este rezervată
pentru adresă.

Fig. 53

Alăturata carte este destinată
pentru răspuns.

Pe această parte se scrie
numai adresa

Fig. 55

La carte ci-jointe est destinée à la réponse
(Alăturata carte este destinată pentru
răspuns)

Fig. 57

Alăturata carte e destinată
pentru răspuns

Fig. 54

La carte ci-jointe est destinée
à la réponse

Fig. 56

Côté réservé à l'adresse
(Pe această parte se scrie
numai adresa)

Fig. 58

Partie réservée pour l'adresse
Partie réservée à l'adresse.



Fig. 59

verso

Fig. 60

recto

treia (lungime - 90 mm) și a patra linie deplasată spre dreapta, mai scurtă (lungime - 55 mm) fiind subliniată cu o linie groasă.

- Format YZ, pe trei linii lungi punctate și una scurtă de asemenea punctată și subliniată de o linie groasă, precedată de *D* de formă ciudată, culcat.

- Format ZZ, pe patru linii scurte punctate, ultima fiind subliniată de o linie groasă.

3.5. Paragraful pentru instrucțiuni de folosire

Sunt cunoscute următoarele formate noi în afara celor menționate în prima parte a articolului:

- Format D (Fig. 53), utilizat începând cu anul 1894, cu text în limba română pe două linii verticale.

- Format E (Fig. 54), utilizat începând cu anul 1903, cu text în limbile română (pe două linii verticale) și franceză (pe două linii verticale).

- Format F (Fig. 55), utilizat începând cu anul 1905, cu text în limba română pe două linii verticale.

- Format G (Fig. 56), utilizat începând cu anul 1905, cu text în limbile franceză și română pe trei linii verticale.

- Format H (Fig. 57), utilizat începând cu anul 1906, cu text în limbile franceză și română pe trei linii verticale.

- Format I (Fig. 58), utilizat începând cu anul 1912, cu text în limbile română și franceză pe două linii horizontale.

3.6. Așezare în pagină

Se cunosc următoarele formate: K (Fig. 59), L (Fig. 60).

Fig. 61

CARTĂ POSTALĂ

Fig. 62

CARTĂ POSTALĂ

Fig. 63

CARTĂ POSTALĂ

Fig. 64

CARTĂ POSTALĂ

3.7. Semne diacritice

Se cunosc următoarele tipuri, urmare a caracteristicilor semnelor diacritice privind cei doi *Ă* din CARTĂ POSTALĂ:

- Tip DMI, semne diacritice în formă de arc de cerc aplatizat, lungime - 2 mm (Fig. 61);

- Tip DMII, similar cu tipul DMI dar căciula din dreapta este întrepruptă la mijloc (Fig. 62);

- Tip DMIII, semne diacritice în formă de arc de cerc aplatizat, lungime - 1½ mm (Fig. 63);

- Tip DMIV, semne diacritice scurtate, lungime 1¼ mm și 1½ mm (Fig. 64);

- Tip DMIVA, similar cu tipul DMIV unde căciula din stânga are lungimea de 1¼ mm și cea din dreapta are lungimea de 1½ mm;

- Tip DMIVB, similar cu tipul DMIV unde căciula din stânga are lungimea de 1¼ mm și cea din dreapta are lungimea de 1½ mm;

CARTĂ POSTALĂ

- Tip DMV, semne diacritice în formă de semicerc mult înconvoiat, lungime - 1½ mm (Fig. 65);

- Tip DMVI, semne diacritice în formă de semicerc cu vârful în îndoite în sus aproape vertical, lungime - 1¼ mm (Fig. 66);

CARTĂ POSTALĂ

3.8. Emisiuni - caracteristici

Caracteristicile emisiunilor din perioada analizată sunt prezentate sintetic în Tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1

Nr. cat. ⁷	Emisiune	Tip / Format						Coală tipar / Așezare / Obs.
		Marcă fixă	Stemă	Titlu	Adresă	Instrucțiuni folosire		
25	1890-1	5 B	VI	V	VIII	Y	-	PS 5
26	1890-3	5 + 5 B	VI	V	VIII / IX	Y	D	PS 6
27	1891 (10 / 22 mai)	5 B	VII	V	X	Y	-	PS 5
28	1893 (iunie)	5 B	Vla	V	VIII	Y	-	
29	1893 (sfârșit iunie)	5 B	VI	V	VIII	Z	-	
30	1893	5 + 5 B	VI	V	VIII / IXa	Z	C	
31	1893 (septembrie)	10 B	VIII	V	XI	WX	-	
32	1893 (noiembrie)	10 + 10 B	VI	V	XI / XII	WX	C	
33	1894 (februarie)	10 B	VIII	V	XI	WX	-	
34	1894 (aprilie)	10 + 10 B	VI	V	XI / XIIa	WX	C	
35	1894 (octombrie)	5 B	IX / IXa	V	VIII	XY	-	
36	1894 (sfârșit)	5 + 5 B	IX / IXa	V	VIII / IXb	XY	D	
37	1899 (iulie)	5 B	X	V	VIII	XY	-	
38	1899 (august)	5 + 5 B	X	V	VIII / IXb	XY	D	
39	1901 (octombrie)	10 B	VIII	V	XIa	WY	-	
40	1903 (1 / 14 aprilie)	10 B	XI	V	XIb	WZ	-	**
41	1903 (1 / 14 aprilie)	10 + 10 B	XI	V	XIb & XIba / XIIb	WZ	E	K **
42	1904 (iulie)	5 B	X	V	IV	XY	-	
43	1904 (septembrie)	5 + 5 B	X	V	VIII / IXb	XY	D	L
44	1904 (noiembrie)	5 + 5 B	X	V	IV / IXc	XZ	D	L
45	1905 (martie)	5 B	X	V	XIII	XZ	F	
46	1905 (mai)	5 + 5 B	X	V	XIII / XIIIa	XZ	F / F & D jos	L
47	1905 (aprilie)	10 B	XI	V	XIb	WZ	G	**
48	1906 (mai)	10 + 10 B	XI	V	XIb / XIIb	WZ	G / G & H	K **
48A	1907 (octombrie)	10 + 10 B	XI	V	XIb / XIIb	WZ	G / G & H *	L **
48B	1909 (martie)	10 + 10 B	XI	V	XIb / XIIb	WZ	G / G & H *	L **
49	1906 (8 decembrie)	5 B	XII	-	XIV	YZ	-	
50	1907 (6 octombrie)	5 B	XIII	V	XIII & XIIIb	XY	F	
50A	1909 (februarie)	15 B	XIV	V	XIII	XY	F	
51	1907 (decembrie)	5 + 5 B	XIII	V	XIII & XIIIb / XIIIlab & XIIIba	XY	F & E (română) / F	L
52	1908 (ianuarie)	10 B	XV	V	XV	WX	G	
53	1908 (februarie)	10 + 10 B	XV	V	XV & XVa / XVI & XVIa	WX	G & H / G	L, K
54	1909 (iunie) - - 1912 (septembrie)	5 + 5 B	XIII	V	XIII & XIIIb / XIIIbaa & XIIIlaba	WX	F & E (română) / F	K, L K tête-bêche, L tête-bêche
55	1912 (martie)	10 B	XV	V	XVII	ZZ	I	
56	1914 (octombrie)	10 + 10 B	XV	V	XVIII / XIX	ZZ	I & H / I	K tête-bêche

* "cartă" în loc de "carte"

** Prezintă semne diacritice tip DMI ... DMVI

D-ale filateliștilor și poștei

Alăturat o scrisoare recomandată expedită prin Oficiul poștal FĂLTICENI 1 la data de 9 decembrie 2013. Se observă că aceasta a fost francată cu două mărci poștale care la această dată nu mai erau în circulație, fără ca lucrătorul de la oficiul poștal mai

sus amintit să se sesize!

Astfel de situații contribuie la deformarea istoriei poștale românești.

Pe când o instruire a personalui Companiei Naționale Poșta Română?

ing. Coriolan CHIRICHEȘ



Din istoria presei românești

ing. Anton-Mircea BĂLOIU

Cunoscutul filatelist bucureștean **Dumitru F. Dumitru** este pasionat colecționar de tot ce are tangență cu presa - banderole, mărci poștale, ștampile, plicuri, ziare circulare. În anul 1982 a pus umărul la constituirea **Cercului filatelic al ziaristilor** (primul președinte - prof. Costin Ștefănescu, ultimul președinte - Rodica Gârlenu-Costea). Atunci a început și machetarea primelor plicuri ocazionale aniversare pentru diferite ziare. Astfel, în **1987** machetează plicuri pentru: *Curier de ambe sexe* (150 de ani), *Alăuta românească* (150 de ani), *Muncitorul și Desrobirea* (100 de ani), *Albina* (90 de ani). În **1988** machetează pentru: *Zimbrulu și Vulturulu* (150 de ani), *Poporul suveran și Pruncul român* (140 de ani), *România* (150 de ani), *Gazeta de Transilvania* (150 de ani), *Foaie pentru minte, inimă și literatură* (150 de ani). În **1989**: *Foaie sătească a Prințatului Moldovii* (150 de ani), *Albina românească* (160 de ani), *Curierul românesc* (160 de ani), *Scânteia* (45 de ani), *Scânteia tineretului* (45 de ani), *Munca* (45 de ani), *AGERPRES* (40 de ani). În **1990**: *Familia* (125 de ani), *Dacia literară* (150 de ani). În **1992**: *Libertatea*, *Evenimentul zilei*, *Curierul național*, *Sport Star*, *Cotidianul*, *Națiunea*. În **1993**: *Moftul român* (100 de ani). În **2003** propune Poștei Române (prezentând și machete) editarea primului set de întreguri poștale sub genericul „Din istoria presei românești” pentru: *Zimbrulu și Vulturulu* (145 de ani, cod 178/2003), *Gazeta de Transilvania* (165 de ani, cod 173/2003), *Foaie pentru minte, inimă și literatură* (165 de ani, cod 174/2003), *Pruncul român* (155 de ani, cod 176/2003), *Poporul suveran* (155 de ani, cod 177/2003), *România* (165 de ani, cod 175/2003). În **2004**, sub același generic, apare al doilea set de întreguri poștale (machete personale): *Curierul românesc* (175 de ani, cod 002/2004), *Albina românească* (175 de ani, cod 003/2004), *Foaie sătească a Prințatului Moldovii* (165 de ani, cod 004/2004), *Vatra* (110 ani, cod 001/2004). După aproape 10 ani, în **2013**, într-o machetare nouă, apar plicurile ocazionale: *Zimbrulu și Vulturulu* (155 de ani, ștampilă ocazională 01.XI) - Fig. 1 și *Neamul românesc literar* (105 ani, ștampilă ocazională 24.XII) - Fig. 2. În **2014** au apărut deja plicurile ocazionale: *Propășirea* (170 de ani, ștampilă ocazională 27.II) - Fig. 3 și *Vatra* (120 de ani, ștampilă ocazională 27.II) - Fig. 4. În lunile următoare vor apărea: *Foaie sătească a Prințatului Moldovii* (175 de ani, ștampilă ocazională 02.IV), *Curierul românesc* (175 de ani, ștampilă ocazională 08.IV), *Gândul* (aparitiie 2005-2011, ștampilă ocazională 04.V), *Imnul presei* (Ziua mondială a libertății presei, ștampilă ocazională 05.V), *Albina românească* (185 de ani, ștampilă ocazională 01.VI), *Universul* (130 de ani, 24.VIII).

Tematicienii au material bogat.



Fig. 1



Fig. 2



Fig. 3



Fig. 4

Sticla, între mărgică și fibra optică (XI)

Florin PATAPIE - RAICU

Arta suflării sticlei nu s-a schimbat mult în ultimii 2000 de ani, dar suflătorii lucrează acum nu doar în mici ateliere la nivel artizanal-artistic, ci și în fabrici mari, înzestrate cu mijloace moderne. Cunoscut ca fiind inventat la începutul erei noastre de către sirieni, preluat de romani care l-au perfecționat, practicat apoi neschimbat în Evul Mediu, trecând cu mare succes comercial prin epoca modernă, continuat în prezent la nivel industrial, procedeul de suflare a sticlei - care utilizează o țeavă metalică având la capăt un muștic din lemn - a rezistat mai bine de două milenii și pare, datorită eficienței, simplității și atractivității sale, să nu dispară ca preocupare umană productivă, fiind practicat și ca un nou hobby al zilelor noastre. Un timbru finlandez din anul 1981 (Fig. 221, Mi #879) este ilustrat la modul grav al muncii serioase, în atmosfera atelie-

lului înroșită de căldura degajată, cu nu mai puțin de trei lucrători suflând sticla și un al patrulea ajutându-i, iar un alt timbru emis în anul 1996 - dintr-un teritoriu poștal mai exotic, Guyana (Fig. 222, Mi #5692) - este ilustrat în registru comic cu două personaje ale lui Walt Disney la aceeași muncă: în timp ce motanul Pete (dotat cu ochelari de protecție, având deja alături terminate un pahar și o bombonieră) suflă din greu o bulă din sticlă pentru un nou obiect, micuțul șpricel Murfy suflă și el... într-o gumă de mestecat - sortimentul *bubble gum* - cu un aparent același rezultat final.

Mașini automate produc astăzi majoritatea fabricatelor din sticlă - recipiente, de la pahare (Fig. 223, Germania Mi #2185) sau servicii de ceai (din sticlă de Jena, Fig. 224, RDG Mi #713) până la sticle de lapte (Fig. 225, Germania Mi #2070) sau de bere (Fig. 226, Togo Mi #643), ori sticlute pentru stocarea salvoare-

lor produse antibiotice (Fig. 227, Benin Mi #127 sau Fig. 228, o ștampilă ocazionala din 11.12.1980 de lași, dedicată aniversării de 25 de ani a *Întreprinderii de antibiotice*), corpuri de iluminat electrice, geamuri normale sau geamuri securizate, parbrize pentru automobile personale (... și rulote, Fig. 229, Suedia, Mi #2678), ori pentru mijloace de transport în comun (ilustrate aici cu timbre din Berlinul de Vest) - Fig. 230, Mi #451, un autobuz standard; Fig. 231, Mi #449, un autobuz cu platformă; Fig. 232, Mi #447, un troleibuz; Fig. 233, Mi #383, un tramvai; Fig. 234, Mi # 384, un tren de metrou sau în Fig. 235, RFG Mi #2071, un tren *Transrapid* pe pernă magnetică etc. Dar suflătorul de sticlă și tubul său de suflat rămân o parte importantă a activității industriale din domeniu. Numai ei pot fabrica sticlăria fină utilizată ca atare sau ca parte componentă a unor instalații în laboratoarele științifice (de exemplu, un aparat din sticlă termorezistentă pentru bidistilarea ▶▶▶



apei, Fig. 236, RDG Mi #714) sau obiectele artistice din sticlă care înfrumusețează spațiile ambientale în care muncim sau în care ne relaxăm (Fig. 237, Suedia, Mi #748-750 - trei timbre ale unei serii dedicate manufacturării sticlei, care prezintă faze ale procesului de creație artistică a sticlărilor; Fig. 238, RDG Mi # 2175 - o vază clasică de la 1900; Fig. 239, Austria Mi #2408 - un serviciu de bar din anul 1931 al arhitectului și designerului Adolf Loos; Suedia Mi # 2293 împreună cu timbrul din Fig. 240, Noua Zeelandă Mi # 1991 - o emisiune comună din anul 2002, ilustrată cu o operă de artă sub forma unei moderne vase din sticlă intitulată *Pădure tropicală* - creație a designerilor Marie Simberg-Höglund și Ola Höglund; Fig. 241, SUA coala mică cu mărcile poștale Mi #3148-3151 dedicate sticlei americane).

Un alt domeniu de utilizare al sticlei este cel al obiectelor de podoabă și al bijuteriilor de artă. Dacă în epoca marilor descoperiri geografice europenii îi amăgeau pe indigenii africani sau americani, oferindu-le la schimb mărgelile din sticlă colorată contra aur, acum și europenii apreciază podoabele din sticlă, devenite un atribut *sine qua non* al vestimentației și al accesoriilor celor care țin să fie *la zi* cu evoluția modei. Se pare că, la acest moment, cele mai apreciate în domeniu ar fi așa-numitele *crystale Swarovski*, care fac parte din categoria sticlelor. După anul 1969, termenul de „cristal” este

protejat prin standarde foarte stricte atât în Europa cât și în numeroase alte țări. Respectivul reglementări au drept scop garantarea autenticității și a calității produselor. Pentru a fi numită „cristal”, sticla trebuie să îndeplinească mai multe criterii referitoare la densitate, indicele de refracție și la concentrația sa în oxizi metalici (inclusiv oxidul de plumb PbO). Sub standardele stabilite vorbim de „sticlă cristalină” sau de „sticlă acustică” (în exemplu fiind sticla termopan cu caracteristici anti-fonice). Plumbul scade foarte mult punctul de topire al acestei sticle „cristal”, în același timp stabilizându-i compoziția. El face ca sticla să fie mai luminoasă și mai strălucitoare, conferindu-i în același timp o ușoară tentă gălbuie. (În plus, sticla poate fi mai ușor tăiată și prelucrată, dar prezintă mai multe riscuri de mediu și de sănătate, plumbul fiind un metal foarte toxic. Termenul de „cristal” este înșelător pentru că aici este vorba despre un material amorf și nu despre un cristal în sensul fizic al cuvântului. În anii în care am avut responsabilități legate de activitatea de cercetare în domeniul aeronautic, am lucrat cu sticle pe bază de plumb la sistemul transductor al temperaturii jetului de gaze de la motorul turboreactor cu postcombustie, Rolls-Royce *Viper MK 632-41*, aflat în dotarea avionului de luptă bimotor româno-ugoslav *IAR-93 Vultur / Soko J-22 Orao* (Iugoslavia Mi #1724), din care s-au fabricat 88 de

exemplare. Acum admir și în propria colecție filatelică niște obiecte din sticlă cu conținut de plumb, un fel de mărgeluțe numite *crystale Swarovski*, implantate / lipite pe timbrele unor colițe: prima, intitulată *Lumile de cristal ale lui Swarovski* și emisă în anul 2004, Fig. 242, Austria Bloc Mi #25 conține două timbre, fiecare din ele (Mi #2495-2496) având lipite câte 6 astfel de *crystale*, apoi o alta emisă în 2008 pentru a marca *Turneul UEFA-EURO* din același an, Fig. 243, Austria Bloc Mi #43 conține timbrul Mi #2751 împodobit cu 3 *crystale*. Aceste piese, montate în niște suporturi gen *passeroutout* - gândite cu scopul evident de a nu deteriora foaia de clasor ori pagina de album de apăsarea așa-numitelor *crystale* - sunt un rezultat al unui *joint venture* de succes comercial filatelic între inventiva ex-tradiționalistă administrația de poștă austriacă și respectiva companie *Swarovski* din Wattens. Poșta austriacă a excelat și în anul 2006 în utilizarea *crystalelor Swarovski* pe mărci poștale, cu ocazia punerii în circulație a unei emisiuni comune cu administrația poștală din Hong Kong; atunci s-au emis trei colițe - una cu cele două timbre componente inscripționate Austria (Fig. 244, Block Mi #34 cu timbrele Mi # 2609-2610), o a doua cu cele două timbre componente inscripționate Hong Kong (Block Mi #165 cu timbrele Mi # 1365-1366) și, în fine, o a treia - combinată (analog ▶▶▶▶



cazului unei colițe... germano-spaniole celebrând Crăciunul anului 2001, pentru care un ministru german al poștei a fost destituit!), conținând timbrul din Hong Kong Mi # 1365 și timbrul din Austria Mi #2610. Această coliță (Fig. 245), care trebuie „spartă” pentru a putea franca respectiv în fiecare țară cu timbrul corespunzător, are - în mod firesc - numere diferite în catalogul Michel, și anume, Block Mi # 35 la Austria și Block Mi #166 la Hong Kong. Doresc să le reamintesc cititorilor că România și Iugoslavia au lansat o emisiune comună încă din anul 1965, dedicată Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier, care nu pune astfel de probleme legate de utilizarea poștală deoarece, atât cele două mărci poștale cât și colița, aveau inscripționate valorile în monedele ambelor țări, iar comunicatul celor două administrații poștale sublinia (dacă mai era nevoie) valabilitatea timbrului și coliței pe teritoriile ambelor state.

Un alt fel de sticlă cu plumb este sticla celui mai banal tub electronic, în care se produc raze X nedorite, dar aflat în multe din casele noastre - tubul cinescop sau tubul catodic al televizorului (Fig. 246, Germania Mi #2068), ori cel al monitorului PC-ului (India Mi #1033; Fiji Mi #835) la care lucrăm multe ore pe zi: desigur, sticla lor conține o cantitate adecvată de plumb (la fel ca șorțul radiologului

din secolul trecut) care, împreună cu alte scheme electronice de protecție, reține o mare parte din radiația X produsă în mod inevitabil. Totuși, pentru protecția ochilor, la PC-uri se recomandă a fi utilizate actualele monitoare cu cristale lichide, lipsite de emisie a razei X. Menționez pe scurt faptul că fiecare celulă de cristal lichid are fațete transparente subțiri confecționate din sticlă specială.

Și pentru că vorbim de sticlă în corelație cu tehnologia informației, ar trebui să amintim de o invenție a unui fizician român - dr. Eugen Pavel de la Institutul de Fizică Atomică de la Măgurele - care a reușit să pună la punct tehnologia de fabricație a unei sticle speciale, fluoescente și fotosensibile, onorată în anul 1991 cu Premiul Academiei Române. Această invenție perfecționată și premiată în anul 1999 cu medalia de aur la Concursul de invenții EUREKA de la Bruxelles stă la baza Hyper CD-ROM-ului, considerat de către specialiști a fi următoarea revoluție în domeniul spațiilor de stocare în calculatoare. Tehnologia doctorului Eugen Pavel este patentată în 21 de țări: SUA, Canada, Japonia, Israel și 17 state europene. Compania americană Constellation 3D a anunțat pe 7 iunie 2000 un mediu optic similar de stocare sub denumirea de Disc Multistrat Fluorescent (Fluorescent Multilayer Disc). Să sperăm că peste

câțiva ani vom vedea un timbru poștal dedicat savantului român și invenției sale.

În încheierea serialului nostru și în același domeniu al Tehnologiei Informației vom vorbi despre fibrele optice (FO), dar nu înainte de a menționa fibrele de sticlă, care nu trebuie să fie confundate cu FO.

Proprietatea sticlei topite de a fi trasă în fibre flexibile și subțiri a fost cunoscută din vremea Egiptului antic. Cu toate acestea, numai în ultimele 7 decenii - când fibrele din sticlă au căpătat o largă folosire în scopuri tehnice, iar proprietățile lor s-au dovedit remarcabile - industria articolelor din aceste materiale a început să ia amploare. Fibrele din sticlă au fost dezvoltate în Marea Britanie înainte de al Doilea Război Mondial - în primul rând pentru industria aeronautică - de către pionierii ai domeniului, cum ar fi Norman Adrian de Bruyne. Fibrele din sticlă fiind transparente la microunde, ele au apărut ca un înlocuitor pentru placajele turnate, utilizate în radomuri pentru aeronave în scopul protejării radarelor avioanelor militare. În prezent fibrele de sticlă sunt utilizate și la avioanele civile, cum ar fi de exemplu la construcția radomului / botului conic ce adăpostește radarul avionului Airbus A320. Principalele domenii civile de utilizare ale fibrelor de sticlă, cum ar fi cele ale construcțiilor de ▶▶▶



Fig. 241



Fig. 242



Fig. 243



Fig. 244



Fig. 245



Fig. 246



Fig. 247

ambarcațiuni și de caroserii pentru automobile sportive au fost consacrate în anii '50 ai secolului trecut. Utilizarea fibrelor de sticlă s-a extins la aeromodele, sectoarele de echipamente auto și sportive (Fig. 247, Suedia Mi # 1164-65, rachetă de tenis și, respectiv, schiuri; Fig. 248, Iugoslavia Mi # 2028, sanie bob; Fig. 249, Cehoslovacia Mi # 2307, croșe de hochei; Fig. 250, Cehoslovacia Mi # 2896, popice; Fig. 251, Spania Mi # 2577, cadru de bicicletă). Fibrele de sticlă sunt folosite, de asemenea, la fabricarea căzilor cu hidromasaj, a conductelor de apă potabilă și pentru canalizare, ori la sisteme de acoperișuri plate. În 1976, la Rotterdam, s-au folosit conducte din fire de sticlă impregnate cu rășină epoxidică pentru transportul la distanță al lichidelor agresive.

În anul 1952, fizicianul indian Narinder Singh Kapany a realizat o serie de studii care au condus la inventarea fibrelor optice (FO). Fibra optică modernă, în care fibra de sticlă este învelită cu un strat transparent pentru a-i oferi un indice de refracție mai potrivit, a apărut în același deceniu. Lumina este dirijată prin miezul FO cu ajutorul reflexiei interne totale. Aceasta face ca FO să se comporte ca un ghid de undă. Dezvoltarea s-a concentrat apoi pe transmiterea de

imagini prin snopuri de FO (Fig. 252, Finlanda Mi # 925; Fig. 253, Polonia Mi # 3494). Primul gastroscop semiflexibil cu FO a fost patentat în anul 1956 de cercetători de la *Universitatea Michigan*.

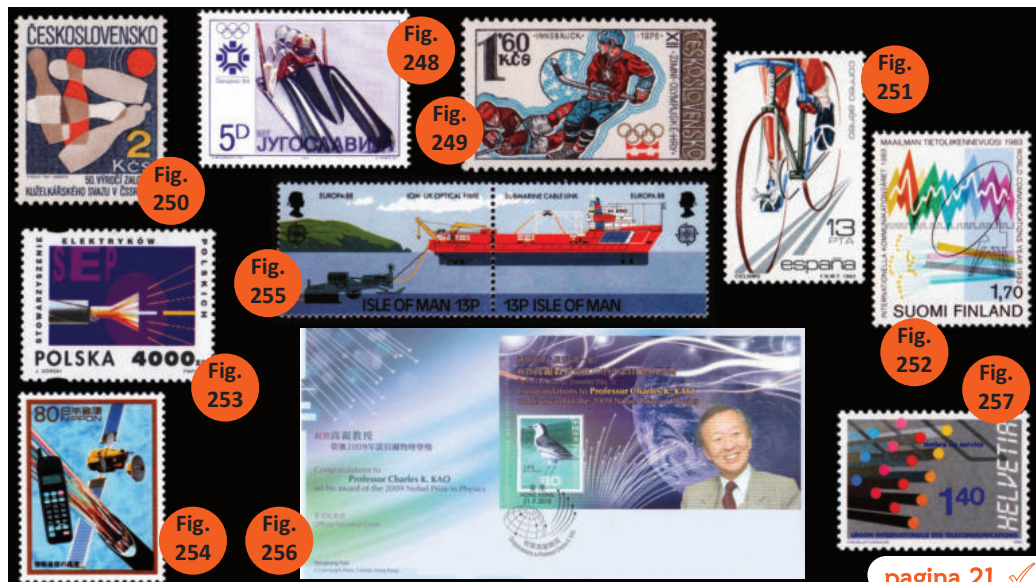
În 1963, inginerul japonez Jun'ichi Nishizawa de la *Universitatea Tohoku* a fost primul care a propus utilizarea FO în telecomunicații (Fig. 254, Japonia Mi # 2426; Fig. 255, Insula Man Mi # 367-68). În 1965, Charles K. Kao și George A. Hockham de la compania britanică *Standard Telephones and Cables* au fost promotorii ideii conform căreia atenuarea în FO poate fi redusă sub pragul de 20 dB/km, permițând utilizarea FO ca mediu practic de telecomunicații. Ei au arătat că atenuarea din FO disponibilă la acea vreme era cauzată de impurități care puteau fi înlăturate, și nu de fenomene fizice fundamentale, cum ar fi împrăștierea. Această descoperire i-a adus lui Kao Premiul Nobel pentru Fizică în anul 2009 (Fig. 256, FDC Hong Kong Mi Block 215).

Firma americană *Corning Incorporated* a reușit în anii '80 să obțină FO cu o atenuare de doar 4 dB/km, ceea ce a deschis și Internetului calea comunicațiilor prin FO. În 1981, *General Electric* a produs lingouri de cuarț care puteau fi trase în

fire de FO cu lungimea de 40 km.

În 1991, studiile în domeniul cristalelor fotonice a dus la dezvoltarea FO cu cristal fonic, care ghidează lumina prin difracție într-o structură periodică, și nu prin reflexie internă totală. Prima fibră din cristal fonic a devenit disponibilă pe piață în anul 2000.

Transferul conținutului acestei reviste în format electronic între autorul fiecărui articol și membrii Comitetului de redacție, iar apoi spre tipografie se face în mod curent prin fibră optică pe porțiuni importante ale căilor Internetului (Fig. 257, UIT Mi #14). Astăzi 22 februarie 2014, într-un top în timp real la nivel mondial pe ultimele 30 de zile al vitezei de descărcare de pe Internet (vezi site-ul <http://www.netindex.com/download/>), România ocupă locul 3 (cu 56,82 Mbps) după Hong Kong (72,32 Mbps) și Singapore (60,92 Mbps), însă o performanță deosebită au reușit orașele românești, având în vedere că nu mai puțin de cinci centre urbane prezente în top 10 mondial sunt din țara noastră: Timișoara (locul 1), București (locul 2), Iași (locul 4), Brașov (locul 5) și Cluj-Napoca (locul 9) - în sfârșit niște recorduri pozitive și pentru noi.



The stamp collector and his wife

Dieter Kuhn, an about seventy years old retired clerk, lived, together with his wife, in a small town near Stuttgart in the South-west of Germany, where he had a nice house of his own. When the children had married and had moved to other places, he made one of the free rooms under the roof his collection room. Along the four walls he had placed cupboards and shelves which were full of stamps albums, philatelic literature and other things that a collector needs for his hobby. And near the window there was his desk with his typewriter.

This room was Dieter's „Kingdom”, and nobody was allowed to enter and to disturb him. There was only one exception: about four times a year his wife had the permission to climb up to the hobby-room in order to sweep the floor and remove the dust from the shelves, cupboards and the desk.

Once, at one of Mrs. Kuhn's cleaning tours, she happened to see an unpaid invoice lying on the desk. She looked at the paper and saw to her surprise that her husband had bought from a stamps dealer a 90 Cent stamps for 16 €.

She took the invoice and went downstairs to the living-room where she found her husband lying on the sofa. An once she addressed him: „Look, what I found on your desk! Oh, what a fool you are! I saw that you bought a 90 Cent stamp for 16 €. Are you crazy? Why did you do that? You are wasting your money! When I was at the post office last week, I say that they sell stamps from five Cent on. For 16 € you could have bought there 320 five Cent stamps. Oh, you fool, you awful hopeless fool!”

Ernst BOCK

Filatelistul și soția sa*

Dieter Kuhn, un funcționar pensionar în vârstă de aproximativ 70 ani, locuia, împreună cu soția sa într-un orașel de lângă Stuttgart în Sud-Vestul Germaniei, unde avea o casuță al cărui proprietar era. Când copiii lui s-au căsătorit și s-au mutat în alte ținuturi, el și-a făcut una din camerele libere camera lui de colecții. De-a lungul celor patru pereți el și-a pus rafturi pline cu clasoare, literatură filatelică și alte lucruri necesare unui colecționar pentru hobby-ul său. Lângă fereastră și-a pus biroul pe care se găsea mașina de scris.

Această cameră era „Regatul” lui Dieter și nimeni nu avea voie să intre acolo și să-l deranjeze. Există totuși o excepție: cam de patru ori pe an soția lui avea voie să urce în camera sa ca să facă curat, să ștergă praful de pe etajere și de pe birou.

S-a întâmplat odată pe când făcea curat ca dna Kuhn să vadă o factură neplătită care zăcea pe birou. S-a uitat la hârtie și a văzut spre surprinderea ei că soțul, a cumpărat de la un comerciant un timbru de 90 cenți cu 16 €.

Ea ia factura și coboară de îndată în camera de zi unde soțul ei stătea întins pe o canapea. Cum ajunsese îi spune: „Uite ce am găsit pe biroul tău! Vai ce fraier ești! Am văzut că ai cumpărat un timbru de 90 Cenți cu 16 €. Ți-ai ieșit din minți? De ce ai făcut asta? Îți irosești banii! Când săptămâna trecută am fost la poștă am văzut că vând timbre de la 5 cenți în sus. Pentru 16 € ai fi putut cumpăra 320 timbre de 5 cenți. Vai ce fraier ești, ești un nebun neajutorat!”

* Traducere din limba engleză de Prof. Victor NECOLAU.

Iar au dat-o în bară *

Vremea trece, vremea vine,

Ce mi-i **vreme**, ce mi-i **vremea!**

Ce nuanțe, tovarăși? Umblați cu tot felul de prostii!
Așa vreau eu, așa fac! Mucles!

Să fi fost, astfel, manifestat dorul după fostul ministru al Comunicațiilor, Valerian Vreme, falsificând nemurtoarea **Glossa** a poetului național? Halal promovare a valorilor naționale!

Bine că măcar nu a pus chipul actualului ministru. Ce mai conta! Tot nu observa nimeni. Doar trăim în țara tuturor posibilităților! Și a incompetentilor. Aude cineva?

Ne-am făcut, din nou, de răs prin lumea largă!

Se ia vreo măsură pentru retragerea urgentă a coliciei cu pricina? Sau vreme trece...

Sergiu Marian GĂBUREAC

* Preluare din materialul *Cristinuca lovește năprasnic!*, LUMEA COLECȚIONARILOR Info-hobby, nr. 3/2014, p. 3-4, vineri 17 ianuarie 2014, <http://blogulluigabu.blogspot.com>

15 ianuarie - Ziua Culturii Naționale



ROMÂNIA EMISIUNI 2014

ROMANIA 2014 ISSUES

Sursa imaginilor: UPU - WADP Numbering System (WNS) <http://www.wnsstamps.ch/en> și <http://www.stampnews.com>

Ziua culturii naționale: Mihai Eminescu - Luceafărul poeziei românești

Data punerii în circulație: 15.01.2014.
Dimensiuni: marca poștală, 33x48 mm; colită dantelată, 126x160 mm; bloc, 163x150 mm (în album filatelic).
Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

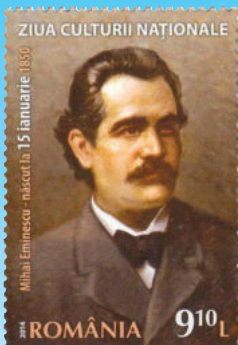
Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** cu șase mărci poștale și trei viniete; **colită dantelată**; **bloc** de patru mărci poștale și patru viniete (în album filatelic).

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 12.940 (marca poștală), 5.500 (colită dantelată), 360 (bloc).

FDC - 660 plcuri echipate cu marca poștală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z., din care 360 (în album filatelic) au aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur.

Album filatelic, în tiraj de 360 exemplare, echipat cu cu blocul de patru mărci poștale și patru viniete, având aplicată pe manșetă ștampila P.Z. a emisiunii și semnătura olografă a lui Mihai Eminescu în folio aur și cu FDC-ul emisiunii având aplicată ștampila P.Z. în clar în folio aur. Ambele produse sunt numerotate cu negru de la 001 la 360.



National culture day: Mihai Eminescu - The Morning Star („Luceafărul”) of the Romanian poetry

Date of issue: 01/15/2014.
Size: stamp, 33x48 mm; perforated souvenir sheet, 126x160 mm; block, 163x150 mm (in philatelic album).
Designer: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.
Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of 6 stamps and 3 labels; **perforated souvenir sheet**; **block** of 4 stamps and 4 labels (in philatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 12,940 (stamp), 5,500 (perforated souvenir sheet), 360 (block).

FDC's: 660 covers equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark, out of which 360 (in philatelic album) have the *first day* postmark clearly imprinted in gold foiling.

Philatelic album, into a run printing of 360 pcs., equipped with the block of 4 stamps and 4 labels, having the *first day* postmark of the issue applied on illustrated border and Mihai Eminescu's holograph signature in gold foiling, and with the FDC of the issue having the *first day* postmark clearly imprinted in gold foiling. Both products are numbered in black from 001 to 360.

Orașele României: Arad



Data punerii în circulație: 23.01.2014.

Dimensiuni: mărcile poștale, 48x33mm, 33x48 mm; bloc, 210x140 mm (în album filatelic).

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** cu cinci mărci poștale identice + o vinietă; **bloc** de patru mărci poștale + patru viniete (în album filatelic).

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 12.780 (serie), 325 (bloc).

FDC - 600 plcuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z., din care 325 (în album filatelic) au aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur.

Album filatelic, în tiraj de 325 exemplare, echipat cu blocul și FDC-ul emisiunii. Ambele produse numerotate de la 001 la 325.



Romania's cities: Arad



Date of issue: 01/23/2014.

Size: stamps, 48x33 mm, 33x48 mm; block, 210x140 mm (in philatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of 5 stamps + one label; **block** of 4 stamps + 4 labels (in philatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 12,780 (stamps), 325 (block).

FDC's: 600 covers equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark, out of which 325 (in philatelic album) have the *first day* postmark clearly imprinted in gold foiling.

Philatelic album, into a run printing of 325 pcs.

Florile deșertului



Desert flowers

Data punerii în circulație: 29.01.2014.
Dimensiuni: mărcile poștale, 36x36 mm; bloc, 120x120 mm (în album filatelic).
Machetator: Alec BARTOS.

Prezentare: **coală** de 28 mărci poștale; **minicoală** de patru mărci poștale; **bloc** de patru mărci poștale (în album filatelic).

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 63.620 (valorile nominale de 1 L și 1,40L), 14.620 (valoarea nominală de 8.10 L), 17.420 (valoarea nominală de 14.50 L), 300 (bloc).

FDC - 550 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z., din care 300 (în album filatelic) au aplicată în clar ștampila P.Z. în folio aur.

Album filatelic, în tiraj de 300 exemplare, echipat cu cu blocul de patru mărci poștale și cu FDC-ul emisiunii având aplicată ștampila P.Z. în clar în folio aur. Ambele produse sunt numerotate cu negru de la 001 la 300.



Date of issue: 01/29/2014.

Size: stamps, 36x36 mm; block, 120x120 mm (in philatelic album).

Designer: Alec BARTOS.

Page composition: **sheet** of 28 stamps; **small sheet** of 4 stamps; **block** of 4 stamps (in philatelic album).

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 63,620 (1 L and 1.40 L face values), 14,620 (8.10 L face value), 17,420 (14.50 L face value), 300 (block).

FDC's: 550 covers equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark, out of which 300 (in philatelic album) have the *first day* postmark clearly imprinted in gold foiling.

Philatelic album, into a run printing of 300 pcs., equipped with the block of 4 stamps of the issue and the FDC of the issue having the *first day* postmark clearly imprinted in gold foiling. Both products are numbered in black from 001 to 300.

Marea Neagră, istorie rescrisă

Data punerii în circulație: 03.02.2014.

Dimensiuni: marca poștală, 48x33 mm.; coliță dantelată, 136x130 mm.

Machetator: Vlad VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** de zece mărci poștale și două viniete; **coliță dantelată**.

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 11.480 (marca poștală), 5.500 (coliță dantelată).

FDC - 350 plicuri echipate cu marca poștală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.



Black Sea, history rewritten

Date of issue: 02/03/2014.

Size: stamp, 48x33 mm.; perforated souvenir sheet, 136x130 mm.

Designer: Vlad VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of ten stamps and two labels; **perforated souvenir sheet**.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 11,480 (stamp), 5,500 (perforated souvenir sheet).

FDC run printing: 350 covers equipped with the stamp of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

A fost pierdută?

O frumoasă scrisoare de la HELGOLAND la BORDEAUX datată FEB 25 1868 a fost pierdută în cursul expertizei de la ultima licitație „Schwanke”.

Mai multe informații pe site-ul AIJP (www.aijp.org).

Dr. Mark BOTTU
mark.bottu@telenet.be



Data punerii în circulație: 07.02.2014.

Dimensiuni: marca poștală, 48x33 mm.

Machetator: Victor TELIBAȘA.

Prezentare: minicoală de 8 mărci poștale (2 serii) cu două mărci poștale tête-bêche.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 16.000 (serii).

FDC în tiraj total de 300 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.



Date of issue: 02/07/2014.

Size: stamp, 48x33 mm.

Designer: Victor

TELIBAȘA.

Page composition: **small sheet** of 8 stamps (two sets) with two stamps tête-bêche.

Printing system: offset, in four colours

on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 16,000 (sets).

FDC run printing: 300 envelopes equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Romii în pictura românească

Roma people in Romanian painting

Data punerii în circulație: 20.02.2014.

Dimensiuni: marca poștală, 42x52 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: coală de 20 mărci poștale, bloc de patru mărci poștale.

Tipărit offset, la 5 culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 14.500 (valoarea nominală de 3,30 L), 4.500 (valorile nominale de 4,30 L și 4,50L), 2.500 (valoarea nominală de 8,10 L), 7.500 (bloc).

FDC în tiraj total de 300 seturi (2 plicuri) echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.



Date of issue: 02/20/2014.

Size: stamp, 42x52 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 20 stamps, **block** of 4 stamps.

Printing system: offset, in five colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 14,500 (3.30 L face value), 4,500 (4.30 L and 4.50 L face values), 2,500 (8.10 L face value), 7,500 (block).

FDC run printing: 300 sets (2 envelopes) equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Plicul nostru cel de toate zilele

Florin PATAPIE - RAICU

Principalele obiecte de colecționare filatelică sunt mărcile postale și plicurile (circulate sau nu pe calea postală), care - în majoritatea cazurilor - sunt francate. Dacă pentru apariția primului timbru postal avem o dată precisă, pentru cea a plicului postal nu putem decât să facem niște estimări, dar este cert și fără niciun dubiu că mai întâi a fost plicul și apoi timbrul. Cu istoria plicului am putea merge înapoi în timp măcar până în epoca lui Ludovic al XIV-lea, la a cărui Curte se țeseau intrigi politico-amoroase și de care mai mult sau mai puțin frumoasele doamne și curtezane nu erau străine, mesajele circulând în plicuri împăturite manual (dar cât mai *savant*) și pecetluite cu însemne personalizate, greu de falsificat. Desigur, serviciul secret al cardinalului Mazarin intercepta prin varii mijloace unele din respectivele *depeșe*, inclusiv corespondența regală, știindu-se de când lumea că informația înseamnă putere, sau - cum îmi place să spun în versuri - *omul bine informat / e mai bine apărat*.

Astfel de fapte l-au infuriat pe rege și l-au determinat să ordone o reformă a poștei. Pentru ca parizienii să poată schimba mesaje între ei, Jean-Jacques Renouard de Villayer - membru al Consiliului de Stat - obține în 1653 de la Ludovic al XIV-lea autorizarea de a crea un serviciu postal local de distribuire a corespondenței. Taxa de francare, plătită - *nota bene* - de către expeditor și nu de către destinatar cum era obiceiul epocii, era fixată la 1 sol și era materializată printr-un „Billet de port payé” („Bilet de taxă plătită”, o banderolă imprimată având specificată valoarea taxei postale - Fig. 1) - precursorul timbrului postal - care se fixa pe plicul scrisorii și care reprezenta nu doar dovada taxării transportului corespondenței de la un cartier la altul al Parisului, ci și o confirmare a efectuării acestuia. Astfel s-a născut *Mica Poștă*, au apărut cutiile poștale (care erau golite de trei ori pe zi) și factorii

poștali cu gențile lor, care - mai târziu - au evoluat în timp ca formă și volum pentru a transporta la destinațarii un număr din ce în ce mai mare de plicuri cu mesaje.

Cu toate că a fost un sistem original, *Mica Poștă* nu a avut pe moment succesul scontat și - fără ca istoria să cunoască adevăratele motive - a dispărut rapid. Experimental a fost un eșec, probabil așa cum se întâmplă adeseori cu ideile revoluționare care de multe ori se nasc înaintea vremii lor. Au rămas însă niște inovații, care au fost reluate la timpuri și în locuri mai potrivite, una fiind acea banderolă doveditoare a plății taxei poștale la expediție, un precursor al timbrului postal, a cărui invenție - în forma și astăzi cunoscută - aparține britanicului Rowland Hill. Același reformator postal, odată cu introducerea în uz a primului timbru postal la 1840 a încercat să-i ajute pe utilizatorii serviciilor *Uniform Penny Post* și prin introducerea unui plic întreg postal, care a fost un eșec al momentului. Plicul tipărit și preplătit se dovedise o altă idee revoluționară născută înainte de vreme. Producția de serie standardizată a mult hultitului dar mai târziu celebrului *plic Mulready*, apoi croiala sa în X (Fig. 2) cu părțile gumate pentru fixare și închidere au stat la baza extinderii modelului de plic utilizat în viitoarea rețea poștală globală, înlocuind treptat plicurile împăturite manual și închise cu peceti de ceară (Fig. 3 - un plic al unei scrisori de afaceri,



Fig. 1

taxat porto, circulat în 1859 de la Iași și ajuns la Galați după două zile, pe a cărui adresă se observă tranziția de la scrierea cu caractere chirilice la cea cu caractere latine).

Plicurile au evoluat cu vremea în ceea ce privește varietatea formatelor, existența altor tipuri de croieli (de exemplu croiala tip *aerogramă* din Fig. 4 a unui gen de plic apărut odată cu transportul scrisorilor pe calea aerului, în care mesajul expeditorului se scrie pe fața interioară a respectivului plic) sau materialele din care sunt confecționate - în esență hârtia, adezivii ori adaosurile de carton sau de materiale plastice în cazul plicurilor ranforsate cu caracteristici antișoc. Mai ales pentru noi, colecționarii de documente poștale, ▶▶▶



Fig. 2

aceste componente ale plicurilor sunt de o importanță specială, uneori chiar vitală în ceea ce privește păstrarea și conservarea lor, atât pentru prezent cât și pentru posteritate.

Există plicuri confecționate din hârtii naturale sau parțial naturale, dar și din hârtii sintetice. Hârtia este un material viu, care poate atinge vârste diverse. Pe lângă influența foarte mare a mediului, viața ei depinde mult de elementele componente și de fazele procesului de fabricație. Există niște norme în acest sens care deosebesc clase diferite de hârtie, de la cele cu o durată practic nelimitată, trecând prin cele care își păstrează calitățile câteva sute de ani și ajungând până la hârtiile care nu au o viață mai lungă de 50 de ani.

Se cunoaște faptul că, în timp, hârtia plicurilor din colecțiile noastre suferă procese distructive care au la bază scindarea catenelor macromoleculare de celuloză, fenomen ireversibil denumit „îmbătrânirea hârtiei”. Practic, toate sortimentele de hârtie sunt supuse acțiunii acestui proces, însă viteza de degradare variază în funcție de o serie de factori. În procesele de îmbătrânire naturală a hârtiei, după un anumit timp, fibrele de celuloză devin friabile, plicurile cu hârtia degradată putând fi rupte chiar la o ușoară manipulare. Prin îmbătrânire, hârtia își modifică culoarea, mai ales când este expusă la acțiunea luminii, fenomen manifestat în cazul plicurilor sub forma unei îngălbeniri până la brun roșcat, mai ales la muchiile care au fost expuse acțiunii directe a luminii. Îngălbeni-

rea hârtiei este un proces foarte complex, a cărui natură nu este pe deplin elucidată, dar în cazul multor plicuri este vorba evident de reacții fotochimice accelerate pe suprafețe fracturate prin îndoirea tehnologică la fabricarea respectivelor plicuri. De asemenea, prezența unor factori biotici (bacterii, ciuperci, insecte xilofage) poate conduce la colorarea zonală a suportului celulozic în nuanțe maronii roșcate, cenușiu-gri, roz etc. Se știe că hârtia fabricată până la începutul secolului al XIX-lea are la bază o pastă fibroasă din cărpe sau bumbac. Plicurile confecționate din acest tip de hârtie s-au dovedit a avea o bună rezistență în timp, atât la factorii meteo-climatici cât și la cei biotici. Comparativ cu plicurile fabricate din alte hârtii, acestea nu au ridicat probleme din punct de vedere al durabilității și nici în ceea ce privește capacitatea lor de conservare. Odată cu folosirea în secolul al XIX-lea a celulozei sulfite, dar mai ales a pastelor mecanice, a scăzut brusc durabilitatea hârtiilor. După anul 1876, impactul cel mai puternic asupra rezistenței în timp a hârtiei s-a datorat utilizării sulfatului de aluminiu în locul alaiunului folosit inițial. Prin hidroliză sulfatul de aluminiu creează un mediu acid cu pH în domeniul 3,8 - 4,5, propriu acțiunii distructive asupra fibrelor celulozice și favorizând astfel procesele de hidroliză a lanțurilor macromoleculare. Prezența sulfatului de aluminiu în

hârtie reprezintă cauza principală pentru distrucția chimică a fibrelor. Aciditatea conduce la micșorarea gradului de polimerizare a celulozei, care are ca efect micșorarea rezistenței mecanice. Hârtiile plicurilor de la



Fig. 3

începutul secolului XX, înclieate în sistem alcalin, conțin ca material de umplură carbonatul de calciu (având o valoare a pH-ului extractului apos în domeniul 7,5 - 9,5), care poate neutraliza gazele acide prezente în atmosferă (SO₂, NO₂, Cl₂).

Procesul de îmbătrânire a plicurilor din materiale celulozice este influențat și de cauze exogene, determinate de procesele de tipărire, imprimare a tușului ștampilelor, scriere și desinare sau de condițiile de mediu în care se păstrează respectivele documente filatelico-poștale. Ca orice obiect din material organic și suporturile pe bază de celuloză prezintă un anumit domeniu de variație al echilibrului hidric, creat din interdependența cu mediul înconjurător, respectiv cu umiditatea relativă din atmosferă. Adezivii folosiți la fixarea croielii plicurilor și la închiderea capacelor pot afecta, în timp, starea hârtiei. De exemplu, la majoritatea plicurilor produse în SUA prin anii '60 ai secolului XX s-a utilizat un adeziv care, în scurt timp, a condus la apariția unor benzi brune dispuse în X atât pe spatele (pe care a fost depus respectivul adeziv în procesul de asamblare) cât și - ajunse prin difuzie agresivă - pe fața respectivelor plicuri. În prezent fondul filatelic american al acelor ani abundă în de astfel de piese pătate total inestetic recto-verso în formă

Fig. 4



Marca poștală și noile tehnologii The stamp and new technologies

Dan N. DOBRESCU

Numeroase administrații poștale au început să pună în circulație emisiuni racordate la noile tehnologii bazate pe *Internet*. Dan Dobrescu^{1,2}, Satyendra Kumar Agrawal³ și *site-ul Mărci poștale neuzuale*⁴ au semnalat câteva aspecte privind prezența noilor tehnologii în compoziția mărcilor poștale.

Constatăm, în ultimii ani, că povestea generată de imaginea mărcii poștale este detaliată fie prin incorporarea de CD-uri⁵ care conțin imagini video, fie prin accesarea *off-line* sau *on-line* (utilizând telefonul mobil) a unor *site-uri*.

În cele ce urmează vom încerca o prezentare sistematică a subiectului, astfel încât aceasta să constituie un suport pentru colecționarii tematici *calculatoare*.^{6,7,8}

1. Coduri de bare sofisticate

Urmare a apariției matricii de reprezentare în 2D a informațiilor s-a dezvoltat codul de bare 2D. Codul de bare 2D este citit de *software-ul* cititorului de etichete aflat pe telefonul mobil, prin intermediul camerei conectate la acesta, afișând pe ecranul acestuia informații aflate pe *website-ul* codificat pe etichetă.

1.1. Etichetare mobilă

Software-ul conectează telefonul mobil prin *Bea Tagg* aflată în partea stângă a mărcii poștale elvețiene (Mi #2030)¹ la un *web-site* cu informații despre turismul din această țară.

1.2. Urcode

Un sistem similar cu cel prezentat în paragraful anterior este utilizat în Finlanda sub numele *urcode* (Mi #B46, #B48 - Fig. 1). *Urcode* aflat în partea dreaptă sus poate fi deschis de un telefon mobil cu cameră prin intermediul unui *software* care poate fi descărcat gratuit de la adresa <http://www.urcode.fi>. Camera recunoaște *urcode-ul* permițând o conexiune directă la ▶▶▶▶

Many postal administrations started to put into circulation issues linked to the new technologies based on *Internet*. Dan Dobrescu^{1,2}, Satyendra Kumar Agrawal³ and *Unused stamps site*⁴, have made references to some aspects regarding the presence of the new technologies in stamps composition.

We see in recent years that the story generated by the stamp image is detailed either by the incorporation of CDs⁵ containing video images or by accessing *off-line* or *on-line* sites (using mobile phone).

In the following I'll try a systematic presentation of the subject, to offer a support for the collectors on *computer* topics.^{6,7,8}

1. Sophisticated bar codes

Following appeared the matrix of the representation in 2D of the information developed the 2D bar code. The 2D bar code is read by the software of the tag reader from the mobile phone, using its camera lens, posted on display phone informations in connection with the web site coded by the tag.

1.1. Mobile tagging

The software then connects your mobile phone (using its camera lens) to the *BeeTagg* on the Swiss stamp (Mi #2030)¹ on the left directs you to be Swiss Tourism website.

1.2. Urcode

A similar system used in Finland goes under the name *urcode* (Mi #B46, #B48 - Fig. 1). The *urcode* (top right) can be opened with a phone with a camera through the software can be free downloaded from <http://www.urcode.fi>. The camera recognizes the *urcode* and allows direct connection to the e-shop site of Finnish Post Office.

1.3. Quick Response code - QR-code.

A QR-code is a type ▶▶▶▶



Fig. 1

¹ Dan N. Dobrescu - *Povestea calculatorului, Impactul informatizării activităților poștale / The story of the computer - IT's impact on the postal services*, philatelica.ro, II, nr. 6(11), noiembrie-decembrie 2010, p. 36-41, 48.

² Dan N. Dobrescu - *Computer stamps catalog*, AXA Botoșani, 2011, web site address <http://www.philatelica.ro/csc.html>

³ Dr. Satyendra Kumar Agrawal - *A Stamp and his many cousins; a visual survey*, Topical Time, vol. 64, no. 5(381), p. 25-45

⁴ *Dentelli stravaganti / Unusual stamps - Francobolli e nuove*

tecnologie / Stamps and new technologies, web site address <http://www.eryx.it/dentelli/internet.htm>

⁵ Dan N. Dobrescu - *Mărci poștale care încorporează CD-uri*, philatelica.ro, II, nr. 4(9), iulie-august 2010, p. 38-39.

⁶ Wobbe Vegter - *Cyber Philately*, web site address <http://wvegter.hivemind.net> or <http://www.japhila.cz/hof/0410/index0410a.htm>

⁷ Johann Vabdenhaute - *From abacus to laptop*, web site address <http://www.vabdenhaute.net/FromAbacusToLaptop>

⁸ Dan N. Dobrescu - *The story of the computer*, web site address <http://www.japhila.cz/hof/0228/index0228a.htm>

site-ul magazinului electronic al Poștei finlandeze.

1.3. Codul de răspuns rapid (Quick Response code) - QR-code

Un cod QR e un tip de matrice de cod de bare 2D, în primul rând destinat industriei auto. Codul constă din module negre aranjate într-un pătrat pe un fundal alb. Informațiile codate pot fi făcute din orice fel de date (de ex. simboluri binare, alfanumerice sau simboluri kanji). Creat de Toyota filiala Denso Wave în 1994 pentru a tracta vehicule în timpul procesului de producție, codul QR este unul din cele mai populare tipuri de coduri de bare 2D. El a fost destinat să permită decodarea conținuturilor lui cu mare viteză.

Dintre mărcile poștale dedicate acestui subiect, din ce în ce mai numeroase în ultimii ani, amintim:

- Australia, Mi #3632, se accesează un scurt film despre muzicienii *haegeum*;

- Brazilia, Mi #B160, se accesează un site brazilian dedicat mărcilor poștale;

- China - Hong Kong, Mi #1783-5, #1887; se accesează un site dedicat celei de a 150-a aniversări de la prima emisiune de mărci poștale în Hong Kong;

- Republica China, Mi #3567-8, al căror mesaj este *Happy Valentine's Day* și respectiv *I Love You*;

- Insulele Cook, Mi #1708-9 (B230), #1714-5 (B231), 20 % din valoarea facială a mărcilor poștale este donată Crucii Roșii japoneze, ca suport la *tsunami*;

- Croația, Mi #1086, se accesează informații despre *Ziua mărcii* la Poșta din Croația;

- Islanda, Mi #1381-2A, D; acces la pagina <http://www.beiceland.is> cu informații privind serviciile hoteliere în Islanda;

- Coreea de Sud, Mi #2846-7, prin scanare cu smartphone-ul veți asculta melodii din Coreea de Sud și Australia;

- Liberia, Mi #5894-5902, se accesează documentul intitulat *From Bean to Bar: The Making of Chocolate*;

- Liechtenstein, Mi #1580, se conectează la site-ul *Liechtensteinische Landesbank*;

- Grenada, Mi #6448, decodând veți primi o delicioasă rețetă;

- Grenada Carriacou, Mi # B653, acces la o pagină ce conține informații despre *Erhu*;

- Luxemburg, Mi #1967-8, furnizează informații despre micile state din Europa;

- Moldova, mărci poștale personalizate (emisiunea 2013), acces la pagina <http://www.posta.md> - Fig. 2 (aici marca poștală personalizată dedicată Ștefaniei ▶▶▶

of 2D matrix bar code first designed for the automotive industry. The code consists of black modules arranged in a square pattern on a white background. The information encoded can be made up of any kind of data (e.g., binary, alphanumeric or Kanji symbols). Created by Toyota subsidiary Denso Wave in 1994 to track vehicles during the manufacturing process, the QR-code is one of the most popular types of 2D bar codes. It was designed to allow its contents to be decoded at high speed.

Of many stamps dedicated, in recent years, to this subject, we refer to:

- Australia, Mi #3632, access the site about *haegeum* musicians;

- Brazil, Mi #B160, access the Brazilian site dedicated to stamps;

- China - Hong Kong, Mi #1783-5, #1887; access the site dedicated to the 150th anniversary of the first stamps issue of Hong Kong;

- Republic of China, Mi #3567-8, with the messages *Happy Valentine's Day* and *I Love You*;

- Cook Islands, Mi #1708-9 (B230), #1714-5 (B231), 20% of the stamps face value is donated to the Japanese Red Cross, as aid for *tsunami*;

- Croatia, Mi #1086, access information about *Stamp Day* at Croatian Post;

- Iceland, Mi #1381-2A, D; access <http://www.beiceland.is> page with information regarding the hotel services in Iceland

- South Korea, Mi #2846-7, by scanning with a smart phone you can listen to songs from South Korea and Australia;

- Liberia, Mi #5894-5902, access the document *From Bean to Bar: The Making of Chocolate*;

- Liechtenstein, Mi #1580, access *Liechtensteinische Landesbank* site;

- Grenada, Mi #6448, if you decode you will receive a delicious recipe;

- Grenada Carriacou, Mi # B653, access the page with information about *Erhu*;

- Luxembourg, Mi #1967-8, offers information about the small states of Europe;

- Moldova, personalized stamps (issue of 2013), access <http://www.posta.md> - Fig. 2 (here the personalized stamp dedicated to Ștefaniei Mărăcieneanu is correctly designed)

- Netherlands, Mi #B136, by scanning with a smart phone, an application for the Dutch Red Cross first aid is downloaded; by Mi #3116-25, you have access to important information about Dutch mills (<http://www.molens.nl>);

- Russia, Mi #B158 - ▶▶▶



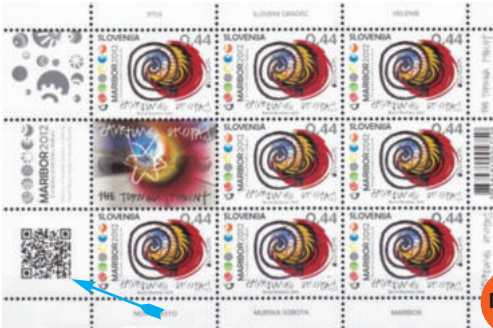
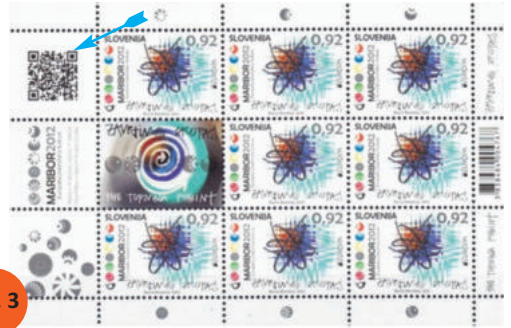


Fig. 3



Mărăcineanu, machetată corect);

- Olanda, Mi #B136, prin scaneare cu smartphone se încarcă o aplicație de prin ajutor a Crucii Roșii olandeze; Mi #3116-25, se accesează informații importante despre morile olandeze (<http://www.molens.nl>);
- Rusia, Mi #B158 - acces la pagina <http://www.sochi2014.com> a Jocurilor Olimpice de Iarnă de la Sochi; Mi #B185 - furnizează informații importante despre Universiada de la Kazan din 2013;
- Slovenia, Mi #952-3 (Fig. 3), acces la pagina <http://www.posta.si> cu informații despre emisiune;
- Ungaria, Mi #5599-5600, se accesează site-ul Operei de Stat maghiare unde se găsesc filme cu Giuseppe Verdi și Richard Wagner.

1.4. Chameleon code (C-code)

Codul *Chameleon* este un cod ascuns care este încorporat într-o imagine. *C-code* este viitoarea generație a codurilor de etichetare.

C-code transformă marketingul traditional *off line*, cum ar fi reclama publicitară, imaginile din reviste, ambalaje, mărci poștale și panouri publicitare tipărite în platforme multimedia relevante și interactive.

Scanând *C-code* cu aplicația *Chameleon explorer mobile* (pentru iPhone sau Android) descoperim o gazdă pe *Internet* pentru informații pe diferite teme.

- Dintre mărcile poștale dedicate *C-code* amintim:
- Finlanda, Mi #2237, se conectează pe Youtube unde se găsește un scurt film dedicat parcului național;
 - Olanda, Mi #2940-1 - se accesează informații despre clădirile KLM; Mi #B141 - se accesează informații despre o serie de clădiri istorice ale Olandei; Mi #2954-5 (Fig. 4) - se oferă informații adiționale pentru o vizită la Amsterdam urmare a scanării *C-code* (Fig. 4a); Mi #2990-9, dedicat jocurilor olimpice; Mi #3000-9 - se accesează site-ul <http://www.seasons.nl>; Mi #3062 - se accesează site-ul <http://www.natuurbeelden.nl> care furnizează un videoclip; Mi #3077-86 - se oferă informații despre grădina zoologică din Arnhem.

2. Realitate suplimentată - augmented reality (AR-code)

Realitatea suplimentată este vizionarea pe viu, direct sau indirect, a mediului înconjurător ▶▶▶

access <http://www.sochi2014.com> of the Sochi 2014 Winter Olympic Games page ; Mi #B185 offers important information about Kazan 2013 Universiade;

- Slovenia, Mi #952-3 (Fig. 3), access <http://www.posta.si> with information about the issue;
- Hungary, Mi #5599-5600, access the site of Hungarian Opera for movies with Giuseppe Verdi and Richard Wagner.

1.4. Chameleon code (C-code)

Chameleon code is a hidden code which is embedded within an image. *C-code* is a next generation of tagging codes.

The *C-code* transforms traditional offline marketing, such as print advertising, images in magazines, packaging, stamps and billboards into interactive relevant and multimedia platforms.

Scanning *C-code* with the *Chameleon explorer mobile app* (for iPhone or Android) reveals a host of Internet information about different subjects.

Of postage stamps dedicated to *C-code* I mention:

- Finland, Mi #2237, it connects on Youtube where it's a short film dedicated to national park;
- Netherlands, Mi #2940-1 - you reach information about KLM buildings ; Mi #B141- you reach information about some historical buildings of Netherlands; Mi #2954-5 (Fig. 4) offers additional information for a journey to ▶▶▶

Fig. 4a



Fig. 4



Fig. 5



fizic, real, ale cărui elemente sunt îmbogățite (sau suplimentate) de intrarea senzorială generată de un calculator, a unor elemente de sunet, video, desen sau date GPS. Este referitoare la un concept general mai larg, denumit realitatea suplimentată în care o imagine a realității e modificată (posibil chiar diminuată mai degrabă decât suplimentată) de către un calculator. Ca urmare, tehnologia funcționează prin consolidarea percepției obișnuite a realității de către cineva. Prin contrast, *realitatea virtuală* înlocuiește lumea reală cu una simulată. Creșterea/amplificarea este în mod convențional în timp real și în context semantic cu elementele de mediu înconjurător, cum ar fi scorurile sportive la TV pe durata meciului. Cu ajutorul tehnologiei AR avansate (de ex. prin adăugarea viziunii calculatorului sau a recunoașterii obiectului) informațiile despre lumea reală înconjurătoare a utilizatorului devin interactive și manipulabile digital. *Informațiile artificiale* despre mediu și obiectele lui pot fi suprapuse peste lumea reală.

Dintre mărcile poștale dedicate AR-code amintim ⁴: Canada, Mi #MH0-433 - Fig 5 (un carnet de 12 mărci poștale care prezintă pe copertă un joc de labirint ca realitate suplimentată, iar pentru a-l juca se lansează aplicația *Stamps Alive* - <http://www.canadapost.ca>), Mi #MH0-434, Mi #MH0-435, Mi #MH0-458; Franța, Mi #5608A, C și #5635B, C; Groenlanda, Mi #639 (B62); Guernsey, Mi #1415 (B63); Insula Man, Mi #1785-91; Olanda, Mi #2841, #2843, #2845, #2847, #2849; SUA, Mi #4732.

3. Aplicații Android și iPhone

3.1. Mărci poștale personalizate

Sunt disponibile de pe iPhone o serie de aplicații pentru realizarea de mărci poștale personalizate, ca: *MonTimbreaMoi sur mobile*⁹ (Franța), *Smilers*⁴ (Marea Britanie), *Video Stamp*⁹ (Australia).

3.2. Recunoașterea automată a imaginilor⁴

Fiecare marcă poștală este activată folosind *Junaio*, o aplicație Android și iPhone, care poate fi descărcată gratuit de pe *App Store* sau *Android* ▶▶▶

⁹ László Kállai - *Mărci poștale personalizate (VI) / Personalized stamps (VI)*, philatelica.ro, V, nr. 6(29), noiembrie-decembrie 2013, p. 28-31



Amsterdam as a result of C-code scanning (Fig. 4a); Mi #2990-9, dedicated to Olympic Games; Mi #3000-9 - access <http://www.seasons.nl> site; Mi #3062 - access <http://www.natuurbeelden.nl> site that provides a video clip; Mi #3077-86 offers information about the Zoo from Arnhem.

2. Augmented reality (AR-code)

Augmented reality is a live, direct or indirect, view of a physical, real-world environment whose elements are augmented (or supplemented) by computer-generated sensory input such as sound, video, graphics or GPS data. It is related to a more general concept called mediated reality, in which a view of reality is modified (possibly even diminished rather than augmented) by a computer. As a result, the technology functions by enhancing one's current perception of reality. By contrast, *virtual reality* replaces the real world with a simulated one. Augmentation is conventionally in real-time and in semantic context with environmental elements, such as sports scores on TV during a match. With the help of advanced AR technology (e.g. adding computer vision and object recognition) the information about the surrounding real world of the user becomes interactive and digitally manipulable. *Artificial information* about the environment and its objects can be overlaid on the real world.

Of postage stamps dedicated to AR-code I mention⁴: Canada, Mi #MH0-433 - Fig. 5 (a booklet of 12 stamps that presents on the cover a maze game as augmented reality, and for playing it you may launch *Stamps Alive* application - <http://www.canadapost.ca>), Mi #MH0-434, Mi #MH0-435, Mi #MH0-458; France Mi #5608A, C and #5635B, C; Greenland, Mi #639 (B62); Guernsey, Mi #1415 (B63); Man Isle, Mi #1785-91; Netherlands, Mi #2841, #2843, #2845, #2847, #2849; USA, Mi #4732.

3. Android and iPhone applications

3.1. Personalized stamps

A number of applications for making personalized stamps is available from iPhone, as: *MonTimbreaMoi sur mobile*⁹ (France), *Smilers*⁴ (United Kingdom), *Video Stamp*⁹ (Australia).

3.2. Automatic recognition of images⁴

Each stamp is activated using *Junaio*, an ▶▶▶



Fig. 6



Fig. 6



Market. Odată instalat *Junaio*, deschideți-l, apoi mergeți la *Royal Mail Channel* și selectați *Logo-ul Great British Railways*. Acum doar aduceți ecranul la mărcile poștale *Smart* ca un aparat fotografic (Marea Britanie, Mi #2989-94). Cu această tehnologie, camera iPhone trimite un feedback la serverele consacrate, care folosesc un software special pentru recunoașterea imaginii pentru a-l imputernici să afle ce „caută” iPhone-ul dvs. Server-ul returnează informațiile către iPhone-ul dvs și *Junaio* va primi *on line* conținutul. În cazul mărcilor poștale din Marea Britanie - Mi #2989-94, e vorba de un scurt film în care B. Cribbins citește o poezie de W.H. Auden „Poșta de noapte”.

4. SMS - marcă poștală⁴

Poșta Germană a introdus în 2010 serviciul „Handyporto” (Fig. 6), care permite cu ajutorul lui SMS (la numărul 22122) un răspuns sub forma unei secvențe de 12 cifre care este recunoscută de sistemele automate de sortare a corespondenței ca o francatură corespunzătoare unei trimiteri poștale.

Sisteme similare sunt în funcțiune în: Danemarca (Mobilporto, 1 aprilie 2011, număr SMS - 1900), Islanda (SMS Frimerki, decembrie 2011, număr SMS - 1900), Elveția (SMS-Briefmarke, septembrie 2013, număr SMS - 414).



Android and iPhone application, that can be free downloaded from the *App Store* or *Android Market*. Once installed *Junaio*, open it, then go to the *Royal Mail Channel* and select *Great British Railways* logo. Now, just

bring the screen to the smart stamps as a photograph (Great Britain, Mi #2989-94). With this technology, the iPhone’s camera sends a feedback to dedicated servers, which use a special image recognition software to able to find out what the iPhone is „watching”. The server returns the informations to your iPhone and *Junaio* will receive online the content. In case of stamps Great Britain - Mi # 2989-94, a short film in which B. Cribbins reads the poem of W.H. Auden „The Night Mail”.

4. SMS - stamp⁴

The German Post launched in 2013 „Handyporto” Service (Fig. 6), that allows, with the help of an SMS text message (at 22122 number), an answer made of 12 numbers that is recognized by the automatic mail sorting systems as an appropriate franking for a postal dispatch.

Similar systems are working in: Denmark (Mobilporto, April 1st, 2011, SMS number - 1900), Iceland (SMS Frimerki, December 2011, SMS number - 1900), Switzerland (SMS-Briefmarke, September 2013, SMS number- 414).

Timbre din conservă

Cu ocazia expoziției *Creații ale artiștilor* desfășurată la Muzeul Poștei din Paris (<http://ladresseip.wordpress.com/2010/10/11/couvercle-de-conserve-timbre-%C2%AB-timbre-de-conserve-%C2%B B-de%E2%80%A6nicole-bayle>), artistul Nicole Bayle a expus 130 timbre din conservă.

Cele 130 timbre din conservă expuse, recto / verso, sunt obiecte cotidiene, deturnate de la funcția lor utilitară.

László KÁLLAI



George Popovici la 80 de ani

SUNT UN PIC ... OCTOGENAR

În zi și an de paispe,-n Făurar,
Am devenit și eu Octogenar!

Dar...
Nu-i nimic,
Sunt doar...
Un pic!

Pân-acum n-am constatat
Ceva să mi se fi schimbat.
Adorm tot fără protocol,
Dacă nu uit, mă mai și scol,

La braț merg cu Deceniul Nouă
În trei picioare, nu în două,
De parc-aș fi din nou flăcău.
Putea să fie mult mai rău!

Cum? Nu vă spun că... n-am habar.
Sunt doar... un pic... octogenar!

14 februarie 2014
George POPOVICI

WHO IS WHO?

Ing. Gheorghe (George) Popovici - **Gepo**, scenarist, textier, maximafilest, s-a născut la 14 februarie 1934 la Ismail, Basarabia, azi Ucraina. Absolvent al Facultății de Instalații și Utilaj, Institutul de Construcții București (1957), s-a pensionat din cadrul Institutului de Studii și Proiectări Căi Ferate (1997). Datorită colecției sale de maximafile cu tematica *Heraldică*, intitulată *Secretele blazonului* a ajuns în anii 1960-1970 să fie cunoscut printre maximafileștii români și străini ca *George Popovici - Heraldica*. Colecția sa, care cuprinde peste 300 de ilustrate ma-



xime cu subiect heraldic printre care și **prima ilustrată maximafilestă din lume având o triplă comandă de imagine**, datată 21.01.1905, a obținut nenumărate distincții în expoziții naționale și internaționale, atingând apogeul la expoziția europeană EUROMAX '74 de la București, unde a primit Marele Premiu Național. Diploma de onoare a AFR cu prilejul aniversării a 20 de ani de la constituirea AFR. Atestat ca membru de juriu pentru clasa de maximafile a publicat în reviste de specialitate din România, Brazilia, Portugalia, Italia, Bulgaria, Polonia, Franța, Spania.
Contact: gepo34@gmail.com

Revista presei

Proaspătul volum 65, nr. 1 (383), ianuarie-februarie 2014 al publicației bilunare **TOPICAL TIME** - binecunoscuta revistă de filatelie tematică a Asociației Tematicienilor Americani (ATA) - acordă un spațiu generos recenziei numerelor 3 (26) - mai-iunie 2013 și 4 (27) - iulie-august 2013 ale revistei philatelica.ro în cadrul rubricii *Publication reviews* semnată de fostul editor și membru al board-ului ATA - George B. Griffenhagen. După prezentarea revistei noastre, a editorului-fondator - dl. Dan N. Dobrescu și a datei sale de contact, autorul precizează faptul că revista este bilingvă, conținând numeroase articole traduse și în limba engleză, cum ar fi prezentările noutăților poștale românești care onorează diverse evenimente și personalități, dar și îngrijorările editorului român referitoare la modul în care membrii de juriu autohtone își permit să judece expoziteile pregătite de membrii propriilor familii. În continuare, referindu-se la articolul *Top Romanian discoveries, Nicolae Constantin Paulescu - the insulin* al d-lui Florin Patapie - Raicu, dl. Griffenhagen îl consideră ca fiind cel mai interesant dintre articolele publicate în numerele recenzate (*But most interesting is an article describing the controversy over the discovery of insulin*) și chiar preia în rezumat descrierea controversii asupra descoperirii insulinei, menționând nedreptatea făcută savantului român de către Comitetul Nobel. Este o recenzie care încă odată apreciază la modul superlativ revista philatelica.ro în afara granițelor României! (*Ștefan PATAPIE - RAICU*)

FILATELISTUL FERVIAR, nr. 73(4), noiembrie 2013, buletin informativ al Asociației Filateliștilor Feroviari din România - AFFR. Din sumar: *Centenarul liniei de cale ferată Valea Vișeuului - Borsă* (ing. Tiberiu Lőrincz); *120 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată îngustă Ghilvacii - Ardasad* (ing. T. Lőrincz); *45 de ani de la inaugurarea actualei stații CFR Baia Mare* (ing. T. Lőrincz); *Aniversarea liniei de cale ferată Bumbesti - Livezeni* (ing. Mircea Dorobanțu); *Poșta Moldovei pe timpul lui Ioniță Sandu Sturdza (1822-1828)* - (Aurel Maxim); *Leul, banul și paraua* (A. Maxim); *Eugeniu Carada - susținător al activității feroviare* (ing. Gabriel Mărgineanu); *Documente cartofile industriale inedite din Bacăul de altădată (1)* - (prof. Helmut Kulhanek); *Funiculare feroviare spre locuri de pelerinaj* (ing. G. Mărgineanu); *Trenulețe de Crăciun* (ing. Radu Dănilă); *Filatelia feroviară în Europa - Germania și Luxemburg* (ing. G. Mărgineanu); Realizări filatelice; Evenimente feroviare în anul 2014; Literatură filatelică. (gm)

ROMANIAN STAMPS NEWS (<http://romanian-stampnews.blogspot.com/>), în tableta din 5 februarie 2014 intitulată *Ștampile utilizate în campania din Bulgaria, 1913* (<http://romanian-stampnews.blogspot.com/2014/02/stampile-utilizate-in-campania-din.html>) menționează articolul publicat, în legătură cu acest subiect, de revista philatelica.ro nr. 6(29) - noiembrie-decembrie 2013, p. 4-9. Sunt menționate și alte piese aflate în colecția dlui Marian Jianu. (dnd)

Ziua mărcii poștale la Sibiu - 75 de ani

Ing. Ioan DEJUGAN

La Congresul FIP ținut la Luxemburg în data de 29 august 1936 s-a luat hotărârea de a se interveni la Uniunea Postală Universală pentru inițierea organizării unei Zile a Mărcii Poștale. În acest scop Congresul UPU din 1937 de la Paris, a recomandat Administrațiilor Poștale să treacă la sărbătorirea Zilei Mărcii Poștale, cu scopul unei propagande intense a acesteia, dar și a filateliei. Propunerea, la FIP, a fost făcută de delegația germană, care a cerut ca această zi să fie sărbătorită în fiecare an, în prima duminică după data de 7 ianuarie, dată care reprezintă aniversarea nașterii lui Heinrich de Stephan, fondatorul Uniunii Poștale și organizator al Poștei moderne.

Astfel a început sărbătorirea Zilei Mărcii Poștale și a activității poștale precum și a filateliei. De la început, evenimentul a fost marcat de Administrațiile Poștale prin emisiuni speciale, iar de Asociațiile filateliștilor prin organizarea de expoziții filatelice, simpozioane și conferințe, consemnate și ele prin plicuri, cărți poștale, cartoane comemorative, vinietă și ștampile ocazionale sau publicitare.

În țara noastră, începând cu anul 1959, în ziua de 15 noiembrie, sunt organizate serbări care marchează evenimentul. Prima emisiune a Poștei Române a fost pusă în circulație la 15 noiembrie 1959 și reprezintă o marcă de 1,60 lei la care este atașată o vinietă de 40 bani emisă în folosul Asociației filateliștilor (Mi #1812). Astfel, țara noastră se înscrie în rândul țărilor care au trecut la aniversarea Zilei Mărcii Poștale, după Belgia - 1937, Germania - 1941, San Marino - 1943, Franța și Spania - 1944, Ungaria - 1947, Austria - 1949.

Pentru prima dată în România, filateliștii sibieni au sărbătorit Ziua Mărcii în 1939, când, în 8 ianuarie, a fost organizată o expoziție filatelică locală, iar la reuniunea festivă, președintele cercului filatelice, Norbert Schuster, a vorbit despre însemnătatea Zilei Mărcii Poștale. Această aniversare a fost marcată prin supratiparul aplicat pe cartea poștală (verde și maro) de la expoziția filatelică din 1938, cu inscripția, pe două rânduri, „TAG DER BRIEFMARKE / 8 JANUAR 1939”, cu tuș negru, fără a se realiza o ștampilă ocazională, corespondența fiind oblemătată cu ștampila de zi: SIBIU I / _ 8.1.939 / N x N. (Fig. 1).

A urmat cea din 7 ianuarie 1940, despre care știm că, prin adresa nr. 611/1939, Societatea Filatelice Sibiu solicită Direcției Generale a P.T.T. aprobarea „editării unei cărți poștale, fără timbru sec, reprezentând în desen un cășor poștal de altă dată” și emblema Asociației Filateliștilor din Sibiu în colțul din stânga sus, cu inscripție bilingvă, pe trei rânduri, „ZIU MĂRCII / TAG DER BRIEFMARKE / 7. IAN. 1940” iar pe verticală, „Reclamă aprobată cu Nr.319/103/1939 D.G.P.T.T. / până la 7 Februarie 1940”. Taxa de 500 lei s-a încasat la of. București 1 cu recipisa Nr. 3413 din 21.12.1939. Cărțile poștale au fost tipărite în două culori, verde și porto-

caliu. Nu a fost făcută ștampilă ocazională, corespondența fiind oblemătată cu ștampilă de zi manuală SIBIU I / -7.1.940 (Fig. 2) sau mecanică SIBIU I / -7 IAN 40 cu diametrul exterior 24 mm iar cel interior de 14 mm (Fig. 3).

Pentru organizarea Zilei Mărcii Poștale din 12 ianuarie 1941 s-a înaintat la D.G.P.T.T. un memoriu din care cităm: „Federația Societății Filatelice Germane ▶▶▶



Fig. 1



Fig. 2



Fig. 3



din Berlin, cu 60.000 membrii, dintre care 12.000 colecționează mărci poștale românești, Federație cu care avem cordiale legături filatelice, ne-a inspirat să apelăm la toți filateliiștii camarazi români ca să sărbătorim această zi a mărcii împreună cu ei și să ne rugăm Dvoastră să ne dați concursul oficial al Direcțiunii Generale a Poștelor Române. Această zi a mărcii ar fi și ea un simbol al camaraderiei ce o dorim să fie realizată între colecționarii filateliiștilor români de sânge și noi din grupul etnic german din România. Ziua Mărcii 1941 este fixată pe ziua de 12 Ianuarie 1941 și Societatea noastră o va sărbători ca și în anii trecuți. Pentru a da acestei zi un caracter oficial și cât mai festiv Vă rugăm respectuos să binevoiți a aproba următoarele:

1. Să fie dat un ordin circular tuturor oficiilor poștale din țară ca în ziua de duminică, 12 Ianuarie 1941, să fie puse în serviciu ștampilele poștale de zi, în stare absolut curățată, ca filateliiștii care solicită o ștampilare clară și cetibilă să nu obțină ștampilări murdare, uleioase și chiar necitibile, așa cum s-a petrecut în nenumărate cazuri în anii trecuți.

2. În ștampilele poștale ale mașinilor de ștampilare, la locul rezervat pentru reclame, să fie înșirate pentru ștampilările în ziua de 12 ianuarie 1941, cuvintele „ZIUA MĂRCII 1941”. Cheltuielile acestei reclame să fie suportate de Direcțiunea Poștelor Române.

3. Să fie aprobată imprimarea unei cărți poștale, fără timbru sec, așa ca și în anii trecuți, să fim însă - în vederea scopului general- scutiți de taxe de reclamă. Schița acestei cărți poștale cu caracter privat o anexăm.

4. Să fie pus în serviciu, așa cum a fost cazul la Expozițiile Filatelice din Sibiu și Mediaș, o ștampilă de zi comemorativă conf. schiței anexată. Această ștampilă poștală să fie pusă în serviciu numai la Sibiu în sala recepției unde va fi sărbătorită Ziua Mărcii 1941, de către un funcționar de la Oficiul Poștal Sibiu, căruia îi punem la dispoziție tot utilajul necesar. Costul ștampilei va fi suportat de societatea noastră și va fi predată prin Oficiul Poștal Sibiu, Muzeului Poștei Române.

5. Propunem în sfârșit emiterea unei mărci poștale comemorative, valoarea nominală de Lei 4.- prevăzută cu un surplus de Lei 6.- (...). Această marcă să fie pusă în vânzare în dimineața zilei de 12.I.1941 la toate oficiile poștale din țară și să aibe inscripția „Ziua Mărcii 1941”. Motivul desenului mărcii vă rugăm a-l alege din domeniul poștei, ca căișor, trâmbița de poștă etc. Dacă doriți a alege o modalitate mai simplă, vă propunem a schimba o valoare din mărcile prezente cu efigia M.S. Regelui Mihai, prevăzînd-o cu altă culoare, valoare de francare și cu inscripția citată mai sus.”

Cu scrisoarea nr. 123 din 12 decembrie 1940 s-a intervenit numai pentru aprobarea cărții poștale, ca reclamă, ea reprezentând un factor poștal în uniformă, cu tolba pe umăr, cu un plic în mână și cu inscripția pe 3 rânduri: „ZIUA MĂRCII / Tag der Briefmarke / 12 IAN. 1941”. Cu scrisoarea nr. 3100/587/2 Ianuarie 1941 s-a primit răspunsul la prima scrisoare din care citez: „întrucât propunerile făcute de Dvs ar angaja cheltuieli suplimentare pentru Administrația noastră, Direcția



Fig. 4



Fig. 5

Generală a P.T.T. cu părere de rău se vede pusă în situația de a nu vă putea satisface dezideratele exprimate, date fiind împrejurările actuale cari nu mai permit cheltuieli suplimentare”. S-au folosit cărți poștale tipărite în două culori (albastru și maro), iar pentru obliterare s-a folosit o ștampilă ocazională „ZIUA MĂRCII / 12 IAN 941 / SIBIU, cu diametrul exterior 24 mm iar cel interior 14 mm. S-a folosit tuș negru și auriu (Fig. 4).

Ziua Mărcii din 1942 a fost marcată tot prin tipărirea unei cărți poștale în două culori: verde și maro, în care ilustrația, în prim plan, prezintă un poștaș în uniformă, cu tolba în spate, călare, suflând din goarnă, iar în planul îndepărtat silueta cetății din Biertan jud. Sibiu. În partea de jos, inscripția: „TAG DER / BRIEFMARKE / 11.IAN.1942” și emblema Hermannstädter Philatelistenverein (Asociația Filateliiștilor din Sibiu). Ștampilă ocazională „ZIUA MĂRCII / 11 IAN 942 / SIBIU are diametrul exterior 24 mm iar cel interior 14 mm. În cercul interior, deasupra datei, este goarna poștală iar dedesubt, un plic (Fig. 5). Aceeași imagine și text, dar de o culoare albastră, a fost și pe cartonul filatelic emis în 1942. Sub imagine, cu litere auriu, este scris textul „Fur Erinnerung an den Kameradschaftsabend” (În amintirea serii colegiale).

În anul 1943 s-a realizat ultima carte poștală cu ocazia zilei mărcii și avea ca imagine un poștaș în mers, cu o geantă pe umăr, din care cădeau plicuri și în mâna dreaptă cu o goarnă poștală. Această ilustrație este încadrată de inscripțiile „TAG DER BRIEFMARKE”

în partea de sus și „10. JANUAR 1943” în partea de jos, fără emblema Asociației filateliștilor din Sibiu, în schimb, deasupra ilustrației apare textul: „Deutsche Sammlergemeinschaft in Rumänien” (Comunitatea colecționarilor germani din România). Ștampila ocazională are diametrul exterior de 24 mm și cel interior de 14 mm. Deasupra datei este goarna poștală între 12 linii drepte verticale iar sub dată, un plic între 12 linii drepte verticale (Fig. 6). A fost tipărit și un carton filatelic, de culoare carmin, având aceeași imagine și același text ca și cărțile poștale, în plus, în partea inferioară este inscripționat, pe trei rânduri, următorul text: „Für Erinnerung an den Kameradschaftsabend” (În amintirea serii colegiale). Cartonul are următoarele dimensiuni: 14,9 x 20,9 cm.

Fig. 6



Ilustrațiile din anii 1941, 1942 și 1943 sunt de forma unei mărci poștale dreptunghiulare cu chenar dantelat. În anul 1942 s-a realizat și un carton filatelic (Fig. 7) iar în anul 1943 s-au mai realizat: o vinieta cu ilustrația de pe cartea poștală și un carton comemorativ.

În anii 1941, 1942 și 1943, pe scrisorile recomandate s-a aplicat ștampila „R. ZIUA MĂRCII/ Nr. ...” (Fig. 6).

Aceste manifestări nu s-au putut desfășura fără aprobarea poliției. Astfel, Chestura Poliției Municipiului Sibiu a eliberat autorizația cu nr. 165/5.1.1939 pentru ținerea unui banchet festiv în ziua de 8 ianuarie 1939 între orele 20,30 și 2,00, în sala restaurantului Împăratul Romanilor. În 7 ianuarie 1940 s-a aprobat banchetul festiv în restaurantul Unicum din str. Regina Maria (actuala str. Bălcescu) de la ora 20,00 la ora 2,00. În cererile adresate Poliției se preciza că aceste banchete se organizau „în onoarea Mărcii Poștale” și nu aveau caracter politic.

Din anul 1943 și până în 1962 nu am găsit nici un act care să dovedească că au fost manifestări legate de Ziua Mărcii. Am găsit un document care arată că la 15 noiembrie 1962, filateliștii Cercului Filatelic Sibiu împreună cu salariații Poștei au sărbătorit Ziua Mărcii la sediul Poștei din Str. 1 Mai nr. 14 (actuala str. Mitropoliei).

Cercul Filatelic Sibiu și apoi Asociația Filateliștilor Filiala Sibiu a sărbătorit marca poștală românească prin conferințe, simpozioane, plicuri și ștampile speciale și expoziții filatelice organizate în fiecare an. În anul 1983, manifestarea a fost dedicată aniversării a 125 de ani de la apariția mărcii poștale românești când s-a emis un plic ocazional și o ștampilă specială.

În 15 noiembrie 1974, de Ziua Mărcii Poștale Românești, Poșta Română a emis o marcă poștală cu valoarea de 2,10 Lei+1,90 Lei care reproduce, după o stampă veche, imaginea cu Piața Mare, din centrul Sibiului (Mi #3236).



Fig. 7

Ioan DEJUGAN, născut la 28 iulie 1943 Sibiu, licențiat al Facultății de Mecanică, secția Frigotehnie Galați. Domeniul de specializare filatelică: programul Vostok și Voshod, istoria poștală sibiană, Sibiul și Ocna Sibiului în cartofilie. Autor al unor articole filatelice în diferite publicații din țară. Contact: neludejuga@yahoo.com.

Onor la drapel, onor la filatelie - „95”

Mircea CALU

Brigada 81 Mecanizată „General Grigore Bălan” Bistrița, unitate de elită a Armatei Române, a sărbătorit 95 de ani de la înființare. Cu această ocazie Societatea Filatelică „Bistrițeana” în colaborare cu gruparea „Bisumphil” a filateliștilor Cercului Militar Bistrița au organizat, în incinta unității militare, o expoziție filatelică dedicată acestui eveniment. La acesta au fost prezentate 18 colecții filatelice din 7 județe: Bacău, Botoșani, Neamț, Vaslui, Sibiu, Timișoara și Bistrița-Năsăud. Colecțiile, în marea lor majoritate, au aparținut cadrelor militare active sau în rezervă.

Expoziția s-a desfășurat pe 84 fețe de panou cu expozate de filatelie, maxifafile și cartofilie, cu tematici mai ales din cel militar. O remarcă deosebită pentru expozatele domnilor: col. (r) Gheorghe Vasiliu (Bârlad) - „Pentru neam și pentru țară”, col. (r) Gheorghe Marcu (Bacău) - „Mari comandanți militari”, col. (r) Zsoldos Martin (Bistrița) - „Cultul eroilor neamului”. Expozatele s-au bucurat de aprecierea unanimă a vizitatorilor.

Vernisajul expoziției a avut loc în data de 5 februarie 2014 în prezența comandantului Brigăzii 81 Mecanizată, Gen. de Brigadă dr. Dan Florin Grecu și a unei numeroase asistențe militare cât și civile. În alocuțiunea sa dl comandant mulțumește organizatorilor pentru reușita expoziției și efortul depus. Remarcă valoroasele expozate prezentate, cu aprecieri mai ales pentru cadrele militare care fac cinste acestei manifestări. Președintele Societății Filatelice „Bistrițeana” dl Mircea Calu mulțumește în numele organizatorilor expoziției, conducerii Brigăzii 81 Mecanizată „Gen. Grigore Bălan”, precum și celor implicați. De asemenea, lansează propunerea ca la centenar, peste 5 ani, să se organizeze o expoziție internațională cu participarea filateliștilor militari din forțele aliate NATO, propunere reținută de conducerea Brigăzii.

Tăierea panglicii tricolore prilejuiește publicului prezent vizitarea frumoasei expoziții. În data de 6 februarie 2014 după festivitățile militare de decorare a drapelului de luptă al unității, cu ocazia acestei aniversări, toți cei prezenți, în frunte cu cadrele de conducere din cadrul Ministerului Apărării au vizitat și expoziția filatelică alături de alte expoziții deschise.

Cu această ocazie, în Cartea de impresii au semnat oficialitățile prezente. Spicuim din gândurile așternute: „Sunt fericit că am avut ocazia să văd această concentrare de valori filatelice reunite în același loc și prilejuită de un moment aniversar al marii Unități Militare pe care o comand.” (Gen. de Brigadă dr. Dan Florin Grecu); „Scriu aceste rânduri cu recunoștință deplină celor ce nu ostenesc să păstreze vie istoria și tradițiile neamului cu pasiune și dedicație. Vă mulțumim și vă rugăm să duceți mai departe generațiilor ce va să vină istoria în imagini a neamului.” (Șeful Statului Major al forțelor Terestre Gen. Maior Nicolae Ionel Ciucă); „În frumoasa și luminoasa zi de iarnă am participat cu mult drag la serbările prilejuite de împlinirea a 95 de ani de la înfi-



Fig. 1



Fig. 2 - Medalia comemorativă

ințarea unității. Dumnezeu să binecuvânteze Armata Română” (Andrei Andreicuț - Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului, Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului); „Felicitări organizatorilor și tuturor celor care au sprijinit această manifestare” (Filateliștii din Sibiu participanți la vernisaj).

Cu această ocazie au fost realizate următoarele materiale: catalog-pliant, diplomă, afiș, un plic ocazional obliterat cu o ștampilă omagială (Fig. 1), un set de ilustrate cuprinzând aspecte din viața militară, o medalie din tombac argintată (Fig. 2), o vinietă specială.

Toate materialele editate cu ocazia expoziției au fost machetate de dl dr. Ioan Daniliuc căruia îi mulțumim din inimă pentru efortul depus, ca și d-lui Alexandru Bartoc pentru sprijinul acordat în vederea realizării medaliilor.

Organizatorii mulțumesc tuturor celor care prin efortul lor au făcut posibilă realizarea acestei expoziții. Să ne vedem la Centenarul Brigăzii, așa cum am propus.



Subcentrele de cartare-distribuire poștală militară

ing. Călin MARINESCU, engineer

O „Scrisoare de campanie”, din colecția Teodor Ghiăț-Melnic, expediată de pe front către Pitești în luna ianuarie 1944 prezintă o ștampilă poștală militară românească nesemnălată până acum (Fig. 1). Textul ștampilei este „S.C.D. POSTAL MILITAR / N-O2 / ... IAN 944”. Litera „D” nu este clar imprimată, ceea ce a dus la reproducerea ei necorespunzătoare, ca un „U”, în literatura filatelică în unele cazuri asemănătoare (Fig. 2).

S.C.D. era prescurtarea cuvintelor „SUBCENTRU DE CARTARE-DISTRIBUIRE”, care identifica cu o anumită formațiune poștală militară. Subcentrele de cartare - distribuie militare colectau corespondența militară de la un anumit număr de oficii poștale militare, care depindeau de ele și care erau răspândite/acoperite un anumit teritoriu. Corespondența colectată era cartată și transmisă către un Centru militar de cartare în subordinea căruia se aflau S.C.D.-urile respective. De asemenea, S.C.D.-urile primeau sacii cu corespondența de la Centrul de cartare superior, cartau corespondența pe oficiile poștale care depindeau de ele și le trimiteau corespondența destinată lor. S.C.D.-urile erau dotate cu ștampiluri pentru ștampilarea actelor/formulelor de serviciu și a eventualei corespondențe depuse direct la sediul lor.

Despre activitatea și ștampilile S.C.D.-urilor s-a scris în cele două volume de istorie poștală militară publicate până acum de autorul acestei comunicări, în capitolele „9.2.2 Subcentre de cartare, Centre de distribuie etc.” și „9.9.2 Ștampilile subcentrelor de cartare, centrelor de distribuie”^{1, 2}. Câte S.C.D. au fost exact și pe ce teritorii au funcționat s-a putut stabili documentar numai parțial. În volumul „Istoricul poștei militare române 1859-2000”² s-au menționat mai multe S.C.D. fără numere atribuite și S.C.D.-urile numerotate nr. 1-3, despre care s-au găsit documente în Arhivele Ministerului Apărării Naționale. Oricum numărul S.C.D.-urilor și teritoriile pe care au acționat au fost într-o permanentă schimbare, datorată schimbării permanente a situației militare a armatei române.

S.C.D. nr. 2 era cunoscut ca funcționând prima dată în luna septembrie 1943, dar nu era localizat. Piesa din Fig. 1 este un caz fericit pentru istoria poștală militară românească întrucât, contrar instrucțiunilor poștei militare, expeditorul a scris zona în care se afla când scria scrisoarea (zona de expediere a scrisorii) „... acum mă aflu pe pământul Crimeii...”, acest cuvânt nefiind șters/tăiat de cenzură (Fig. 3). De asemenea, expeditorul a precizat la ▶▶▶▶

¹ Călin Marinescu, *Poșta militară română 1859-1995 și corespondența prizonierilor de război*, București, 1998, pag. 161, 162, 206, 207

² Călin Marinescu, *Istoricul poștei militare române 1859-2000*, București, 2001, pag. 147, 148, 181, 220

Military postal sharing and distribution sub-centers

A „Campaign Letter”, of Teodor Ghiăț Melnic collection, sent from the front to Pitesti in January 1944 shows a Romanian military postal cancellation unknown until now (Fig. 1). The postmark text is „S.C.D. POSTAL MILITAR / N-O2 / .. IAN 944”. The letter „D” is not clearly print, fact which led to an inappropriate copying as „U” in the philatelic literature in some similar cases (Fig. 2).

SCD is the abbreviation of the words „SUBCENTRU DE CARTARE-DISTRIBUIRE/ SHARING AND DISTRIBUTION SUB-CENTER”, identifying a specific military postal unit. The military sharing and distribution sub-centers collected the military mail from a certain number of military post offices that depended on them and which were spread on a particular territory. The collected mail was shared and sent to a Sharing and Distribution Center to which the respective SCDs were subordinated. The SCDs also received the mail bags from the higher Sharing Center, they shared the mail on post offices depending on them and sent them the respective mail. SCDs were equipped with cachets for cancelling documents/service forms and letters, if any, delivered to their center.

About the activity and the cancellations of SCD, the author of this paper wrote in his two volumes of military postal history published until now, ▶▶▶▶



Fig. 1



Fig. 2



Fig. 3

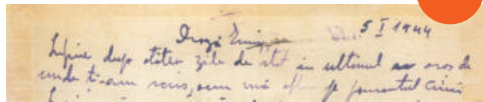


Fig. 4

adresa sa „O.P.M. nr. 78”, care la aceea dată era localizat tot în Crimeea. Se poate concluziona că în luna ianuarie 1944 S.C.D. nr. 2 era localizat cu certitudine în Peninsula Crimeea (zonă ocupată de armatele româno-germane în URSS) și folosea cel puțin o ștampilă de tip SM.9.B.2.

Pentru frumusețea, cât și raritatea sa, în Fig. 4 este prezentată o ștampilă a S.C.D. nr. 1, de tip SM.9.B.3, folosită în luna octombrie 1943.

Coroanța depusă direct la sediile S.C.D. era foarte puțină și astăzi este foarte rară.

in the chapters „9.2.2. Sharing Sub-centers, Distribution centers etc” and „9.9.2 The postmarks of Sharing Sub-Centers, of Distribution Centers”^{1,2}. The exact number of SCDs and the territories they have worked on was only partly determined by documents. In the work „The history of the Romanian military post 1859-2000”² many SCDs were mentioned without allotted numbers and the SCDs numbered 1-3, for which there were found documents in the Archives of the National Ministry of Defense. However the number of SCDs and the territories where they have worked were in permanent change due to the permanent change of the military situation of Romanian army.

SCD no. 2 was known as working for the first time in September 1943, but without location. The piece of Fig. 1 is a happy case for the history of the Romanian military post because, contrary to the military post instructions, the sender wrote the area in which he was when he has wrote the letter (area of letter dispatch) „... now I'm on the territory of Crimea ...” this word not being deleted by censorship (Fig. 3). The sender mentioned also his address „O.P.M. no. 78”, which was also located at that date in Crimea. The conclusion is that in January 1944 SCD no. 2 was certainly located in Crimean Peninsula (area occupied by Romanian-German armies in USSR) and used at least one cachet type SM.9.B.2.

For its beauty and as well as for its rarity in Fig. 4 is shown a SCD no. 1 postmark, type SM.9.B.3, applied in October 1943.

The correspondence delivered directly to SCD centers was very few and today is very rare.

¹ Călin Marinescu, *Romanian military post 1859-1995 and the POW's correspondence*, Bucharest, 1998, p. 161, 162, 206, 207
² Călin Marinescu, *The history of Romanian military post 1859-2000*, Bucharest, 2001, p. 147, 148, 181, 220

Ing. Călin Marinescu, is native (1955) of Dorohoi, Romania, and received his education in engineering. Specialities: postal history in connection with Romania. Contact: romexim_star@b.astral.ro.

Expoziția națională de numismatică - BĂRLAD 2013

În perioada 28 noiembrie - 5 decembrie 2013 s-a desfășurat la Bârlad o expoziție națională de numismatică, găzduită de Muzeul „Vasile Pârvan” din localitate. Evenimentul a fost marcat de către Societatea filatelică „Tutova” prin emiterea unui plic și a unei ștampile ocazionale. De asemenea, a fost tipărit un set de patru c.p.i. cu imaginile de avers și revers ale monedelor de aur de 20 de lei, emise în anii 1870, 1906, 1922 și 1939. Aceste ilustrate au oferit posibilitatea realizării unui set de patru ilustrate maxime obliterate cu ștampila ocazională dedicată evenimentului (a se vedea coperta 3). Machetele plicului și a ștampilei ocazionale aparțin bărlădeanului Constantin Daniliuc.

dr. Ioan DANILIU



Maria Tănase (1913-1963) Păsărea măiastră a cântecului popular românesc

Prof. Valentin BEREZOVSKI

Maria Tănase (Mi #B572 - Fig. 1), fiica grădinarului Ioan Coandă Tănase, din comuna Mierea Bircă de pe Amaradia doljeană, a văzut lumina zilei în toamna anului 1913, la 25 septembrie (Fig. 2). A avut parte de o copilărie lipsită de griji, alături de sora mai mare Aurica și fratele Frantz-Ștefan. Încă din copilărie a învățat de la părinți și de la muncitorii ce-i ajutau la grădinarit cele dintâi cântece populare românești. Aici a fost prima „școala de muzică” a Mariei.

Când a împlinit șase ani a urmat cursurile primare la școala nr. 11, din strada Tăbăcari, pe care a absolvit-o în vara anului 1924. Urmează apoi o clasă la liceul „Spiru Haret” și apoi la liceul „I. H. Rădulescu”. Încă din acei ani, Maria a manifestat înclinații pentru cântat, primind aplauze bine-meritate.

În urma unei întâmplări fericite, Maria l-a cunoscut pe tânărul regizor și gazetar Sandu Eliad. Acesta ascultând-o cântând, se convinge de alesele ei calități vocale și a introdus-o în clubul artistic din Blocul Bazaltin, unde are prilejul să-i cunoască pe folcloristul Harry Brauner și pe celebrul compozitor, muzicolog și folclorist Constantin Brăiloiu care, remarcându-i talentul, a îndemnat-o să-și cultive și să-și pună în valoare, calitățile sale artistice.

Urmând prețioasele sfaturi, până la urmă timpul i-a devenit aliat. Nu împlinise 21 de ani când i s-a oferit posibilitatea ca în urma unui concurs să debuteze la Compania „Cărăbuș”, sub pseudonimul **Mary Atanasiu**, dat de directorul Constantin Tănase. Spre surprinderea tuturor va părăsi teatrul satiric, motivând că nu se poate acomoda genului revuistic. Simțea chemarea cântecelor populare învățate odinioară în casa părintească.

În vara anului 1936, spre norocul ei, cu sprijinul artistei Aurora Șotropa, soția directorului reprezentanței din Viena a Casei de discuri londoneze „Columbia”, a cunoscut câteva persoane din conducerea acestei instituții. Cu timbrul inconfundabil al vocii sale a impresionat asistența, cântând câteva din cântecele populare îndrăgite (Fig. 3 - ilustrată maximă machetată de Vitalie Pogolșa). Ca urmare, i-au fost înregistrate șase cântece. Succesul a fost total și în toamna aceluiași an a fost invitată la Viena pentru noi înregistrări. De la Viena a plecat la Londra, iar de aici „a dat o fugă” la Paris.

Revenită în țară debutează (la 20 februarie 1939), la Radio București cu piesa *Cine iubește și lasă*. La



Fig. 1



Fig. 2



Fig. 3

cererea numeroșilor ascultători a început să fie programată aproape săptămânal la radio, în cadrul emisiunii „Ora satului”.

Cronicle din presă o prezentau, așa cum ▶▶▶

și era de fapt, ca pe o adevărată revelație, interpreta ideală a cântecului popular românesc, ca pe *Doamna cântecului românesc* (Fig. 4). Aceleași aprecieri exprimau și numeroși muzicieni, printre care George Enescu, Paul Constantinescu, Theodor Rogalski, Ion Vasilescu ș.a., cărora li s-au alăturat renumiți scriitori, printre care Tudor Arghezi, Octavian Goga, Cezar Petrescu, Mihail Sadoveanu, Ion Minulescu, Camil Petrescu, Ionel Teodoreanu, istoricul Nicolae Iorga, sociologul Dimitrie Gusti ș.a.

În vara anului 1938 intră în „constelația” *Alhambrei*, o nouă companie revuistică bucureșteană, alături de *Cărăbușul* lui Constantin Tănase. Maria lansează o seamă de melodii îndrăgite și mult aplaudate de spectatori, între care: *Mi-am pus busuioac în păr* (Fig. 4 - întreg poștal cod 185/2003) și *Habar n-ai tu*, compuse special pentru ea de compozitorul Ion Vasilescu.

Anul 1939 marchează un moment important în cariera artistică a Mariei, fiind desemnată să reprezinte România la o seamă de manifestări de înaltă ținută artistică, organizate în afara hotarelor țării. Prima evoluție a fost în Statele Unite, cu prilejul Expoziției Internaționale de la New-York. Aici acompaniată de renumitul Grigoraș Dinicu și de naistul Fănică Luca a fost aplaudată de multe personalități ale vieții politice și artistice mondiale.

Ecourile marelui succes i-au deschis calea spre alte țări unde impresarii vremii i-au organizat spectacole. Așa au fost cele din Italia (1940) și Turcia (1941) unde a interpretat un „bucet” de melodii de mare succes, *Cu calul bălan*, *Cu lăutarii după mine*, *Foaie verde lă-mâiță*, *Târâișul șarpelui* ș.a.

Obosită și copleșită de marile succese, Maria a refuzat politicofte ofertele care nu conțineau să o asalteze și a revenit în țară unde era așteptată cu multă nerăbdare. Ca răspuns la cererea admiratorilor, urcă din nou pe estradele unora dintre cele mai frecventate restaurante și baruri din capitală: Bucur, Cina, Wilson, Continental și Melody-Bar. Ca urmare a numeroaselor cereri venite din partea ascultătorilor, își reia activitatea în cadrul Studioului de Radio. Concomitent semnează un nou angajament cu teatrul de estradă „Alhambra”, participând la recitaluri alături de Ioana Radu, Ion Luican, Petre Gusti, Nicu Stoescu și Dorina Drăghici. Urcă pe scena Teatrului de

Operetă, unde îl are ca partener pe marele actor Ion Dacian. Pe scena Teatrului Municipal interpretează un rol dificil în piesa „Horea” a scriitorului Mihail Davidoglu și nu ocolește nici cinematografia făcând parte din distribuția filmului *Ciulinii Bărăganului*.

În tot acest timp, Maria Tănase a colindat de-a lungul și de-a latul toate regiunile țării, acompaniată de cele mai reputeate orchestre populare conduse de dirijorii celebri, precum: Victor Predescu, Ionel Budișteanu, Sile Dinicu, Nicu Novac (Tg. Jiu), Nicu Teodorescu-Tandin (Craiova). În toate aceste deplasări a fost însoțită permanent de talentatul acordeonist Fărămiță Lambru.

Maria Tănase a cules de la sursă peste 350 de cântece populare autentice. A fost pentru tânăra generație un adevărat dascăl și îndrumător, formând și cizelând talente de certă valoare care i-au urmat exemplul.

1 mai 1963. Hunedoara. Ultima prezență într-un concert. Boala, un cancer neiertător, se agravează. Inițial refuză, dar în cele din urmă, a fost nevoită să accepte internarea de urgență la spitalul Caritas din București. Vestea îmbolnăvirii Mariei a trecut cu viteza unui fulger de la un capăt la altul al țării. Cu toate restricțiile, la patul ei s-au adunat numeroși prieteni și admiratori. Printre aceștia s-au aflat: Sandu Eliad, fost impresar și prieten din tinerețe, apoi o „cohortă” de olteni în frunte cu pictorul Corneliu Baba, sculptorul Gheorghe Anghel, cântărețele Ioana Radu, Mia Braia și numeroși foști colegi de la teatrele la care a evoluat. Toți încercau să o îmbărbăteze. Ea îi privea și încerca să rădă tot timpul. Era absolut lucidă și cu memoria nealterată. Simțindu-și sfârșitul aproape, a chemat notarul pentru a-i înțocmi testamentul. „...Nu vreau ca ritualul înmormântării să formeze obiectul unei vulgare acțiuni, ci să fie sobră. Pe cap să mi se pună colțul de pichet alb, iar în picioare ciorapi albi, scurți. Ritualul înmormântării să fie solemn...”

Și a venit sfârșitul izbăvitor. Întunericul. Calendarul din perete arăta ziua de 22 iunie 1963. În ziua înmormântării, trupul neînsuflit al Mariei a fost condus spre cimitirul Bellu de mii de bucureșteni și foarte mulți oameni veniți din toate colțurile țării.

În semn de prețuire, Maria Tănase a fost onorată cu titlurile de Artist Emerit și Laureat al Premiului de stat (Fig. 5 - întreg poștal cod 0165/88).

Neegalata cântăreață a plecat în lumea umbrelor, dar amintirea ei a rămas de neuitat. Ca un omagiu adus artistei, în anul 1969 s-a inițiat la Craiova (putea oare să fie în altă parte?) **Concursul de interpretare a muzicii populare „Maria Tănase”**, manifestare ce se înscrie în constelația marilor manifestări culturale-artistice, drept un eveniment de originală strălucire. Acesta are ca scop valorificarea folclorului autentic tradițional, promovarea talentelor interpretative vocale și instrumentale din rândurile artiștilor amatori, precum și prezentarea în fața publicului ▶▶▶



Fig. 4

Maria Tănase

craiovean a bogăției și frumuseții muzicii folclorice din diferite zone ale țării. După cum se știe, concursul se desfășoară odată la doi ani, la finele lunii mai, ultima ediție, cea de a 22-a, având loc în 2012.

Tot la Craiova, numele său îl poartă Ansamblul folcloric. De menționat că spre cinstirea numelui acestei inegalabile interprete a cântecului popular românesc, ediii Craiovei au decis ca o stradă a municipiului să-i poarte numele, iar pe Aleea personalităților din Parcul Teatrului Național, alături de alte 23 de personalități ale orașului, se află așezat pentru nemurire și bustul artistei.

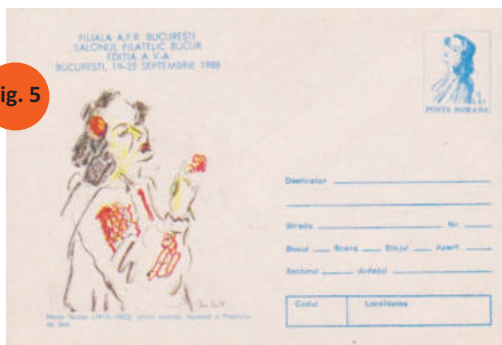
Maria Tănase a rămas neuitată în conștiința milioanei de spectatori și ascultători care au îndrăgit-o, atât prin amintirea ei luminoasă, cât și prin înregistrările audio și video rămase posterității.

Pentru neuitare au rămas nu doar înregistrările ei, ci și o mulțime de fotografii, afișe și alte documente care immortalizează pentru totdeauna amintirea despre *Pasărea măiastră*, cum a numit-o marele scriitor și istoric Nicolae Iorga. Într-adevăr, Maria Tănase a fost o „pasăre” a cărei viață a fost trăită învăluită în vâpăi. În vâpăile cântecului. În cursul carierei sale Maria Tănase avea să fie elogiată fără rezerve de numeroase personalități de elită ale spiritualității mondiale precum: dirijorul român Ionel Perlea, regizorii Al. Calvacanti și Louis Daguin, Gianfranco Zaccaro și mulți alții, de prețuirea unor corifei ai literaturii românești, ca Tudor Arghezi care spunea despre Maria că i-a învățat pe oameni „*frumusețea graiului încovoiat pe scripcă*” iar scriitorul Păstorel Teodoreanu spunea că se depănă din gâtulejul ei *catifea și mătase*. Mihail Sadoveanu - „*Ceahlăul din Carpați*”, spunea că „*Maria a fost strălucitul astru care brăzdează cerul României*”.

Maria Tănase a cântat toată viața ei transmitând frumusețea cântecului românesc de multe ori și peste fruntariile țării: la Paris și New-York, la Belgrad, Sofia și Praga, la Berlin și Istanbul bucurându-se peste tot de un succes enorm.

Tot spre cinstirea Mariei Tănase, o seamă de condeieri i-au proslăvit numele și talentul, așa cum au făcut: Ghiăț Petre și Clery Sachelarie în volumul biografic intitulat simplu, *Maria Tănase*, în care autorii au ținut să „...scoată în relief patriotismul Mariei Tănase, strădania ei neobosită de a ridica versul și cântecul popular pe culmile lui cele mai înalte”, iar poetul craiovean Petre Dragu, peste ani, i-a dedicat poemul răscolitor, **Recitare pentru Doamna Maria de rouă**, un bocet care are așa astfel: *Plouă, Doamnă, și nu plouă. Din pleoana cerului, lacrima se cheamă rouă, Roua dulce-gerului...* La cele deja amintite, merită a fi menționată și lucrarea cunoscutului critic muzical George Sbârcea, intitulată **Viața romanțată a Mariei Tănase**, o scurtă poveste a vieții unui sufllet cu totul rar ... scrisă în 1991 drept omagiu în amintirea artistei. Poetul Octavian Goga spunea: „*Cântecele acestei fetișcane cu timbrul grav, izvorâsc limpezi din pământul românesc, trec prin suflul nostru și apoi urcă*

Fig. 5



spre cer, ca și aripile făurite cu un sfert de veac în urmă, de «culturașul Ardealului, Aurel Vlaicu».

Cele mai autorizate voci ale vremii au elogiart arta interpretativă a Mariei, dedicându-i frumoase aprecieri rămase posterității spre frumoasă aducere aminte. Muzicianul Marțian Negrea spunea: „*Maria Tănase, despre care mi-am dat seama chiar de la prima audiție că reprezintă o forță dramatică neobișnuită, reușind să dea cântecelor noastre populare expresia unei interpretări personale, fără a le anula autenticitatea*”. Cunoscutul actor Constantin Tănase, cel care i-a dat și numele de scenă, spunea că: „*Maria Tănase a putut să interpreteze cu multă originalitate cântecele moldovenești și ardelențești deși era o fiică a Munteniei. În interpretarea lor, întotdeauna, Maria Tănase a adus un farmec și o expresivitate cu totul particulară*”. Un alt mare muzicolog, Constantin Brăiloiu, menționa: „*În cântecul Mariei Tănase dorul devine parcă mai aprig. Cântând, ea stilizează, purifică melodia de anumite vulgarități care s-au întrebuințat, de unii interpreți*”.

Multe aprecieri sincere și frumoase s-au spus și s-au scris despre această *pasăre măiastră* a cântecului popular românesc.

Ca o încununare a omagiului adus mării artiste, găseș demne de amintit impresiunile versuri rostite de către menestrelul cântecului, Tudor Gheorghe, la cea de-a XIV-a ediție a festivalului-concurs (Fig. 6):

*Ajută-i Doamne drumu-i nesfârșit
Cărările toate-s frumoase
Și spune-le că doina n-a murit
CUM N-A MURIT - MARIA LUI TĂNASE!*

Omagiul adus mării artiste s-a materializat și în numeroase piese filatelice ce i-au fost dedicate.

Mai multe asociații filatelice din țară, Poșta Română și Poșta Moldovei au ținut să omăgeze personalitatea celei care a fost Maria Tănase, prin mijloace specifice filateliei, expoziții, plcuri și ștampile ocazionale. La Craiova, Filiala AFR Dolj a realizat un ocl și o ștampilă ocazională, cu prilejul organizării Festivalului și Concursului interpretilor cântecului popular românesc „Maria Tănase” (ed. a VIII-a, 28 mai - 3 iunie 1984). Un alt ocl ocazional a fost realizat în 1991, tot cu prilejul



Fig. 6



Fig. 7

festivalului, dar și cu ocazia desfășurării expoziției filatelice interjudețene „Oltenia '91”. În fine, un al treilea plic și ștampilă ocazională (Fig. 7), au fost realizate cu prilejul ediției a XII-a a festivalului din 25 - 28 mai 1993.

De asemenea, la București, Grupa de maximafilie a AFB a realizat o serie de ilustrate maxime dedicate evocării a 100 de ani de la nașterea Mariei Tănase,

materiale ce au fost prezentate în revista philatelica.ro nr. 5(28) - septembrie-octombrie 2013 și nr. 6(29) - noiembrie-decembrie 2013.

După cum se vede, Craiova nu a uitat-o cu nici o ocazie pe marea cântăreață de muzică populară, pe *pasărea măiastră*, pe *Doamna Cântecului românesc*, pe cea care a fost MARIA TĂNASE.

Revista presei

CURIERUL FILATELIC, an XXIII, nr. 171, octombrie-decembrie 2013. Din sumar: *50 de ani de la fondarea Muzeului Civilizației Populare Tradiționale ASTRA* (prof. Nicolae Salade); *Taberele KLV pentru copii germani evacuați în Ardealul de Nord, 1941-1944* (Dan-Simion Grecu); *Viniete locale medievane - completări* (ing. Liviu Pintican - Juga); *Emisiunea Mihai I - Vederi uzuale 1947 fără și cu supratipar - francaturi și circulații deosebite* (Dinu G.

Matei); *Sărbătorile de iarnă în filatelia germană* (Dan Țăran); *Govora în filatelia, cartofile și numismatică* (Valentin Dolfi); *Maximafiile* (Vasile Doros); *Documentar Fram: Mașini Hasler cu flame publicitare, Ce ascund acronimele* (prof. Nicolae Ilișiu); Noi emisiuni, Știri din țară, Recenzii filatelice. (cc)

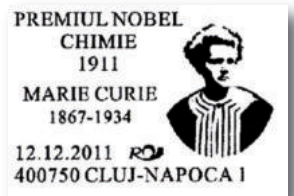


În loc de recenzie - MEDIFILA nr. 68-69 (1-2/2013)

Aflând recent (!) de pe *Internet* despre o nouă apariție (într-adevăr, cam de mulțisor așteptată) a buletinului *Medifila* - în care mi-a apărut unul din primele articole filatelice la vremea când publicația era editată la Piatra Neamț de doctorul Nicolae Pavlidis - am dat sfoară prin țară pentru a obține un exemplar spre o tihnită lectură. Până la urmă, după un slalom informativ fără rezultat printre filateliști cunoscuți, am obținut numărul dublu 68-69, în format electronic, chiar de la editor - dl. dr. Dan Dumitrașcu. În acest număr ce se întinde pe 40 de pagini găsim un *Cuvânt introductiv* (nedatât!) al editorului, apoi suntem informați despre Expoziția filatelică *Litmedfila 2013*, citim despre întregiri poștale noutăți din India și despre noutăți ale Poștei Române cu subiect medical; aici m-am poticnit deoarece informațiile nu sunt actualizate în cazul emisiunii *Ziua Mondială a Proprietății Intellectuale*, datele fiind preluate de la *Romfilatelia* cu tot cu greșeala de machetare în ceea ce privește timbrul de 1 leu dedicat Ștefaniei Mărăcineanu, pe care apare portretul... Mariei Curie!

Filateliștilor clujeni, oameni cu reprezentare supernumerică la nivelul cremei membrilor de juriu național, treapta I, nu ar trebui să le fie străină fotografia savantei franceze bi-laureate a Premiului Nobel deoarece, în realizarea și omologarea unei ștampile ocazionale de la Cluj din 12.12.2011 (figura alăturată) s-au inspirat copii (la fel ca și *cei de la Romfilatelia*) dintr-una din fo-

tografiile de la acel memorabil *casting* al Mariei Curie despre care am scris pe blog-ul *StampLand* cu o zi înainte de lansarea emisiunii care conține timbrul greșit machetat.



Apoi a urmat o dezbatere de substanță în presa filatelică scrisă și *online*, necunoscută însă redacției *Medifila*! Și atunci la *crème de la crème* a membrilor de juriu clujeni, care ar trebui să citească mai întâi buletinul *Medifila* editat în orașul lor (buletin despre care în *Cuvântul introductiv* se spune că este destinat a fi citit de medici și nemedici, colecționari de material filatelic, cartofilic, numismatic despre medicină, cruce roșie, farmacie, sănătate publică etc.), din ce surse alternative se informează la zi în folosul jurizării exponatelor pentru a da verdicte cât mai corecte? De unde ar mai putea afla domniile lor despre ce mai este nou în viața filatelică autohtonă? Veți spune că din philatelica.ro, dar eu nu cred că ei citesc această revistă mediatată cu Vermeil la Expoziția Internațională *iphl@2012*, pentru că - la o jurizare clujeană anterioară - au asimilat-o sicofantic cu un simplu buletin informativ.

Florin PATAPIE - RAICU

Copyright-ul în filatelia (II):

Mărci poștale personalizate și dreptul de folosință logo și imagini

László KÁLLAI
Gheorghe PLUGARU

Problema drepturilor de autor este una universală. *Internetul* și posibilitățile tehnice conexe au făcut ca autorii unor opere să se plângă că sunt furajați. Au perfectă dreptate. Să ne gândim doar la piese muzicale care sunt stocate și descărcate de sute de mii sau milioane de utilizatori fără ca aceștia să plătescă pentru ele. La fel se întâmplă și cu opere literare. Tinerii de azi nu se duc la bibliotecă pentru a împrumuta o carte, ci „dau o fugă” până la o pagină de *torrent* (un protocol care permite descărcarea rapidă de fișiere).

Drepturile de autor sau *copyright* reprezintă ansamblul prerogativelor de care se bucură autorii cu referire la operele create; instituția dreptului de autor este instrumentul de protecție a creatorilor și operelor lor.

Operele literare și artistice sunt protejate de *Convenția de la Berna pentru protecția Operelor Literare și Artistice*, care datează din 1886, fiind revizuită în 1971¹.

După *Convenția de la Berna* nu mai este necesară indicarea faptului că o operă este protejată de drepturile de autor atât timp cât *proprietatea intelectuală a unei opere literare, artistice sau științifice corespunde autorului pentru simplul fapt că el a creat-o și sunt considerate toate ale proprietății intelectuale toate creațiile originale literare, artistice și științifice exprimate prin orice mediu și pe orice suport, tangibile sau intangibile, cunoscute acum sau care se vor inventa în viitor.*

În lumea digitală se aplică aceleași legi ale proprietății intelectuale și drepturilor de autor ca și pentru toate celelalte creații originale.

Odată apariția fenomenului *World Wide Web*, *Convenția de la Berna* s-a dovedit perimată.

În martie 2002 a intrat în vigoare *Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale pentru Dreptul de Autor (WCT)* și în mai *Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale pentru Interpretare și Fonogramă (WPPT)*². Ambele *Tratate ale Internetului* (cum sunt cunoscute) au fost realizate în 1996 de Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale. Astfel, este actualizată și completată *Convenția de la Berna* și se introduc elementele societății digitale. Într-o perioadă de șase ani a fost ratificată de 30 de țări, minimul cerut de Organizația Națiunilor Unite pentru punerea sa în aplicare.

Simbolul care atenționează



Fig. 2 - Taiwan (Scott #3170), 70 de ani de la adoptarea legii drepturilor de autor în Taiwan.

Cercul intrerupt de curcubeu semnifică simbolul care atenționează asupra faptului că acea lucrare este sub protecția drepturilor de autor

asupra faptului că o lucrare este sub drepturile de autor este © (Fig. 1-3). Simbolul © a apărut pentru prima dată în *Legea drepturilor de autor din 1909*, secțiunea 18, din Statele Unite ale Americii³.

Reglementările în domeniul *copyright*-ului nu se referă doar la opere literare, artistice, cuprinzând și segmentul obiectelor protecției proprietății industriale. Acestea sunt definite de *Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale*⁴, semnată la 20 martie 1883. Acest capitol se împarte în două grupe: ▶▶▶



Fig. 1 - Marcă poștală personalizată (zazzle.com, 2007) cu simbolul ©



Fig. 3 - © simbolul drepturilor de autor folosit din 2006 pe mărcile poștale franceze după ce Service national des timbres-poste et de la philatélie (SNTP) a fost redenumit Phil@poste

¹ Convention for the Protection of Literary and Artistic Works, Wikisource - http://en.wikisource.org/wiki/Convention_for_the_Protection_of_Literary_and_Artistic_Works

² OMPI, Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (World Intellectual Property Organization) - <http://www.wipo.int>

³ Public Law 60-349, Copyright Act of 1909 by the 60th Congress of the United States, Wikisource - http://en.wikisource.org/wiki/Copyright_Act_of_1909

⁴ Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 20 martie 1883 - Site-ul oficial al Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci (<http://www.osim.ro/desene/conprotin.htm>)

Creații:

- invenții - rezolvarea cu mijloace tehnice a unei probleme din orice domeniu tehnologic;
- modele de utilitate - reprezintă o formă de protecție asigurată de înregistrarea sau acordarea unui brevet pentru o invenție aparținând de regula domeniului mecanic;
- desene și modele industriale - prin care se protejează aspectul nou al unui produs având funcție utilitară.

Semne distinctive:

- mărci - semne susceptibile de reprezentare grafică servind la deosebirea produselor sau serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele aparținând altor persoane;
- indicații geografice - denumirea servind la identificarea unui produs originar dintr-o țară, regiune sau localitate a unui stat, în cazurile în care are o calitate, o repetiție sau alte caracteristici determinate ce pot fi în mod esențial atribuite acestei origini geografice;
- nume comercial - numele sau, după caz, denumirea sub care un comerciant își execută comerțul și sub care semnează.

În domeniul emiterii mărcilor poștale problema privind drepturile de autor și celelalte drepturi conexe, pentru marele public a devenit interesantă odată cu apariția mărcilor poștale personalizate⁵. Administrațiile poștale care oferă acest tip de servicii au un regulament general privind drepturile de autor ale imaginilor pe care clientul dorește să le folosească, dar aceste reglementări sunt sumare și se referă mai mult la limitarea realizării mărcilor poștale personalizate care pot purta mesaje negative (rasism, antisemitism, obscenități etc.) sau promovarea unor personaje controversate (dictatori, lideri ai extremei drepte etc.). Rareori aceste reglementări se referă și la imagini ale personajelor istorice/publice.

În privința mărcilor înregistrate reglementările administrațiilor poștale care emit și mărci poștale personalizate sunt deficitare sau chiar inexistente.

Marca înregistrată sau marca comercială, (în limba engleză *Trademark*, sau *Trade mark*), identificată prin simbolul ®, ce este un însemn distinctiv utilizat de un individ, organizație comercială sau altă persoană juridică pentru a identifica un produs sau serviciu în fața potențialilor consumatori și ce îl poartă provin dintr-o sursă unică, pentru a face distincția între produsele sau serviciile proprii și cele ale altor entități. O

Dear Sir/Madam,
I am a stamp collector from the Republic of Moldova and want to ask your permission for usage of logo IYC 2011 on MOLDOVA personalized stamps.
Please, inform me about my request.
With best regards,
Gheorghii PLUGARI

Fig. 4

marcă comercială este o formă de proprietate intelectuală, de regulă un *nume*, un *cuvânt*, o *frază*, un *logo*, un *simbol*, o *imagine* sau o *combinație a acestor elemente*. Proprietarul unei mărci înregistrate poate iniția proces pentru a preveni utilizarea neautorizată a mărcii pe care o deține. Înregistrarea unei mărci nu este întotdeauna obligatorie. Proprietarul unei mărci neînregistrate poate și el să inițieze proces, dar o marcă neînregistrată poate fi protejată doar în aria geografică în care este folosită sau în regiuni în care ar fi de așteptat să se extindă⁶.

Pentru a evita situațiile neplăcute în care o instituție ne reclamă pentru folosirea unor proprietăți ce nu ne aparțin, cel mai util este contactarea organizației și solicitarea unui acord scris pentru utilizarea elementului grafic sau textului în cauză.

Cererea o putem transmite cu ajutorul poștei electronice pentru a reduce timpul până la soluționarea solicitării noastre. Însă trebuie să fim conșii în solicitarea noastră, fără să îi furăm timpul destinatarului cu explicații complicate și fără conținut. În Fig. 4 aveți un exemplu lansat de unul dintre autorii acestui articol în vederea obținerii acordului Uniunii Internaționale de Chimie Pură și Aplicată (Union of Pure and Applied Chemistry), coordonator al proiectului *Anul Internațional al Chimiei (International Year of Chemistry 2011 - IYC 2011)*, pentru folosirea logoului evenimentelor⁷.

În urma comunicării acordului s-au născut trei mărci poștale personalizate (Fig. 5) care sunt utile în orice colecție tematică ce vizează chimia, femeia, laureații Premiului Nobel etc.

În cazul în care solicitarea se referă la un text este recomandat să nu faceți traduceri ▶▶▶



⁵ László Kállai: Mărci poștale personalizate (III), *philatelica.ro*, anul V, nr. 2(25), martie-aprilie 2013, 8-11

⁶ Wikipedia - Enciclopedia liberă: Marcă înregistrată (http://ro.wikipedia.org/wiki/Marc%C4%83_%C3%A2nregistrat%C4%83_%28termen%29)

⁷ Corespondență personală (11 august 2011) între Gheorghie Plugaru și dr. Fabienne Meyers, director asociat al Uniunii Internaționale de Chimie Pură și Aplicată

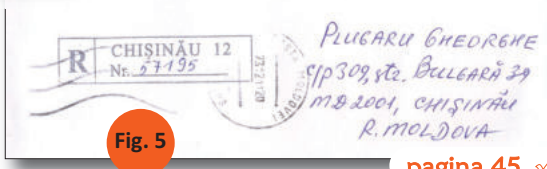


Fig. 5

improvizate. Dacă nu există o denumire oficială în limba care doriți imprimarea textului pe marcă cel mai bine folosiți textul original. În cazul prezentat mai sus traducerea *Anul Internațional al Chimiei 2011* este o traducere oficială pusă la dispoziția solicitantului chiar de deținătorii dreptului la mărcii. De asemenea, în cazul unor imagini (logo, simbol ori imagine) trebuie respectată în totalitate cromatică. Pentru a îndeplini această condiție este indicată solicitarea imaginii chiar de la deținătorul dreptului.

Autorii - amândoi realizatori ai mai multor mărci poștale personalizate - vă recomandă ca în situația în care o entitate (că este vorba despre o societate comercială sau o organizație, nu este relevant) vă acordă dreptul de a vă folosi de un element grafic sau text să aveți în vedere în momentul lansării comenzii să prevedeați un număr de mărci poștale pentru protocol, pe care să le trimiteți proprietarului mărcii sau a celui care deține dreptul de autor și drepturile conexe.

De asemenea, vă recomandăm să transmiteți marca (de această dată este suficient în format electronic) unei organizații profesionale, publicații de specialitate alături de un scurt text, precum și unor organizații filatelice care au ca preocupare tematica care se regăsește pe marca personalizată realizată de dvs. (Fig. 6).

Fig. 6 - Relatare în revista Philatelica Chimica et Physica (vol. 34, nr. 1, 2012) despre realizarea mărcilor personalizate „Anul Internațional al Chimiei 2011” (grafică Gheorghe Plugaru)

IYC/Curie Personalized Stamps From Moldova

Gheorghe Plugaru

P.O. Box 309, Bulgara str. 39, MD 2001 Chisinau, Moldova
E-mail: gh_plugar@yahoo.com
http://www.moldpost.ro

The four different personalized stamps illustrated in this note, which celebrate the International Year of Chemistry (IYC 2011) and the centennial of Marie Curie's Nobel Prize in Chemistry (1911), were designed by Gheorghe Plugaru from Chisinau, Republic of Moldova, and produced in sheets of 24 units. The stamps were printed by Posta Moldovei in December of 2011 and are valid for either domestic or international postage (in combination with other stamps, if necessary). Interestingly, all the stamps show the year 2009 since they were produced using blanks originally made available to customers seeking to make their own personalized stamps back in that year (Michel catalogue #663-668) and are still in use today.

Two of the stamps feature portraits of Marie Curie (1867-1934), one with the IYC logo to the right of her image and the other showing instead a caption commemorating the 100th anniversary of her Nobel Prize in Chemistry. The initial printing consisted of 2 sheets of 24 stamps of each design, for a total of 96 stamps.



40 PHILATELICA CHIMICA ET PHYSICA, VOL. 34, NO. 1 — WINTER 2012

Retragerea... irlandeză

Nu, nu este vorba despre vreo nouă apărare în jocul de șah, ci de retragerea unui timbru irlandez. *An Post*, serviciul național al poștei irlandeze, a retras din circulație chiar în prima zi a emisiunii (23.01.2014) timbrul dedicat centenarului Armatei Cetățenilor Irlandezi (ACI) - un grup de sindicaliști voluntari care s-a format în 1913 la Dublin, în timpul grevei din transporturi, pentru a apăra muncitorii în cazul ciocnirilor cu poliția. Timbrul ar putea să reprezinte un caz de identitate greșită a personajului din ilustrație, personaj care ar fi trebuit să fie Jack White, un fost ofițer al Armatei britanice, care s-a oferit voluntar pentru a-i antrena pe membrii ACI. Fotografia personajului (studiată, verificată și apoi furnizată pentru macheta de către Muzeul Poștal Național al Irlandei) a fost utilizată de-a lungul anilor în reviste academice ca fiind a acestuia.



După publicitatea făcută de *An Post*, chiar cu o zi înainte de punerea în vânzare a timbrului a apărut o dispută între istorici privind veridicitatea imaginii, unii considerând că personajul ar fi Vincent Poole, ceea ce a condus imediat la retragerea sa. Iată cum procedea, într-o situație similară recentului caz românesc *Ștefania Mărcăneanu versus Marie Curie*, o administrație poștală - *An Post* - ce nu-și permite să se facă de rușine în lume!

Florin PATAPIE - RAICU

Plicul nostru cel de toate zilele

urmare de la pag. 27

de X de-a lungul diagonalelor. Din fericire, cei de la firma *Swanson*, care au produs (cu astfel de plicuri) piese astrofilatelice foarte reușite între anii 1960- 1970, au introdus întotdeauna în fiecare plic câte un cartonaș având un text explicativ și eventual o schemă a respectivului astro-eveniment. În acest fel, carto-

nul interior a preluat adezivul difuzat de pe spate, fața plicului scăpând... nevătămată. Un fenomen identic de difuzie agresivă are loc în prezent în cazul plicurilor prevăzute cu comodele clapete autoadezive, care capătă însă pe față o bandă brună total inestetică pe toată lungimea plicului, chiar pe zona unde se aplică ștampila manuală, mecanică - ordinară sau specială - ori francatura mecanică de interes fila-

telic. În ceea ce privește adezivii utilizați în perioada comunistă la fabricarea tuturor plicurilor de producție românească, știm că erau supuși analizei și aprobării din partea celor de la Serviciul tehnic al *Securității* - aceasta doar pentru o mai ușoară deschidere a corespondenței în scopul verificării și cenzurării, care... nu exista, dar era deplină și sublimă! Cardinalul Mazarin ar fi fost invidios dacă ar fi înviat în „epoca de aur”.

In memoriam

Col. (r) Virgil MOROIANU (1932-2013)

Sfârșitul anului 2013 a așternut din nou umbra cernită a pierderilor din viața filatelică românească. La 7 decembrie a încetat din viață, cel care a fost Col. (r) Virgil Moroianu. L-a despărțit doar o lună de împlinirea venerabilei vârste de 82 de ani. După o grea suferință s-a stins lăsând în urma sa multă tristețe, dar și multă frumusețe. Frumusețea unei vieți trăite cu cinste, onoare și demnitate, cu mândria datoriei împlinite.

S-a născut la Constanța în data de 12 ianuarie 1932. După absolvirea claselor primare a urmat cursurile liceului teoretic din Rm. Vâlcea. În 1951, chiar după începerea facultății a fost încorporat ca militar în termen și a urmat cursurile Școlii Militare de Topografie, pe care a absolvit-o în 1955 ca șef de promoție, acordându-i-se gradul de locotenent. Din anul absolvirii până în data de 2 februarie 1990 și-a desfășurat activitatea ca ofițer în Secția Cartografie și Documente Nautice a U.M. 02133 Constanța. Activitatea desfășurată cu responsabilitate și conștiinciozitate a fost apreciată și răsplătită cu peste 12 ordine și medalii.

În anul 1958 s-a căsătorit cu Victoria Chiriac, iar un an mai

târziu s-a născut un băiat, Marcel-Cristian, eveniment care a adus tănărului ofițer de atunci, împlinirea calităților de familist, îndatorire ce și-a achitat-o cu aceeași conștiinciozitate.

La 2 februarie 1990 a trecut în rezervă cu gradul de colonel-comandor.

Încă din anii tinereții a asociat preocupărilor profesionale și pasiunea pentru filatelie, pasiune care a onorat-o cu cinste până la apusul vieții. Calitățile sale de organizator exigent și meticolos au fost apreciate de către filateliștii conștanțeni, pentru o perioadă apreciabilă fiind președintele A.F. din Constanța. Ca expozant a adunat de-a lungul timpului un bogat palmares materializat prin distincții de rang superior obținute la peste 30 de expoziții filatelice interne și internaționale. A fost organizatorul multor manifestări filatelice ale asociației conștanțene și a editat pe parcursul mai multor ani o publicație de informare tematică, *Buletinul Marina* destinat colecționarilor care abordau această temă, și nu numai. Filateliștii ajunși la vârsta răsfoirii „sertarului cu anii ce au trecut” își mai amintesc de această publicație care era distribuită fiecărei asociații filatelice.



Competențele căpătate în domeniul filateliei au determinat cooptarea sa în componența a numeroase jurii interne și internaționale precum și alegerea ca membru în Comitetul Director al AFR (FFR), Pentru meritele sale filatelice i-au fost acordate insignele de argint și de aur ale AFR.

Prin dispariția sa, golul lasat în familie cât și în sufletele celor care l-au cunoscut nu va putea fi umplut. Virgil Moroianu a fost un „om al timpului său” - al timpului nostru de fapt, cei care l-am cunoscut și l-am apreciat, cei care încercăm să-i păstrăm vie amintirea, adăugând o lacrimă la cele vărsate de îndurerata familie, căreia îi transmitem pe această cale sincere condoleanțe.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Dr. Ioan DANILIU

SINDELFFINGEN 2013

La Sindelfingen, în apropiere de Stuttgart, de mai bine de 30 de ani are loc una din cele mai importante expoziții și târguri filatelice internaționale organizate în Germania. Ultima ediție a manifestării de la Sindelfingen a avut loc între 24 și 26 octombrie 2013 într-o atmosferă deosebită. Printre standurile prezente din 32 țări a fost prezent și cel al României, care s-a bucurat de mulți vizitatori.

O prezență remarcabilă a fost aceea a grupării de colecționari cu tematica muzică, poate cea mai mare din lume, *Motivgruppe Der Musikus*, condusă de dl Peter Lang.

Gruparea a avut două colocvii pe teme de muzică care s-au ținut

în zilele de 26 și 27 octombrie la hotelul Berlin din Sindelfingen unde au participat 29 filateliști, în majoritate muzicieni.

Expoziția a cuprins 57 exponate de istorie poștală unde s-au remarcat mai ales colecționarii germani. O prezență deosebită a reprezentat-o exponatul colecționarului Peter Renner intitulat *1936-1945 Tag der Briefmarke im Grossdeutschen Reich* (8 panouri), care a prezentat piese foarte rare, majoritatea necunoscute chiar și de jurii.

Au fost puse la dispoziția celor interesați 4 ștampile ocazionale, datate 24.10.2013, dedicate: tematicii feroviare, vehiculelor poș-



tale, istoriei poștale.

Târgul filatelic, încoronat de o expoziție de elită, rămâne un eveniment european de excepție.

Prof. Victor NECOLAU

O corespondență în legătură cu scufundarea vaporului TITANIC

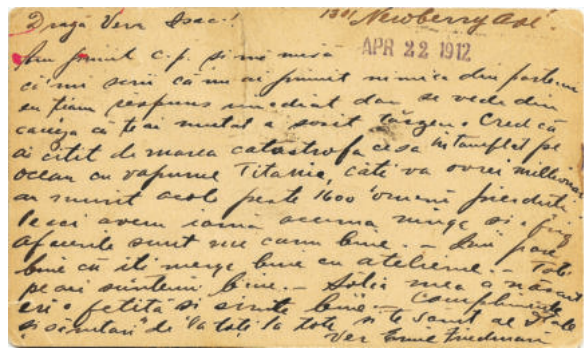
Alăturat o carte poștală expediată la 22 APR 1912 din Chicago în România - București de către Emil Friedman.

Acesta, adresându-se doamnei Vera Asac, îi spune: ... *Cred că ai citit de marea catastrofă ce s-a întâmplat pe ocean cu vaporul Titanic, câțiva ovrei millionari au murit acolo peste 1600 oameni pierduți ...*

Era vorba despre catastrofa vasului *Titanic*, aflat în prima sa cursă, petrecută la data de 14 aprilie 1912, în apele Oceanului Atlantic, în urma ciocnirii cu un iceberg. Pierderile au fost estimate la 1.500 oameni. Supraviețuitorii au fost salvați de nava *Carpathia* și aduși la New York. Vasul fusese construit în șantierele Harland & Wolff din Belfast.

O piesă interesantă în cadrul tematicii *iudaica*.

Teodor GHIAȚĂ MELNIC



- ▶ schimb filatelic ▶
- cumpărare ▶ vânzare
- ▶ philatelic exchange
- ▶ buy ▶ sell ▶

▶ Cumpăr Albania serii complete și depariaite, numai obliterate, conform mancolistei. Oferte serioase. Tel. 0746 073 781.

▶ Caut scrisoare sau fragment având aplicată ștampila ocazională IX^{eme} Congres International de Medicine et de Pharmacie Militaires, București 1937, computerstamps@yahoo.ro.

▶ Caut literatură referitoare la emisiunea Ziarști-1920-Ujságirók. Mă interesează articole din presa vremii, precum și materialele legate de Congresul Ziarștilor din Transilvania și Banat, respectiv Ottó Ámon.

Contact: office@stampland.net



Publicitate. Machete și negociere tarife Advertising. Up-making and publicity price list

László KÁLLAI

e-mail: office@stampland.net


▶ Minimum charge €4.00. Six times for the price of five. Twelve times for the price of nine. Send text to László KÁLLAI, office@stampland.net and payment to Coriolan CHIRICHEȘ, e-mail: coriolan2006@yahoo.com

▶ Taxa de mică publicitate (schimb filatelic, vânzare / cumpărare) este de 0,20 € pentru fiecare cuvânt, dar nu mai puțin de 4,00 € - 20 de cuvinte. Pentru 6 apariții se plătesc 5 apariții, iar pentru 12 apariții se plătesc 9 apariții. Textul se trimite d-lui László KÁLLAI (office@stampland.net), iar contravaloarea anunțurilor de mică publicitate se achită d-lui Coriolan CHIRICHEȘ (coriolan2006@yahoo.com).

▶ Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor.
▶ Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (schimb, vând, cumpăr) revine exclusiv celor care au solicitat apariția

acestora.
▶ Reproducerea parțială sau integrală a materialelor din revistă este permisă numai cu acordul scris al editorului.
▶ Manuscrisele spre publicare se transmit editorului: computerstamps@yahoo.ro

philatelica.ro este o marcă înregistrată sub nr. 101604

Tipărit la  Director: Coriolan CHIRICHEȘ
Cap limpede: Coriolan CHIRICHEȘ
Redactor: Dumitru F. DUMITRU
Traduceri: Gilda ROȘCA
Abonamente: coriolan2006@yahoo.com
Format electronic: <http://www.philatelica.ro/revista.html>



Nicolae Iorga. Realizare: Grupa de maximafilie a AFB. C.p.i. - FULL COLOR, București. Obliterare: ștampila P.Z. *Fonoteca de aur*, 04.11.2013 BUCUREȘTI



Elena Văcărescu. Realizare: Grupa de maximafilie a AFB. C.p.i. - FULL COLOR, București. Obliterare: ștampila P.Z. *Fonoteca de aur*, 04.11.2013 BUCUREȘTI



Dintr-o nefericită greșeală, ștampila a apărut cu inscripționarea eronată a anului (1013). Inițiatorii își cer scuze pentru această gafă și speră ca interpretarea corectă a datei să fie logic înțeleasă de colecționarii care au achiziționat piesele.



Monezi românești de aur. Realizare: Societatea filatelică TUTOVA - Bârlad. C.p.i. - FULL COLOR, București. Obliterare: ștampila ocazională *Expoziția națională de numismatică - Bârlad 2013*, 28.11.2013, 731240 BĂRLAD. Machetă: Constantin Daniliuc



O eroare majoră de machetare dovedită, dar necorectată

Revista philatelica.ro a semnalat cu mai bine de un an în urmă o eroare majoră de machetare la valoarea de 1 L din emisiunea *Ziua mondială a proprietății intelectuale - Femeile și inventica*. Cu toate că această eroare a fost dovedită prin materialele publicate*, problema nu a fost soluționată de *Romfilatelia* prin emiterea unei noi emisiuni în care să fie redată adevărata imagine a Ștefaniei Mărcineanu, precum și prin retragerea din circulație a

emisiunii machetată eronat. Astfel de situații s-au întâmplat și la *case mai mari*** , dar acolo s-au soluționat prompt. De ce la noi nu se vrea? (dnd)

* Nr. 2(25)/2013 - p. 48; nr. 3(26)/2013 - p. 27; nr. 5(28)/2013 - p. 20-21; nr. 6 (29)/2013 - cop. 1 & p. 2-3, p. 20-21; nr. 1(30)/2014 - p. 43

** Nr. 5(28)/2013 - p. 23; nr. 1(30)/2014 - p. 46

Marcă și ideologie - Filatelia în perioada 1945-1989

S-a anunțat cu mare tam-tam apariția volumului *Marcă și ideologie - Filatelia în perioada 1945-1989*, având ca autori pe directoarea Romfilatelia Cristina Popescu și o subalternă a sa, Andreea Rotaru. Din păcate, publicitatea a fost inutilă. În loc de o lucrare serioasă cu conținut consistent și noutăți pe plan filatelic cititorii au „șansa” de a cumpăra o chestie care doar la formă arată ca o carte.

Imediat după lansare, când am ajuns acasă am început lectura. Mi-a trecut elanul în doar câteva minute, după ce am parcurs ceva pagini. Am dat de un text steril, definiții și enunțuri despre mijloacele de comunicare (capitol care mă lasă să cred că a fost realizat de Andreea Rotaru, care are o bogată activitate în domeniul relațiilor publice). Această parte teoretică mai conține și o selecție a legislației vremii privind emiterea mărcilor postale.

A urmat partea „filatelică”. Ce să mai comentez: e sublimă, dar lipsește cu desăvârșire. Cei care au sacrificat în ajun de Crăciun 50 de lei s-au ales cu o tentativă de listă a mărcilor românești din perioada 1945-1989 care mai mult sau mai puțin au servit propaganda comunistă. Cât despre ilustrațiile acestui capitol mai bine nu vorbesc. Imaginile neprelucrate, unele „furate” de pe *Internet*, îmbăcșite și cu urme ale benzilor de celfan îmi creează un disconfort vizual. Acest aspect putea fi evitat dacă autorii ar fi apelat la vreun filatelist care deține o colecție cronologică, dar... „n-a fost să fie”.

Capitolul „filatelic” mai are în componența sa câteva tabele și statistici despre numărul emisiunilor în perioada discutată.

Am pus între ghilimele termenul *filatelic* pentru că simpla emiteră și comercializare a mărcilor poștale încă nu înseamnă filatelia. Acest lucru le-a scăpat autoarelor și chiar din titlu au greșit, vorbind despre *Filatelia în perioada 1945-1989*. Oricum, este o scăpare minoră care se poate repara cu un nou volum.

Produsul realizat de cele două autoare în „cărădășie” cu editura Tracus Arte și tipografia World Mediagraph la final are un set de interviuri cu filateliști, printre care dr. Ioan Daniliuc și editorul revistei philatelica.ro, Dan N. Dobrescu, dar și personalități ale societății de învățați, precum președintele Academiei Române, Ionel Haiduc, și academicianul Constantin Bălăceanu-Stolnici.

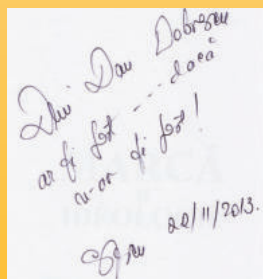
În final am un mesaj personal pentru Cristina Popescu. Doamnă, în închinarea scrisă de dvs. în lucrarea *Marcă și ideologie* îmi spuneți: *D-lui Kállai, un pasionat filatelist care sper să aprecieze efortul!* Nu, Doamnă, nu pot aprecia un efort fără rezultat. Și sper ca în viitor să pot scrie și o cronică pozitivă despre o lucrare filatelică (fără ghilimele) elaborată de dvs. Până atunci... societatea românească era mai câștigată dacă efortul și banii risipiți ar fi fost folosiți pentru ceva util. Un exemplu: dvs., editura și tipografia puteați edita o carte necesară comunităților de români din Bucovina sau din Valea Timocului. Fără supărare!



În alte ordine de idei:

1. Avem de a face cu un obiect sub formă de carte scoasă pe piață de editura Tracus Arte, firmă controlată de directorul Muzeului Național Filatelic, Ioan Cristescu, iar tiparul a fost executat de tipografia World Mediagraph deținută de același Cristescu. Firește este doar o simplă coincidență și nu cred în nici o speculație.

2. Lucrarea de față în mod miraculos poartă titlul unei expoziții organizate de Romfilatelia unde Cristina Popescu, așa cum am mai scris, este directoare, iar Andreea Rotaru angajată. Astfel, în aprilie 2013 *Romfilatelia* a organizat evenimentul *Propagandă și manipulare prin intermediul mărcilor poștale 1946-1989* în cadrul Festivalului Internațional de Film CinePolitica. Firește și de această dată avem de a face cu o pură coincidență.



O dedicație cu substrat marca Cristina Popescu în *Marcă și ideologie*



Lansarea lucrării *Marcă și ideologie*



Dedublare marca Cristina Popescu